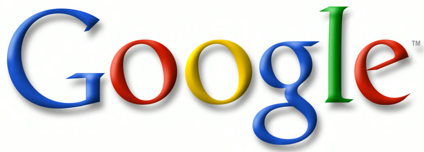
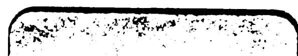

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
1817

DIE OFFENBARUNG JOHANNIS in e. alten ARMENISCHEN UEBERSETZUNG, nach zwei Hdss. zum erstenmal hrsg., m. d. griech. Texte vergl. u. m. e. Einltg. u. m. Anm. vers. v. FRIEDRICH MURAD.—Heft I. Text. (Editio princeps).

ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ՀԻՆ ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԶԱՌԱՋԻՆՆ ԱԾ Ի ԼՈՅՍ

ԸՍՏ ԵՐԿՈՒՑ ՁԵՌԱԳԻՐ ՕՐԻՆԱԿԱՑ

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԵԱՄԲ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ
ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑՒՈՅ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՆԵՐԱԾՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲՔ

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՄՈՒՐԱՏ

ՏԵՏՐ Ա.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ
1905

JERUSALEM, Buchdruckerei des Armenischen St. Jacobus-Klosters.

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ

Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ

ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

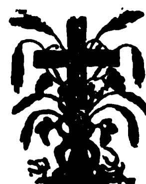
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Տ. ՄԱՂԱՔԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ԾՆՈՂԱՑ ԻՒՐԵԱՆՑ

Ի ՏԷՐ ՀԱՆԳՈՒՑԵԼՈՑ

*

* *

Ս., Գ. եւ Ց. Մ.

Բ.

ԲՆԱԳԻՐ

ԲՆԱԳԻՐ

ԳԼ. Ա.

1 ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ՝
2 ԶՈՐ ԵՏԵՍ. 3 ԵՐԱՆԻ ՈՐՔ ԼՍԵՆ ԵՒ ԱՌՆԵՆ Զ'Ի ՍՄԱ
ԳՐԵԱԼՍ. ԶԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆ ՄԱՒՏ Է.

4 *Ի Յովհաննէ եւթն եկեղեցեաց՝ որ յԱսիայ*
են, շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութիւն յէէն, եւ
որ էն, եւ որ գալոցն է, եւ յեւթն հոգւոյն՝ որ են
առաջի աթոռոյն նորա, 5 *եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ,*
որ վկայ է հաւատարիմ, նախածինն մեռելոց եւ իշ-
խանն թագաւորաց երկրիս, սիրողին եւ լուծողին

ԳԻՏԵԼԻՔ. — Է նշանակէ Էջմիածնական յետագիր օրինակն, Բ՝ Բեռլինեանն. — Ընթերցուածք որք եդեալ են առանց Է կամ Բ նշանագրաց՝ ցուցանեն զայլակերպ ընթերցուածս միայն Բեռլինեան օրինակին.

ԳԼ. Ա. — 1 Է *յայտնութի*, Բ — *թիւն* | *յոհաննու* | 3 *մօտ* | 4 *ի յովաննէ* | *եաւթանց* | *յասիայ էն, շնորք* | *յաւթն հոգոյն՝ որ է* | *աթոռոյ* | 5 Է *ի յէ քէ*. Բ *ի քէ յէ* |

ԲՆԱԳԻՐ

ԳԼ. Ա.

[1] ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ՝
[2] ԶՈՐ ԵՏԵՍ։ [3] ԵՐԱՆԻ ՈՐՔ ԼՍԵՆ ԵՒ ԱՌՆԵՆ Զ՚Ի ՍՄԱ
ԳՐԵԱԼՍ. ԶԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆ ՄԱՒՏ Է։

[4] *Ի Յովհաննէ եւթն եկեղեցեաց՝ որ յԱսիայ
են, շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղաղութիւն յէէն, եւ
որ էն, եւ որ գալոցն է, եւ յեւթն հոգւոյն՝ որ են
առաջի աթոռոյն նորա,* [5] *եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ,
որ վկայ է հաւատարիմ, Նախածինն մեռելոց եւ իշ-
խանն թագաւորաց երկրիս, սիրողին եւ լուծողին*

ԳԻՏԵԼԻՔ. — Ե նշանակէ զԵրուսաղէմեան ձեռագիր օրինակն, Բ՝ զԲեռլինեանն։ — Ընթերցուածք որք եդեալ են առանց Ե կամ Բ նշանագրաց՝ ցուցանեն զայլակերպ ընթերցուածս միայն Բեռլինեան օրինակին։

ԳԼ. Ա.—1 Ե *յայտնութի̈.* Բ—*թիւն* | *յոհաննու* |
3 *մօտ* | 4 *ի յովաննէ* | *եաւթանց* | *յասիայ էն, շնորք* |
յաւթն հոգոյն՝ որ է | *աթոռոյ* | 5 Ե *ի յէ̄ քէ̄.*
Բ *ի քէ̄ յէ̄* |

զմեզ ի մեղաց՝ արեամբն իւրով. [6] եւ արար զմեզ
արքայութեանն արժանիս, քահանայս Աստուծոյ
Հաւր իւրոյ. Նմա փառք։

[7] Ահաւասիկ գայ ամպաւք, եւ տեսցեն զնա
ամենայն ակն՝ որ խոցեցին զնա, եւ կոծեցին վասն
նորա ամենայն ազգք երկրի։ Այո, ամէն։ [8] Ես եմ
ալփն եւ ովն, ասէ Տէր Աստուած, էն՝ եւ որ գա-
լոցն է, ամենակալն։

[9] Ես Յովաննէս, եղբայր ձեր եւ կցորդ չար-
չարանաց արքայութեանն, ես էի ի կղզւոջն՝ որ
անուանեալ կոչի Պատմոս՝ վասն բանին Աստուծոյ
եւ վկայութեանն Յիսուսի։ [10] Եւ եղէ հոգւով
ի կիւրակէի աւուր, եւ լուայ ձայն մեծաբարբառ
փողոյ՝ [11] ասելով. զոր տեսերդ՝ գրեա́ եւթն եկե-
ղեցեացն՝ որ յԵփեսոս, եւ ի Զմիւռնեա, եւ
ի Պերգամոն, եւ ի Թիւատիրիա, եւ ի Սարդես,
եւ ի Փիլադելփիայ, եւ ի Լաւոդիկիայ։ [12] Եւ դար-
ձայ տեսանել զձայն՝ որ խաւսէր ընդ իս. եւ դարձայ

6 ԵԲ այ | 7 Ե գա, Բ գայ | ամբաւք | ամ (առաջինք եւ երկր.) | նյի | ազգ | 8 ԵԲ որ ած | 9 յովհան-նէս | յԵ չկայ ձեր ։ Ներքոյ տողին նոր ձեռն յաւելեալ, իսկ Բ ունի չյաւելուածս | կցորթ | արքայութեն | Ե եի. Բ էի | ի կղզոջն | անուանեալ | վն | ԵԲ այ | վկայութեն | ԵԲ յի | 10 էղէ | Ե լուա. Բ լւայ | փո-ղոյն | 11 եաւթն | ի զմիւռնիայ | ի պերգամով | ի թիւատիրիայ | ի սարդէս | ի փիլայդելփիա | 12 Ե դար-ձա, առաջինք եւ երկրորդք. իսկ Բ ունի զառաջինն՝ դար-ձայ, եւ զերկրորդն՝ դարձեալ | Ե խօ(Բ խաւ)սէր |

տեսի եւթն ճրագամանս ոսկիս. [13] եւ ի մէջ ճրա-
գամանացն ոսկեայն՝ Նման Որդւոյ մարդոյ, զգե-
ցեալ պճղնաւորս, եւ առ կրծաւքն ածեալ կա-
մար ոսկի: [14] Իսկ հեր գլխոյ Նորա՝ սպիտակ իբրեւ
զասր սուրբ. եւ աչք Նորա՝ իբրեւ զբոց հրոյ.
[15] եւ ոտք Նորա՝ Նմանք աղխղիբանու: [16] Եւ ունէր
աստեղս եւթն. եւ ի բերանոյ Նորա սուր երկսայրի
ելանէր. եւ երեսք Նորա իբրեւ զարեգակն փայ-
լէին: [17] Եւ իբրեւ տեսի՝ անկայ առ ոտս Նորա
իբրեւ մեռեալ. եւ եդ զաջ իւր ի վերայ իմ՝
ասելով. մի՛ երկնչիր, ես եմ առաջին, եւ ես եմ
առ յապա, [18] եւ որ ունիմ զփականս մահու եւ
դժոխոց: [19] Արդ՝ գրեա՛ զոր տեսերդ, եւ որ էն,
եւ որ լինելոցն է յետ այսորիկ, [20] խորհուրդ եւթն
աստեղացն՝ զոր տեսերդ ի վերայ աջոյս իմոյ, եւ

է | 13 ոսկեանցն | որդի | ըզգեցեալ | արկեալ կամար | 14 ճպ (ողջոյն) | Ե ՝իք. Բ սուրբ | 15 յոլովս աղխղի-րանու (=χαλκολιβάνῳ) բառերը հմմտ. է ստորեւ գծանշ. | 16 աստեղս է | Նի | Ե փայլեին, Բ—էին | 17 Ե անկա, Բ—յ | Նի | եդ. զառաջ | ի վերա | երկընչիր | 18 Ե Նախ գրեալ ունէր՝ զփականս արքայութ(եան), ապա արքայութ(եան) գրչաւ ջնջեալ է, բայց է յառաջին գրչէ ա, եւ ի վերայ բառին նորա գրեալ գրեալ՝ մ հու և դժո. բայց այսմ պարտ է ուղղել ընթեռնուլ՝ զփականս մահու եւ դժոխոց. իսկ Բ ունի՝ զփականս մահու արքայութ(եան) եւ դժոխոց | 19 գրեա՛ | 20 ԵԲ. եւս. տեսերդ գրեն՝ տեսի, որ ակներեւ գրչի վրիպակ է | ի վերա | իմո | Ե ունի չորր. եւ չորրր. եւթն համառօտագրեալ՝ չէ, իսկ Բ՝ զառաջին. եւ չերկր. |

զեւթն ճրագանոցս ոսկիս. եւթն աստեղքն՝ հրեշտակք են եւթն եկեղեցեացն, եւ ճրագարանքն՝ եւթանք եկեղեցիքն են։

ԳԼ. Բ.

[1] *Հրեշտակին՝ որ յԵփեսոս եկեղեցւոյն՝ գրեա.*
զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն աստեղսն յաջու
ձեռին իւրում, որ գնայր ի մէջ եւթն ճրագանո-
ցացն ոսկեաց. [2] գիտեմ զգործն քո. եւ զաշխա-
տութիւնս քո, եւ զհամբերութիւնս քո, եւ զի
ոչ կարես տանել չարաց, եւ փորձեցեր՝ որք ասեն
զինքեանս առաքեալս՝ եւ ոչ են, եւ գտեր զնոսա
սուտս. [3] եւ համբերութիւն ունիս, եւ բարձեր
վասն անուան իմոյ, եւ ոչ նախատեցար։ [4] Այլ
ունիմ ի վերայ քո. [5] յիշեա՛ ուստի անկար, եւ զղջացիր, եւ զառաջին գործսն
ուստի անկար, եւ զղջացիր, եւ զառաջին գործսն
արա. ապա եթէ ոչ՝ գամ քեզ, եւ շարժեցից
զճրագանոցսն քո ի տեղւոջէ իւրմէ, եթէ ոչ

եաւթն (Երր. Ե– Հրր.) | հրեշտակք | եաւթանք |

ԳԼ. Բ.—1 *եկեղեցոյն, նոյն երկու ուղղագրելով՝ եկե-ղեցոյն | ԵԲ գրեայ | զէ աստեղսն | ի մէջ է ճրագա-նոցաց | 2 Ե զաշխատութիս, Բ–իս | զհամբերութիս | չարեաց | ԵԲ ունին զնա, երկ. զնոսա, նոյն ԲԵ՝ առաւ լուծեալ ուղղագրական համաձայնութեանս զնա | 3 Ե համբե-րութի | անուան | 4 ի վերա | 5 երկ. գործսն արա ունի Ե գործս նորա, Բ գործս նոյ, որ ունին յայտնի՝ առաւ ընդհ. ձեռք բառից՝ ուղղ վրէպ է | Ե եթե ոչ (առջև. Ե– Երկր.), Բ էթէ ոչ (առջև. Ե– Երկր.) | ի տեղոջէ |*

զղջասցես։ ⁶ Այլ զայս ունիս, զի ատեցեր զգործսն
Նիկողայեցւոցն, զոր եւ ես ատեմ։ ⁷ Որ ունիցի
ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին սուրբ ասէ եկե-
ղեցեացն. յաղթողին տաց ուտել ի փայտէն կե-
նաց, որ է ի դրախտին Աստուծոյ իմոյ։

⁸ Եւ հրեշտակին՝ որ ի Զմիւռնիա եկեղեցւոյն՝
գրեա. զայս ինչ ասէ առաջինն եւ առ յապայն,
որ եղեւն մեռեալ եւ կենդանացաւ. ⁹ գիտեմ զքո
զգործս, եւ զհամբերութիւն, զնեղութիւն, եւ
զաղքատութիւն. այլ հզաւր ես համբերել բամ-
բասանաց՝ որք ասեն Յուդայեանց զոլ՝ եւ չեն,
այլ ժողով սատանայի են։ ¹⁰ Մի երկնչիր՝ զոր ինչ
ընդ քեզ անցք անցանելոց են. ահաւասիկ արկա-
նելոց է զոք ի ձէնջ բանսարկուն, զի փորձիցիք,
կալջիք աւուրս տասն։ Լե՛ր հաւատարիմ մինչեւ
ի մահ, եւ տաց քեզ զպսակն կենդանութեան։
¹¹ Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ
եկեղեցեացն. որ յաղթէն՝ ոչ վնասեսցի յերկրորդ-
մահուանէն։

¹² Եւ հրեշտակին՝ որ ի Պերգամոս եկեղեցւոյն՝

---

6 զգործն | 7 լուիցէ | ԵԲ սբ | ի դրախտէն | ԵԲ ա̄յ
8 ի զմիւռնեա եկեղեցոյն գրեաց | 9 գիտեմ եւ
զքո գործս | Ե զհամբերութի̄, նեղութի̄ եւ զաղ-
քատութի̄. [illegible] Բ [illegible] տողեւ՝ —ի̄ | բամբաստանաց | 10 փորձեսցիք |
ԵԲ զտասն [illegible] տողեւ՝ ։Ժ̄։ | կենդա-
նութե̄ | 11 լուիցէ | ԵԲ որ յաղթեն | մահուանէն |

գրեմ. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի սուր երկսայրի սրեալ.
13 գիտեմ ուր բնակես, ուր աթոռ սատանայի է.
եւ ունիս զանուն իմ, եւ ոչ ուրացար զհաւատսն՝
յորում ընդդիմացարն վկայն իմ հաւատարիմ (Ան-
թիպաս), որ սպանաւն ի ձէնջ՝ ուր սատանայ բնակէ։
14 Այլ ունիմ ասել վասն քո սակաւ մի. զի ունիս
անդ՝ որք ունին զուսումն Բաղաամու, որ ուսուցանէր
զԲաղակն արկանել գայթագղութիւն որդւոցն Իս-
րայելի, ուտել զզոհեալս եւ պոռնկել։ 15 Այսպէս
ունիս եւ դու՝ որք ունին զուսումն Նիկողայեցւոցն.
16 դու այնպէս զղջացիր, եթէ ոչ՝ գամ քեզ, եւ
պատերազմեցայց ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ։
17 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ
եկեղեցեացն. որ յաղթէ՝ տաց նմա ի մանա-

12 գրեայ | 13 վկայ | ԵԲ ընդդիմացարն | Դե անթի-
պաս նօտր գրով եղեալ է վերայ բառիս հաւատարիմ. է Բ
լուսանց անթիպաս. լրացմանց փ. է ձեռօք. | սատանա |
14 Դե չկնէ բառիս ունիմ՝ է լուսանցէն նօտր գրով յաւե-
լեալ է՝ ասել, որ չէ+ է Բ | ԵԲ բաղամու | արկանէլ |
Ե զգայթագղութի, Բ—կղութի | որդոցն | ԵԲ իղի |
զզոհեալսն | պոռնկիլ | 15 եւ ունիս դու | Նիկողայ-
ցոցն | 16 էթէ ո՛չ Դե նախ պատերազմեաց գրեալ, որդե-
ռանէ նաեւ Բ, որոց ց եւ յ փոխած է վերայ տողէն յաւե-
լեալ | ընդ նս | Ե իմով. Բ իմոյ | 17 որ ունի | լւիցէ |
եւ զինչ | Դե է անշուշտ գրեալ եր՝ յաղթողին, որ ջնջեալ
է յայլմ գրչէ է որ յաղթէ, գծով մը ընջրւմ շմանդօ ողին,
եւ յաւելլով չէերս է է վերայ տողէն չէնէ Թ գրոյն եւ շրե-
րանօսներ որ յաղթյ է ներքոյ տողէն. Բ յաղթողին |

նայէն թաքուցելոյ, եւ տաց նմա վկայութիւն
սպիտակ. եւ ի վերայ վկայութեանն անուն նոր
գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ, բայց միայն որ առնուն։
18 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Թեատրեա եկեղեցւոյն՝
գրեա. զայս ինչ ասէ Որդին Աստուծոյ, որ ունի
զաչս իբրեւ զճառագայթս հրոյ, եւ ոտք նորա
նմանք արկողլիբանի. 19 գիտեմ զքո գործս, եւ
զհաւատս, եւ զսպասաւորութիւնս, եւ զհամբե-
րութիւն քո, եւ զգործս քո զվերջինս առաւել
քան զառաջինս։ 20 Այլ ունիմ վասն քո բազում.
զի թողեալ զկինն քո զԵզաբէլ, որ ասէր զինքն
մարգարէ գոլ, եւ ուսուցանէ եւ մոլորեցուցանէ
զիմ ծառայս՝ պոռնկել եւ ուտել զզոհեալ։ 21 Եւ
ետու նմա ժամանակ՝ զի զղջասցի, եւ ոչ կամի
զղջանալ ի պոռնկութենէ իւրմէ։ 22 Ահաւասիկ ար-
կանեմ զնա յախտս անկողնաց, եւ զշնացողս նորա

թագուցելոյ | ԵԲ վկայութի | սպ | ի վերա վկայութեն | Ե ՀԻՆ. նոր անէ՝ նորա. Բ նյի. անշուշտ նորա յառաջ եկեալ է ի սխալ ընթերցմանէ սկզբնական համառօտագրութեանց նյի | 18 ի Թհատրեա | գրհ՛ | յԵ առընթեր զայս ինչ [illegible]՝ ի լուսանցին յայլ ձեռն յաւելեալ է՝ այսպէս, [illegible] Բ [illegible] | ԵԲ աչս | ՀԻՆ. իբրեւ [illegible] ոտք (= [illegible]) | զճառագայթ | նյի | նման | արկողի բանի (= χαλκολιβάνῳ). Համմ. [illegible] 1,15 եւ ի [illegible]. | 19 եւ զքո | Ե զսպասաւորութիս, Բ—իս, [illegible] եւ | Ե զհամբերութի, Բ—ի | 20 զկին | զէզաբել | եւ ասէ զինքն | մոլորէցուցանէ | 21 զղջանան | ի պոռընկութէնէ | 22 յանկողնաց | նյի,

ընդ Նմա՝ ի Նեղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ
զղջասցին ի գործս Նորա։ [23] Եւ զորդի Նորա սպանից
մահու. եւ գիտասցեն ամենայն եկեղեցիք՝ զի ես
եմ որ քննեմ զսիրտս եւ զերիկամունս. եւ տաց
ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց ձերոց։ [24] Իսկ ձեզ
ասեմ, Մնացելոցդ ի Թեատրեա, որք ոչ ունին զու-
սումնս զայս, որք ոչ իմացան զխորս սատանայի.
ոչ արկանեմ ի վերայ ձեր այլ ծանրութիւն. [25] բայց
որք ոչ ունիք կալջիք մինչեւ եկից. [26] Եւ որ յաղ-
թէն՝ եւ պահէն մինչեւ ի կատարած զգործս, տաց
Նմա իշխանութիւն ի վերայ հեթանոսաց, [27] եւ հովւ-
ուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ, եւ
իբրեւ զանօթս խեցեղէնս փշրեսցէ, որպէս եւ
ես առի ի Հօրէ իմմէ. [28] Եւ տաց Նմա զաստղն
առաւօտին։ [29] Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զոր
ինչ Հոգին ասէ եկեղեցեաց։

[illegible] | Ե Բ ի նեղութիս | Ե եթե ոչ, Բ եւ
թէ ոչ | զղջասցեն | 23 զորդիս | նր | նմ | իւրոց,
[illegible] ձերոց | 24 Մնալոցդ | ի Թէ-
ատրեայ | զուսումն | ի վերա | Ե ծանրութի. Բ ծան-
րութիւն | 25 կալցիք | 26 Ե Բ յաղթեն եւ պա-
հեն | զգործսն | Ե Բ իշխանութի | ի վերա | 27 հովւ-
ւեսցէ զնս | երկաթաւ | Ե Բ զանաւթ, [illegible]
[illegible] | խեցէղէնս | ոմ | իմէ | 28 զաստղն |
29 եւ որ ունի | լսէլոյ՝ լւիցէ | ինչ [illegible] |

ԳԼ. Գ.

[1] Եւ հրեշտակին՝ որ ի Սարդեսիա եկեղեցեացն՝
գրեա. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն հոգիսն Ա-
ստուծոյ՝ եւ զեւթն աստեղս. գիտեմ զքո գործս,
եւ զի անուանիս եթէ կենդանի ես՝ եւ մեռեալ:
[2] Լե՛ր արթուն, եւ հաստատեա զմնացորդս՝ որ
մեռանելոյ էին, քանզի ոչ գտի զքո գործս՝ լնեալ
առաջի Աստուծոյ իմոյ: [3] Յիշեա զինչ առեր եւ
լուար, եւ պահեա, եւ ապաշխարեա. իսկ եթէ ոչ
զղջասցիս՝ եկից ի վերայ քո իբրեւ զգող, եւ ոչ
իմասցիս եթէ յորում ժամու եկից: [4] Այլ ունիմ
սակաւ անուանս ի Սարդէս, որ ոչ պղծեցին զըզ-
գեստս իւրեանց, եւ գնասցեն ընդ լուսաւոր հան-
դերձիւք, զի կենդանիք են: [5] Որ յաղթեն՝ այսպէս

ԳԼ. Գ. — 1 հշ̃կն | Ե սարկէսիա. Բ տարկեսիա |
գրէ՛ | զէ̃, այսպէս եւ Վատ | ԵԲ ա̃յ | եւ զքո գործն |
թէ անուանիս | Ե եթե. Բ էթէ | 2 յէ՝ յաւել տան
զՔաւէ արթուն՝ է Ներքոյ տողին՝ յայլն Քրզ յաւելեալ է՝
լեր. Բ ըստ Թաւելէամք | հաստատեայ | մեռանե-
լոցն | զքո գործն | յաղագս խանգարման Բերանոց լսեւ
Գ. է Յանօթ. | ԵԲ ա̃յ | 3 լւար | պահեայ | Ե եթե.
Բ էթէ. այնպէս եւ Վատ | ԵԲ ի վերա | ո̃չ | 4 ա-
նուանս | Ե զգեստս. Բ զըսգեստս | իւրանց | գնացին.
տարէն ղակաւ քաա էնչ յէրէ. օրէն. ԵԲ. Գ. է Յանօթ. | Նախ
Քրէալ ունէ՝ ըստ, այս տարր տ Ըսջէալ եւ է վերայ Նորէն
եղեալ՝ Գ | հանդերձից | 5 ողջադրութեան նոյ է տեղւոջ

ընդ նմա՝ ի նեղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ
ղղջասցին ի գործս նորա։ 23 Եւ զորդի նորա սպանից
մահու. եւ գիտասցեն ամենայն եկեղեցիք՝ զի ես
եմ որ քննեմ զսիրտս եւ զերիկամունս. եւ տաց
ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց ձերոց։ 24 Իսկ ձեզ
ասեմ, Թիատիրացւոցդ ի Թեատրեա, որք ոչ ունին զու-
սումն զայս, որք ոչ իմացան զխորս սատանայի.
ոչ արկանեմ ի վերայ ձեր այլ ծանրութիւն. 25 բայց
որք ոչ ունիք կալջիք մինչեւ եկից. 26 Եւ որ յաղ-
թէն՝ եւ պահէն մինչեւ ի կատարած զգործս, տաց
նմա իշխանութիւն ի վերայ հեթանոսաց, 27 եւ հով-
ուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ, եւ
իբրեւ զանաւթս խեցեղէնս փշրեսցէ, որպէս եւ
ես առի ի Հաւրէ իմմէ. 28 եւ տաց նմա զաստղն
առաւօտին։ 29 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զոր
ինչ Հոգին ասէ եկեղեցեաց։

[illegible] | ԵԲ ի նեղութիս | Ե եթե ոչ, Բ եւ
թէ ոչ | ղղջասցեն | 23 զորդիս | նր̃ | ա̃մ | իւրոց,
[illegible] ձերոց | 24 Թիաւրոցդ | ի Թէ-
ատրեայ | զուսումն | ի վերա | Ե ծանրութի. Բ ծան-
րութիւն | 25 կալցիք | 26 ԵԲ յաղթեն եւ պա-
հեն | զգործսն | ԵԲ իշխանութի | ի վերա | 27 հով-
ուեսցէ զնս | երկաթաւ | ԵԲ զանաւթ. [illegible]
[illegible] | խեցէղէնս | որպ | իմէ | 28 զաստխն |
29 եւ որ ունի | լսելոյ՝ լւիցէ | ինչ [illegible] |

ԳԼ. Գ.

¹ Եւ հրշտակին՝ որ ի Սարդեսիա եկեղեցեացն՝
գրեա. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն Հոգիսն Աս-
տուծոյ՝ եւ զեւթն աստեղս. գիտեմ զքո գործս,
եւ զի անուանիս եթէ կենդանի ես՝ եւ մեռեալ։
² Լե՛ր արթուն, եւ հաստատեա զմնացորդս՝ որ
մեռանելոց էին, քանզի ոչ գտի զքո գործս՝ լցեալ
առաջի Աստուծոյ իմոյ։ ³ Յիշեա զիարդ առեր եւ
լուար, եւ պահեա, եւ զղջացիր. իսկ եթէ ոչ
զղջասցիս՝ եկից ի վերայ քո իբրեւ զգող, եւ ոչ
իմասցիս եթէ յորում ժամու եկից։ ⁴ Այլ ունիմ
սակաւ անուանս ի Սարդէս, որ ոչ պղծեցին զզգ-
գեստս իւրեանց, եւ գնասցեն ընդ լուսաւոր հան-
դերձիւք, զի կենդանիք են։ ⁵ Որ յաղթեն՝ այսպէս

ԳԼ. Գ. — 1 հշկն | Ե սարկէսիա. Բ [illegible] |
գրէ՛ | զէ, [illegible] | ԵԲ ածյ | եւ զքո գործս |
թէ անուանիս | Ե եթե. Բ էթէ | 2 Լե՛ [illegible]
[illegible] արթուն՝ [illegible]
լեր. Բ [illegible] | հաստատեայ | [illegible]
լոցն | զքո գործն | [illegible]
[illegible] | ԵԲ ածյ | 3 լուար | պահեայ | [illegible]
Բ էթէ. [illegible] | ԵԲ ի վերա | [illegible]
նուանս | Ե զգեստս. Բ զըսգեստս | իւրանց | [illegible]
[illegible] ԵԲ. [illegible]
[illegible] ըստ, [illegible]
[illegible] դ | հանդերձից | 5 [illegible]

արասցեն զինքեան հանդերձ սպիտակ, եւ ոչ ջնջե-
ցից զանուանս նոցա ի դպրութենէն կենաց, եւ
խոստովանեցայց զանուն նորա առաջի Հաւր իմոյ
եւ առաջի հրշտակաց նորա։ 6 Որ ունիցի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ եկեղեցեացն։
7 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Փիլադեղփիայ է. զայս
ինչ ասէ սուրբն, ճշմարիտն, որ ունին զփականս
դրախտին. որ բանայ՝ եւ ոչ ոք փակիցէ, եւ փակէն՝
եւ ոչ ոք բանայ։ 8 Գիտեմ զքո գործս. ահաւասիկ
ետու առաջի քո դուռն բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ
փակել. զի փոքր ունիս զաւրութիւն, եւ պահեցեր
զիմ բան. եւ ոչ ուրացար զբան իմ եւ զանուն իմ։
9 Ահաւասիկ տամ ի ժողովոյն սատանայի, որք ասեն
զինքեանս Յուդայեան՝ եւ ոչ են, այլ ստեն. ահա-
ւասիկ արարից զնոսա՝ զի եկեսցեն եւ երկիրպագ-
ցեն առաջի քո, եւ գիտասցեն եթէ ես սիրեցի
զքեզ. 10 եւ պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ,
եւ զքեզ պահեցից ի փորձութեան ժամանակէն,
որ գալոցն է ի վերայ ամենայն երկրի՝ փորձել
զբնակիչս նորա։ 11 Գամ վաղվաղակի. կալ զոր ու-

յերկ. օրին. ԵԲ. ա. ձեռն.—սպ | զա:նուանս | դպրութէնէ (առանց Նախդրի) | զանուան նոցա | հօր | հրեշտակաց | 6 լուիցէ | 7 հշկն | անուանք փիղադեղփիայ յերկ. օրին. ԵԲ՝ անշուշտ անմտադրութեամբ ընդօրինակողաց՝ այլանդակեալ էր՝ դեղադելփիայ | սրբն | ԵԲ բանա, այսպէս եւ ձեռք | Ե փակեն, Բ—էն | 8 զդուռն | զաւրութի | 9 Ե եթե. Բ էթէ | 10 Ե համբերութե, Բ—թեան | Ե փորձութե, Բ—թեան | ի վերա ամ | ԵԲ զբնակիչ. դարձ

նիսդ, մի՛ ոք առցէ զպսակն քո։ 12 Որ յաղթողն է՝
արարից զնա սիւն Աստուծոյ իմոյ, եւ արտաքս ո՛չ
ոք ելցէ. եւ գրեցից ի վերայ նորա զանուն Աստու-
ծոյ իմոյ, եւ զանուն քաղաքին Աստուծոյն իմոյ՝
նոր Երուսաղեմի, որ իջանէր յերկնից Աստուծոյն
իմոյ, եւ զանուն իմ զնոր։ 13 Որ ունիցի ականջս լսե-
լոյ՝ լուիցէ։

14 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Լաւոդիկէ եկեղեցւոյն՝
գրեա՛. զայս ինչ ասէ Ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ,
ճշմարիտն ի սկզբանէն. 15 գիտեմ զքո գործսդ, զի
ո՛չ ցուրտ ես եւ ո՛չ ջերմ. լաւ էր թէ՝ կամ ցուրտ
էիր՝ կամ ջերմ. 16 այսպէս զի գաղջ ես՝ եւ ո՛չ ջերմ
եւ ո՛չ ցուրտ, դարձուցանելոց եմ զքեզ ի բերանոյ
իմմէ։ 17 Քանզի ասես՝ թէ հարուստ եմ՝ եւ մե-
ծացայ, եւ ո՛չ ինչ պիտոյ է ինձ. եւ ո՛չ գիտես՝
եթէ դո՛ւ ես տառապեալ, եւ ողորմելի, եւ աղ-
քատ, եւ մերկ, եւ կոյր։ 18 Խրատ տամ քեզ՝ գնել
յինէն ոսկի՝ փորձել հրով՝ զի մեծասցիս, եւ համ-

ս Թուղթ Թէ՝ անմարդութեանց ընդօրինակողաց ղանց եղեալ,
է դարձեալ նոյնութեան սկզբնագրին յաջորդ թուին |
12 ԷԲ ա̃յ (առՉն·) | նի̃ | Ե ա̃յ (Երկր·), Բ ա̃յն | ԵԲ ա̃յն
(Երր·) | որ (Հեղ· նոր) | Ե եմի̃· Բ յէմի | ԵԲ ա̃յն
(Չորր·) | եւ զնոր | 13 լւիցէ | 14 եկեղեցոչն | գրէ՛ |
ի սկզբանէ | 15 ջերմն (առՉն· Եւ Երկր·) | Ե թե ···
եիր· Բ թէ ··· էիր | դոյլ կամ առաջին | 16 ջեր |
իմէ | 17 Ե թե ··· եթե· Բ թէ ··· էթէ | ԵԲ մե-
ծացա | տալապեալ, յետոյ ռ եդեալ է վերայ Լ ի՝ ուղ-
ղելու է | 18 գնալ (Հեղ· գնել) | եւ ոսկի |

դերձ ապիտակ՝ զի արկցես զքեւ, եւ մի՛ երեւեսցի
ամաւթ մերկութեան քո, եւ ակնադեղ ածցես զա-
չաւք՝ եւ տեսցես։ [19] Որչափ սիրեմ զոք՝ յանդիմա-
նեմ եւ խրատեմ. իսկ նախանձեա՛ց եւ զղջասջի՛ր։
[20] Ահաւասիկ կամ առ դրացդ եւ բախեմ. եթէ
ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ բացցէ զդուռն, եւ մտից
առ նա՝ եւ ընթրեցից ընդ նմա, եւ նա ընդ իս։
[21] Որ յաղթէ՝ տաց նմա նստել յաթոռ իմ, որպէս
եւ ես յաղթեցի՝ եւ նստայ ընդ Հաւր իմոյ՝ յա-
թոռ նորա։ [22] Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ
զոր ինչ ասէ Հոգին եկեղեցեացն.

ԳԼ. Դ.

[1] Յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահա դուռն բացեալ
ի յերկինս, եւ ձայն զառաջին զոր լուայ՝ իբրեւ
զփողոյ՝ խաւսելով. Ել այսր՝ եւ ցուցից քեզ
զոր լինելոցն է յետ այսորիկ. [2] Եւ նոյնժամայն եղէ
հոգւով. եւ ահաւասիկ աթոռ կայր ի յերկինս, եւ
ի վերայ աթոռոյն նստէր [3] նման տեսլեան ականն
յասպիս եւ սարդիոնի, եւ պատիւ շուրջ զաթո-
ռովն՝ նմանութեան տեսլեան զմրխտի. [4] Եւ շուրջ

Ե մերկութե̃, Բ — թեան | արկցես (ձեռ. ածցես) |
20 Ե եթե. Բ էթէ | 21 ոմ̃ | Ե նստա, Բ —յ | նր̃ |
22 լուիցէ | պակասէ զոր |
ԳԼ. Դ. — 1 ահայ | ի նախդիրը պակասէ | Ե լուա.
Բ լա | 2 յերկինս, առանց ի նախդիրի | ի վերա |
3 նմանութե̃. այս համար որպէս եւ նախընթացն ըստ մասին

զաթոռովն՝ տեսանէի աթոռ քսան եւ չորս, եւ ի
վերայ աթոռոցն նստէին քսան եւ չորք երիցունք՝
արկեալ զինքեամբք սպիտակ, եւ ի վերայ գլխոց
նոցա պսակս ոսկիս։ 5 Եւ յաթոռոյն հատանէին
փայլատակմունք եւ ձայնք եւ որոտմունք․ եւ
եւթն ջահք վառեալք առաջի աթոռոյն, որ են
եւթն մասունք Հոգւոյն Աստուծոյ․ 6 եւ առաջի ա-
թոռոյն ծով իբր ապակեղէն, նման բիւրղի. եւ ի
մէջ աթոռոյն եւ շուրջ զաթոռովն չորք կենդանիք՝
լցեալք աչաւք առաջի եւ զկնի։ 7 Եւ էր կենդանին
առաջին նման առեւծու, եւ երկրորդ կենդանին՝
նման զուարակի, եւ երրորդ կենդանին՝ նման մար-
դոյ, եւ չորրորդ կենդանին՝ նման արծուոյ։ 8 Եւ
չորք կենդանիքն առաջի ունէին եւ ըստ միոջէ
վեց վեց թեւք, եւ ի ներքուստ լցեալ էին աչաւք,
եւ հանգիստ ոչ ունէին՝ ի տուէ եւ ի գիշերի՝ ասե-
լով․ սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր Աստուած ամենա-
կալ, որ էն եւ էն, եւ գալոցն է։ 9 Եւ յորժամ

խանգարեալ են յերկ. օրին. ԵԲ. ա. է աղօրեա գծանօքն. |
4 աթոռ իդ | ի վերա | ԵԲ իդ ե(բէ)րիցունք |
ԵԲ զինքեամբ | ի վերա գլխոց նց | 5 Ե հատանեին,
Բ—էին | է, այլոցն են մասը | հոգոյն | ԵԲ այ | 6 իբր,
է մէջս տողին գրեալ | ապակեղէն | ԵԲ բերղի | 7 առ-
իւծոյ | եւ երկր. և երր. դոխանն | երկրորդն | զուա-
րակի | արծւոյ | 8 հատուածս այս աղաւաղեալ է. հմմտ.
է աղօրեա գծանօքն. յայս համար.—Ե ունեին, Բ—էին, այլոց
են մասը | ըստ միոչէ | Ե եին. Բ էին | հանկիստ |
ի տուէ | ԵԲ սբ սբ սբ տր ած | եւ որ գալոցն է |

տային կենդանիքն փառս եւ պատիւ եւ գոհու-
թիւն՝ որ նստին ի վերայ աթոռոյն կենդանութեան
յաւիտեանս յաւիտենից. [10] եւ անկցին քսան եւ
չորք ծերքն առաջի աթոռոյն, եւ երկիրպագցեն
յաւիտեանս յաւիտենից, եւ արկցեն զպսակս
իւրեանց առաջի աթոռոյն՝ ասելով. [11] արժանի
ես, Տէրդ մեր եւ Աստուածդ, առնուլ զփառս
եւ զպատիւ եւ զզաւրութիւն, զի դու արարեր
զամենայն ինչ, եւ վասն կամաց քոց էին եւ են։

ԳԼ. Ե.

[1] Եւ տեսի ի վերայ աթոռոյ նորա՝ որ նստէր
ի վերայ աթոռոյն՝ գիրս գրեալս ներքուստ, եւ
արտաքուստ կնքեալս կնքով եւթամբք։ [2] Եւ
տեսի հրեշտակ հզաւր՝ որ քարոզէր ձայնիւ մե-
ծաւ. ո՞ արժանի է բանալ զկնիք սորա։ [3] Եւ ոչ
մի ոք ոչ կարէր՝ եւ ոչ ի յերկինս եւ ոչ ի յեր-
կրի եւ ոչ ի ներքոյ երկրի, եւ ոչ տեսանել
զայն։ [4] Եւ լայի յոյժ՝ զի ոչ ոք գտաւ արժանի
բանալ զգիրսն, եւ ոչ տեսանել զգիրսն։ [5] Եւ

---

9 փառք | ԵԲ գովութի̃ | ի վերա | կենդանութե̃ |
10 [illegible] անկցին ԵԲ [illegible] անկցեն | իդ̃ | յօի-
տենից | իւրանց | 11 Է տէ̃ր · Բ տէրդ | ԵԲ ա̃ծդ |
ԵԲ զզաւրութի̃ | զա̃մ |

Գլ. Ե.—1 ի վերա, [illegible] | նռ̃ | ԵԲ եւ-
թամք, [illegible] | 2 հրեշտակք | սորայ |
3 եւ [illegible] | [illegible] տեսանել ԵԲ [illegible]
տեսանէր |

մի ոք ի ծերունեացն ասէ ցիս. մի՛ լար, ահա-
ւասիկ յաղթեաց առեւծն յազգէն Յուդայ՝
յարմատոյն Դաւթի՝ բանալ զգիրսն եւ լուծա-
նել զգիրսն եւ զեւթն կնիքս նորա։
6 Եւ տեսի ի մէջ աթոռոյն չորից կենդա-
նեացն եւ ի մէջ երիցանցն ծերունեացն՝ գառն
կայր որպէս սպանեալ, եւ ունէր եղջեւրս եւթն
եւ աչս եւթն, որ են մասունք եւթն շնորհաց
Հոգւոյն Աստուծոյ՝ առ ամենայն երկիր։ 7 Եւ
եկն եւ ա՛ռ յաջոյն որ նստէր ի վերայ աթոռոյն։
8 Եւ յորժամ ա՛ռ զգիրն, չորեքին կենդանիքն
եւ քսան եւ չորս ծերունիքն անկան առաջի
գառինն՝ ասելով, ունելով իւրաքանչիւր քնար
եւ բաժակս ոսկիս՝ լցեալս խնկաւք, որ են
աղաւթք սրբոցն։ 9 Եւ երգէին երգս նորս՝
ասելով. արժանի ես առնուլ զգիրսդ եւ բանալ
զկնիքս դորա, զի սպանար եւ գնեցեր զմեզ յԱս-
տուծոյ՝ արեամբդ քով՝ յամենայն ցեղից եւ ի
լեզուաց եւ ի ժողովրդոց եւ յազգաց, 10 եւ
արարեր զնոսա Աստուծոյ մերում արքայու-
թիւն եւ քահանայս, եւ թագաւորեսցեն ի
վերայ երկրի։ 11 Եւ տեսի, եւ լուայ իբրեւ

5 մի՛ լայր | առիւծն | զեաւթն | 6 եղջիւրս | ԵԲ ~ նէն չկրեալն եւթն Նոատերով՝ է̃ | հոգոյն | ԵԲ ~այ | ~ամ |
7 յառաջոյն (ձեռ.՝ առ յաջոյն) | ի վերա | 8 չորէքին |
ի̃դ | լցեալ | 9 Ե յ~այ. Բ յ~ածյ | յ~ամ | ի լեզուաց |
10 զն~ս | ԵԲ ~այ | ԵԲ արքայութ~ի | ի վերա |
11 Ե լուա. Բ լւա |

տային կենդանիքն փառս եւ պատիւ եւ գոհութիւն՝ որ նստէրն ի վերայ աթոռոյն կենդանութեան յաւիտեանս յաւիտենից.
[10] եւ անկցին քսան եւ չորք ծերքն առաջի աթոռոյն, եւ երկիրպագցեն յաւիտեանս յաւիտենից. եւ արկցեն զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն՝ ասելով.
[11] արժանի ես, Տէրդ մեր եւ Աստուածդ, առնուլ զփառս եւ զպատիւ եւ զզաւրութիւն, զի դու արարեր զամենայն ինչ, եւ վասն կամաց քոց էին եւ են։

ԳԼ. Ե.

[1] Եւ տեսի ի վերայ աթոռոյ նորա՝ որ նստէր ի վերայ աթոռոյն՝ գիրս գրեալս ներքուստ, եւ արտաքուստ կնքեալս կնքով եւթամբք։
[2] Եւ տեսի հրեշտակ հզաւր՝ որ քարոզէր ձայնիւ մեծաւ. ո՞ արժանի է բանալ զկնիք սորա։
[3] Եւ ոչ մի ոք ոչ կարէր՝ եւ ոչ ի յերկինս եւ ոչ ի յերկրի եւ ոչ ի ներքոյ երկրի, եւ ոչ տեսանել զայն։
[4] Եւ լայի յոյժ՝ զի ոչ ոք գտաւ արժանի բանալ զգիրսն, եւ ոչ տեսանել զգիրսն։
[5] Եւ

---

9 փառք | ԵԲ գոհութ̃ի | ի վերա | կենդանութ̃ե |
10 [illegible] անկցին ԵԲ [illegible] [illegible]՝ անկցեն | իդ̃ | յօիտենից | իւրանց | 11 Ե տ̃րդ. Բ տէրդ | ԵԲ ա̃ծդ | ԵԲ զզաւրութ̃ի | զա̃մ |

ԳԼ. Ե.—1 ի վերա, [illegible] | ն̃ր | ԵԲ եւթամբք, [illegible] | 2 հրեշտակք | սորայ | 3 եւ [illegible] | [illegible] տեսանել ԵԲ [illegible]՝ տեսանէր |

մի ոմն ի ծերունեացն ասէ ցիս. մի՛ լար, ահա-
ւասիկ յաղթեաց առեւծն յազգէն Յուդայ՝
յարմատոյն Դաւթի՝ բանալ զգիրսն եւ լուծա-
նել զգիրսն եւ զեւթն կնիքս նորա։
6 Եւ տեսի ի մէջ աթոռոյն չորից կենդա-
նեացն եւ ի մէջ երիցանցն ծերունեացն՝ գառն
կայր որպէս սպանեալ, եւ ունէր եղջեւրս եւթն
եւ աչս եւթն, որ են մասունք եւթն շնորհաց
Հոգւոյն Աստուծոյ՝ առ ամենայն երկիր։ 7 Եւ
եկն եւ առ յաջոյն որ նստէր ի վերայ աթոռոյն։
8 Եւ յորժամ առ զգիրն, չորեքին կենդանիքն
եւ քսան եւ չորս ծերունիքն անկան առաջի
գառինն՝ ասելով, ունելով իւրաքանչիւր քնար
եւ բաժակս ոսկիս՝ լցեալս խնկաւք, որ են
աղաւթք սրբոցն։ 9 Եւ երգէին երգս նորս՝
ասելով. արժանի ես առնուլ զգիրսդ եւ բանալ
զկնիքս դորա, զի սպանար եւ գնեցեր զմեզ յԱս-
տուծոյ՝ արեամբդ քով՝ յամենայն ցեղէց եւ ի
լեզուաց եւ ի ժողովրդոց եւ յազգաց, 10 եւ
արարեր զնոսա Աստուծոյ մերում արքայու-
թիւն եւ քահանայս, եւ թագաւորեսցեն ի
վերայ երկրի։ 11 Եւ տեսի, եւ լուայ իբրեւ

5 մի՛ լայր | առիւծն | զեաւթն | 6 եղջիւրս | ԵԲ ընեն չերեւին եւթն Խոստովանէ՝ է̃ | հոգոյն | ԵԲ այ | ամ | 7 յառաջոյն (ձեռն.՝ առ յաջոյն) | ի վերա | 8 չորեքին | ի̃դ | լցեալ | 9 Ե յայ. Բ յայծյ | յամ | ի լեզուաց | 10 զնս | ԵԲ այ | ԵԲ արքայութի̃ | ի վերա | 11 Ե լուա. Բ լուա |

գրեամ. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի սուր երկսայրի սրեալ.
13 գիտեմ ուր բնակես, ուր աթոռ սատանայի է.
եւ ունիս զանուն իմ, եւ ոչ ուրացար զհաւատսն՝
յորում ընդդիմացարն վկայն իմ հաւատարիմ (Ան-
թիպաս), որ սպանաւն ի ձէնջ՝ ուր սատանայ բնակէ։
14 Այլ ունիմ ասել վասն քո սակաւ մի. զի ունիս
անդ՝ որք ունին զուսումն Բաղաամու, որ ուսուցանէ
զԲաղակն արկանել գայթագղութիւն որդւոցն Իս-
րայեղի, ուտել զզոհեալս եւ պոռնկել։ 15 Այսպէս
ունիս եւ դու՝ որք ունին զուսումն Նիկողայցւոցն.
16 դու այնպէս զղջացիր, եթէ ոչ՝ գամ քեզ, եւ
պատերազմեցայց ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ։
17 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ
եկեղեցեացն. որ յաղթէ՝ տաց նմա ի մանա-

12 գրեայ | 13 վկայ | ԵԲ ընդդիմացարն | չԵ անթի-
պաս Նօրը կըրմ եղեալ է վերայ բառիս հաւատարիմ. է Բ
ղուսանէ անթիպաս. ըստյամանէ փ. է ծանօթ. | սատանա |
14 չԵ չինէ բառիս ունիմ՝ է լուսանցին Նօրը կըրմ յաւե-
լեալ է՝ ասել, որ չէ+ է Բ | ԵԲ բաղամու | արկանէլ |
Ե զգայթագղութ̃ի, Բ–կղութ̃ի | որդւոցն | ԵԲ Իղի |
զզոհեալսն | պոռնկիլ | 15 եւ ունիս դու | Նիկողա-
ցոցն | 16 եթէ ո՛չ ՚չԵ Նախ պատերազմեաց եղեալ, որդէ
ունէ Նաեւ Բ, այս ց եւ յ փաստք է վերայ տողին յաւե-
լեալ | ընդ նա̃ | Ե իմով. Բ իմոյ | 17 որ ունի | լուիցէ |
եւ զինչ | չԵ է սկզբան եղեալ եր՝ յաղթողին, որ ջնջեալ
է յայլն եղէ է որ յաղթէ, եծով մի ընջեալ չմանգ. ողին,
եւ յաւելուլ չգէրս է է վերայ տողին չինէ Թ եղոյն եւ չդե-
բանանդ որ յառաջոյ է Ներքոյ տողին. Բ յաղթողին |

նայէն Թաքուցելոյ, եւ տաց նմա վկայութիւն
սպիտակ. եւ ի վերայ վկայութեան անուն նոր
գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ, բայց միայն որ առնուն։
18 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Թեատրեա եկեղեցւոյն՝
գրեա. զայս ինչ ասէ Որդին Աստուծոյ, որ ունի
զաչս իբրեւ զճառագայթս հրոյ, եւ ոտք նորա
նմանք արկողիբանի. 19 գիտեմ զքո գործս, եւ
զհաւատս, եւ զսպասաւորութիւնս, եւ զհամբե-
րութիւն քո, եւ զգործս քո զվերջինս առաւել
քան զառաջինս։ 20 Այլ ունիմ վասն քո բազում.
զի թողեալ զկինն քո զՅեզաբէլ, որ ասէր զինքն
մարգարէ գոլ, եւ ուսուցանէ եւ մոլորեցուցանէ
զիմ ծառայս՝ պոռնկել եւ ուտել զզոհեալ. 21 Եւ
ետու նմա ժամանակ՝ զի զղջասցի, եւ ոչ կամի
զղջանալ ի պոռնկութենէ իւրմէ։ 22 Ահաւասիկ ար-
կանեմ զնա յախտս անկողնաց, եւ զշնացողս նորա

Թագուցելոյ | ԵԲ վկայութի | սպ | ի վերա վկայ-
ութեն | Ե ծնթ. նոր անէ՝ նորա. Բ նո. անշուշտ
նորա յառաջ եկեալ է է սխալ ընթերցման սկզբնական հա-
մառօտութեանց նոյ | 18 ի Թէատրեա | գրէ՛ | չէ առ-
ընթեր զայս ինչ բառից՝ է լուսանցքէն յայլոց ձեռք յաւելեալ է՝
այսպէս, զոր Բ ունի | ԵԲ աչս | ծնթ. իբրեւ անէ ոտս
(= որպէս) | զճառագայթ | նոյ | նման | արկողի բանի
(= χαλκολιβάνῳ). հմմտ. առ այս վերագոյն 1,15 եւ ի ստորա-
գծանօթ. | 19 եւ զքո | Ե զսպասաւորութիս, Բ–իս, որ
է բաց թողու ընդօրինակող եւ | Ե զհամբերութի, Բ–ի |
20 զկին | զէզաբէլ | եւ ասէ զինքն | մոլորէցուցանէ |
21 զղջանան | ի պոռընկութենէ | 22 յանկողնաց | նոյ,

ընդ նմա՝ ի նեղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ
զղջասցին ի գործս նորա։ [23] *Եւ զորդի նորա սպանից*
մահու. եւ գիտասցեն ամենայն եկեղեցիք՝ զի ես
եմ որ քննեմ զսիրտս եւ զերիկամունս. եւ տաց
ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց ձերոց։ [24] *Իսկ ձեզ*
ասեմ, մնացելոցդ ի Թեատրեա, որք ոչ ունին զու-
սումն զայս, որք ոչ իմացան զխորս սատանայի.
ոչ արկանեմ ի վերայ ձեր այլ ծանրութիւն. [25] *բայց*
որք ոչ ունիք կալջիք մինչեւ եկից։ [26] *Եւ որ յաղ-*
թէն՝ եւ պահէն մինչեւ ի կատարած զգործս, տաց
նմա իշխանութիւն ի վերայ հեթանոսաց, [27] *եւ հով-*
ուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ, եւ
իբրեւ զանօթս խեցեղէնս փշրեսցէ, որպէս եւ
ես առի ի հաւրէ իմմէ. [28] *եւ տաց նմա զաստղն*
առաւօտին։ [29] *Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զոր*
ինչ Հոգին ասէ եկեղեցեաց։

այսպէս եւ [illegible] | ԵԲ ի նեղութ̄իս | Ե եթե ոչ, Բ եւ
թէ ոչ | զղջասցեն | 23 զորդիս | նր̄ | ա̄մ | իւրոց,
է վերայ որոյ գրեալ է ձերոց | 24 մնալոցդ | ի Թէ-
ատրեայ | զուսումն | ի վերա | Ե ծանրութ̄ի. Բ ծան-
րութիւն | 25 կալցիք | 26 ԵԲ յաղթեն եւ պա-
հեն | զգործսն | ԵԲ իշխանութ̄ի | ի վերա | 27 հով-
ուեսցէ զնս̄ | երկաթաւ | ԵԲ զանաւթ. Նոյն ԲԷ՝ ըստ
գրչէ Հրեղոյ | խեցեղէնս | ոմ̄ | իմէ | 28 զաստղն |
29 եւ որ ունի | լսելոյ՝ լուիցէ | ինչ պակասէ |

ԳԼ. Գ.

¹ Եւ հրեշտակին՝ որ ի Սարդեսիա եկեղեցեացն՝
գրեա՛. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն Հոգին Ա-
ստուծոյ՝ եւ զեւթն աստեղս. գիտեմ զքո գործս,
եւ զի անուանիս եթէ կենդանի ես՝ եւ մեռեալ ։
² Լե՛ր արթուն, եւ հաստատեա՛ զմնացորդս՝ որ
մեռանելոց էին, քանզի ո՛չ գտի զքո գործս՝ լրեալ
առաջի Աստուծոյ իմոյ ։ ³ Յիշեա՛ զիարդ առեր եւ
լուար, եւ պահեա՛, եւ զղջացի՛ր. իսկ եթէ ո՛չ
զղջասցիս՝ եկից ի վերայ քո իբրեւ զգող, եւ ո՛չ
իմասցիս եթէ յորում ժամու եկից ։ ⁴ Այլ ունիմ
սակաւ անուանս ի Սարդէս, որ ո՛չ պղծեցին զըզ-
գեստս իւրեանց, եւ գնասցեն ընդ լուսաւոր հան-
դերձիւք, զի կենդանիք են ։ ⁵ Որ յաղթեն՝ այսպէս

Գլ. Գ. — 1 հշկն | Ե սարկէսիա . Բ սարկեսիա |
գրէ՛ | զէ՛, [illegible] | ԵԲ ա̃յ | եւ զքո գործն |
թէ անուանիս | Ե եթե . Բ էթէ | 2 յե՛ [illegible]
[illegible] արթուն՝ [illegible]
լեր . Բ [illegible] | հաստատեայ | մեռանե-
լոցն | զքո գործն | [illegible] լսել
[illegible] | ԵԲ ա̃յ | 3 լւար | պահեայ | Ե եթե .
Բ էթէ . [illegible] | ԵԲ ի վերա | ոչ̃ | 4 ա-
նուանս | Ե զգեստս . Բ զըզգեստս | իւրանց | գնացին .
[illegible] ԵԲ . [illegible] | [illegible]
[illegible] ըստ , [illegible] ի վերայ [illegible]
[illegible] | հանդերձից | 5 [illegible]

արասցէն զինքեան հանդերձ սպիտակ, եւ ոչ ջնջե-
ցից զանուանս նոցա ի դպրութենէն կենաց, եւ
խոստովանեցայց զանուն նորա առաջի Հաւր իմոյ
եւ առաջի հրեշտակաց նորա։ 6 *Որ ունիցի ականջս*
լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ եկեղեցեացն։
7 *Եւ հրեշտակին՝ որ ի Փիլադելփիայ է. զայս*
ինչ ասէ սուրբն, ճշմարիտն, որ ունին զփականս
դրախտին. որ բանայ՝ եւ ոչ ոք փակիցէ, եւ փակէն՝
եւ ոչ ոք բանայ։ 8 *Գիտեմ զքո գործս. ահաւասիկ*
ետու առաջի քո դուռն բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ
փակել. զի փոքր ունիս զաւրութիւն, եւ պահեցեր
զիմ բանս. եւ ոչ ուրացար զբան իմ եւ զանուն իմ։
9 *Ահաւասիկ տամ ի ժողովոյն սատանայի, որք ասեն*
զինքեանս Յուդայեան՝ եւ ոչ են, այլ ստեն. ահա-
ւասիկ արարից զնոսա՝ զի եկեսցեն եւ երկիրպագ-
ցեն առաջի քո, եւ գիտասցես եթէ ես սիրեցի
զքեզ. 10 *Եւ պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ,*
եւ զքեզ պահեցից ի փորձութեան ժամանակէն,
որ գալոց է ի վերայ ամենայն երկրի՝ փորձել
զբնակիչս նորա։ 11 *Գամ վաղվաղակի. կա՛լ զոր ու-*

յերկ. օրին. ԵԲ. ա. ըմբռն.—սմ | զա:նուանս | դպրութենէ (առանց նախդրի) | զանուան նոցա | հօր | հրեշտակաց | 6 լուիցէ | 7 հշկն | անուանք փիլադելփիայ յերկ. օրին. ԵԲ՝ անշուշտ անմտադրութեամբ ընդօրինակողաց՝ այլակերպեալ էր՝ դեղադելփիայ | ոչն | ԵԲ բանա, այսպէս եւ մեւսք | Ե փակեն, Բ—էն | 8 զգուռն | զաւրութի | 9 Ե եթե. Բ էթէ | 10 Ե համբերութե, Բ—թեան | Ե փորձու- թե, Բ—թեան | ի վերա ամ | ԵԲ զբնակիչ. [illegible]

նիդ, մի՛ ոք առցէ զպսակն քո։ 12 Որ յաղթողն է՝
արարից զնա սիւն Աստուծոյ իմոյ, եւ արտաքս ոչ
ոք ելցէ. եւ գրեցից ի վերայ նորա զանուն Աստու-
ծոյ իմոյ, եւ զանուն քաղաքին Աստուծոյն իմոյ՝
նոր Երուսաղեմի, որ իջանէր յերկնից Աստուծոյն
իմոյ, եւ զանուն իմ զնոր։ 13 Որ ունիցի ականջս լսե-
լոյ՝ լուիցէ։

14 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Լաւոդիկէ եկեղեցւոյն՝
գրեա՛. զայս ինչ ասէ Ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ,
ճշմարիտն ի սկզբանէն. 15 գիտեմ զքո գործսդ, զի
ոչ ցուրտ ես եւ ոչ ջերմ. լաւ էր թէ՝ կամ ցուրտ
էիր՝ կամ ջերմ. 16 այսպէս զի գաղջ ես՝ եւ ոչ ջերմ
եւ ոչ ցուրտ, դարձուցանելոց եմ զքեզ ի բերանոյ
իմմէ։ 17 Քանզի ասես՝ թէ հարուստ եմ՝ եւ մե-
ծացայ, եւ ոչ ինչ պիտոյ է ինձ. եւ ոչ գիտես՝
եթէ դու ես տառապեալ, եւ ողորմելի, եւ աղ-
քատ, եւ մերկ, եւ կոյր։ 18 Խրատ տամ քեզ՝ գնել
յինէն ոսկի՝ փորձել հրով՝ զի մեծասցիս, եւ համ-

ս Բնաք ինէ՝ անմտադրութեամբ ընդօրինակողաց զանց եղեալ, է պատճառս նոյնութեան սկզբնատառին յաջորդ բառին | 12 ԷԲ ոյ (ուղղ.) | նի | Է ոյ (երկր.), Բ ոյն | ԷԲ ոյն (երր.) | որ (փխկ. նոր) | Է եմի. Բ յեմի | ԷԲ ոյն (չորր.) | եւ զնոր | 13 լուիցէ | 14 եկեղեցոյն | գրէ՛ | ի սկզբանէ | 15 ջերմն (ուղղ. եւ երկր.) | Է թե ... եիր. Բ թէ ... էիր | պակասէ կամ առաջին | 16 ջեր | իմէ | 17 Է թե ... եթե. Բ թէ ... էթէ | ԷԲ մեծացա | տալապեալ, յետոյ ռ եղեալ է վերայ լ ի՝ ուղղագրելու է | 18 գնալ (փխկ. գնել) | եւ ոսկի |

դերձ սպիտակ՝ զի արկցես զքեւ, եւ մի երեւեսցի
ամաւթ մերկութեան քո, եւ ակնադեղ ածցես զա-
չաւք՝ եւ տեսցես։ 19 Որչափ սիրեմ զոք՝ յանդիմա-
նեմ եւ խրատեմ. իսկ նախանձեա՛ց եւ զղջասջի՛ր։
20 Ահաւասիկ կամ առ դրացդ եւ բախեմ. եթէ
ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ բացցէ զդուռն, եւ մտից
առ նա՝ եւ ընթրեցից ընդ նմա, եւ նա ընդ իս։
21 Որ յաղթէ՝ տաց նմա նստել յաթոռ իմ, որպէս
եւ ես յաղթեցի՝ եւ նստայ ընդ հաւր իմոյ՝ յա-
թոռ նորա։ 22 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ
զոր ինչ ասէ Հոգին եկեղեցեացն։

ԳԼ. Դ.

1 Յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահա դուռն բացեալ
ի յերկինս, եւ ձայն զառաջին զոր լուայ՝ իբրեւ
զփողոյ՝ խաւսելով. Ե՛լ այսր՝ եւ ցուցից քեզ
զոր լինելոցն է յետ այսորիկ. 2 Եւ նոյնժամայն եղէ
հոգւով. եւ ահաւասիկ աթոռ կայր ի յերկինս, եւ
ի վերայ աթոռոյն նստէր 3 նման տեսլեան ական
յասպիս եւ սարդիոնին, եւ պատիւ շուրջ զաթո-
ռովն՝ նմանութեան տեսլեան զմրխտի. 4 Եւ շուրջ

Է մերկութե, Բ — թեան | արկցես (ջնջ. ածցես) |
20 Է եթե. Բ էթէ | 21 ոպ | Է նստա, Բ—յ | նր |
22 լուիցէ | պակասէ զոր |
ԳԼ. Դ. — 1 ահայ | ի նախորդէրդ պակասէ | Է լուա. Բ լա | 2 յերկինս, առանց ի նախորդէդ | ի վերա |
3 նմանութե. այս համար որպէս եւ նախընթացն ըստ մասին

զաթոռովն՝ տեսանէի աթոռ քսան եւ չորս, եւ ի
վերայ աթոռոցն նստէին քսան եւ չորք երիցունք՝
արկեալ զինքեամբք սպիտակ, եւ ի վերայ գլխոց
նոցա պսակս ոսկիս։ 5 Եւ յաթոռոյն հատանէին
փայլատակմունք եւ ձայնք եւ որոտմունք. եւ
եւթն ջահք վառեալք առաջի աթոռոյն, որ են
եւթն մասունք Հոգւոյն Աստուծոյ. 6 եւ առաջի ա-
թոռոյն ծով՝ իբր ապակեղէն, նման բիւրղի. եւ ի
մէջ աթոռոյն եւ շուրջ զաթոռովն չորք կենդանիք՝
լցեալք աչաւք առաջի եւ զկնի։ 7 Եւ էր կենդանին
առաջին նման առեւծու, եւ երկրորդ կենդանին՝
նման զուարակի, եւ երրորդ կենդանին՝ նման մար-
դոյ, եւ չորրորդ կենդանին՝ նման արծուոյ։ 8 Եւ
չորք կենդանիքն առաջի ունէին եւ ըստ միջէ
վեց վեց թեւք, եւ ի ներքուստ լցեալ էին աչաւք,
եւ հանգիստ ոչ ունէին՝ ի տուէ եւ ի գիշերի՝ ասե-
լով. սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր Աստուած ամենա-
կալ, որ էն եւ էն, եւ գալոցն է։ 9 Եւ յորժամ

խանգարեալ են յերկ. օրին. ԵԲ. փ. է տառքս գծանօք. |
4 աթոռ իդ | ի վերա | ԵԲ իդ ե(Բ է)րիցունք |
ԵԲ զինքեամբ | ի վերա գլխոց նց | 5 Ե հատանեին,
Բ—էին | է, այսպէս և Վ—ատ | հոգւոյն | ԵԲ այ | 6 իբր,
է վերայ տողին գրեալ | ապակէղէն | ԵԲ բերղի | 7 առ-
իւծոյ | եւ երկր. և— երր. [illegible] | երկրորդն | զուա-
րակի | արծւոյ | 8 հատուածս այս աղաւաղեալ է. հմմտ.
է տառքս գծանօք. յայս համար. — Ե ունեին, Բ—էին, այսպէս
և Վ—ատ | ըստ միոչէ | Ե եին. Բ էին | հանկիստ |
ի տւէ | ԵԲ սբ սբ սբ տր ած | եւ որ գալոցն է |

տային կենդանիքն փառս եւ պատիւ եւ գոհու-
թիւն՝ որ նստին ի վերայ աթոռոյն կենդանութեան
յաւիտեանս յաւիտենից. [10] եւ անկցին քսան եւ
չորք ծերքն առաջի աթոռոյն, եւ երկիրպագցեն
յաւիտեանս յաւիտենից, եւ արկցեն զպսակս
իւրեանց առաջի աթոռոյն՝ ասելով. [11] արժանի
ես, Տէրդ մեր եւ Աստուածդ, առնուլ զփառս
եւ զպատիւ եւ զզաւրութիւն, զի դու արարեր
զամենայն ինչ, եւ վասն կամաց քոց էին եւ են։

ԳԼ. Ե.

[1] Եւ տեսի ի վերայ աթոռոյ նորա՝ որ նստէր
ի վերայ աթոռոյն՝ գիրս գրեալս ներքուստ, եւ
արտաքուստ կնքեալս կնքով եւթամբք։ [2] Եւ
տեսի հրշտակ հզաւր՝ որ քարոզէր ձայնիւ մե-
ծաւ. ո՞ արժանի է բանալ զկնիք սորա։ [3] Եւ ոչ
մի ոք ոչ կարէր՝ եւ ոչ ի յերկինս եւ ոչ ի յեր-
կրի եւ ոչ ի ներքոյ երկրի, եւ ոչ տեսանել
զայն։ [4] Եւ լայի յոյժ՝ զի ոչ ոք գտաւ արժանի
բանալ զգիրսն, եւ ոչ տեսանել զգիրսն։ [5] Եւ

9 փառք | ԵԲ գոհութի̃ | ի վերա | կենդանութե̃ |
10 Հին· անկցին ԵԲ վրէպակաւ գրեն՝ անկցեն | իդ̃ | յօի-
տենից | իւրանց | 11 Ե տէ̃րդ · Բ տէրդ | ԵԲ ա̃ծդ |
ԵԲ զզաւրութի̃ | զա̃մ |

ԳԼ. Ե.—1 ի վերա, այսպէս եւ ձեռագ | նր̃ | ԵԲ եւ-
թամք, որն յայտնէ թէ վրէպակ | 2 հրեշտակք | սորայ |
3 եւ երկր· դոկտոր | Հին· տեսանել ԵԲ ուղղագրեն ունին՝
տեսանէր |

մի ոմն ի ծերունեացն ասէ ցիս. Մի՛ լար, ահա-
ւասիկ յաղթեաց առեւծն յազգէն Յուդայ՝
յարմատոյն Դաւթի՝ բանալ զգիրսն եւ լուծա-
նել զգիրսն եւ զեւթն կնիք նորա։

6 Եւ տեսի ի մէջ աթոռոյն չորից կենդա-
նեացն եւ ի մէջ երիցանցն ծերունեացն՝ գառն
կայր որպէս սպանեալ, եւ ունէր եղջեւրս եւթն
եւ աչս եւթն, որ են մասունք եւթն շնորհաց
Հոգւոյն Աստուծոյ՝ առ ամենայն երկիր։ 7 Եւ
եկն եւ առ յաջոյն որ նստէր ի վերայ աթոռոյն։
8 Եւ յորժամ առ զգիրն, չորեքին կենդանիքն
եւ քսան եւ չորս ծերունիքն անկան առաջի
գառինն՝ ասելով, ունելով իւրաքանչիւր քնար
եւ բաժակս ոսկիս՝ լցեալս խնկաւք, որ են
աղաւթք սրբոցն։ 9 Եւ երգէին երգս նորս՝
ասելով. արժանի ես առնուլ զգիրսդ եւ բանալ
զկնիք դորա, զի սպանար եւ գնեցեր զմեզ յԱս-
տուծոյ՝ արեամբդ քով յամենայն ցեղից եւ ի
լեզուաց եւ ի ժողովրդոց եւ յազգաց, 10 եւ
արարեր զնոսա Աստուծոյ մերում արքայու-
թիւն եւ քահանայս, եւ թագաւորեսցեն ի
վերայ երկրի։ 11 Եւ տեսի, եւ լուայ իբրեւ

---

5 մի՛ լայր | առիւծն | զեաւթն | 6 եղջիւրս | ԵԲ գնէն չերեւէն եւթն Ճառագրով՝ է̃ | հոգոյն | ԵԲ ա͞յ | ա͞մ | 7 յառաջոյն (փխկ.՝ առ յաջոյն) | ի վերա | 8 չորեքին | Ի͞դ | լցեալ | 9 Ե յա͞յ. Բ յա͞ծյ | յա͞մ | ի լեզուաց | 10 զն͞ս | ԵԲ ա͞յ | ԵԲ արքայութի͞ | ի վերա | 11 Ե լուա. Բ լւա |

ձայն հրեշտակաց բազմաց՝ շուրջ զաթոռովն, եւ
ծերունեացն եւ կենդանեացն. եւ էր թիւ նոցա՝
բիւրք բիւրոց եւ հազարք հազարաց, [12] ասելով
ձայնիւ մեծաւ. արժանի է գառն զենեալ
առնուլ զզաւրութիւն եւ զմեծվայելչութիւն եւ
զիմաստութիւն եւ զոյժ եւ զպատիւ եւ զփառս
եւ զաւրհնութիւն։ [13] Եւ զամենայն արարածս՝
որ ի յերկինս եւ ի վերայ երկրի եւ ի ներքոյ
երկրի եւ որ ի ծով, ի նոյա ամենեցունց՝ լուայ
զի ասէին. որ նստէր ի վերայ աթոռոյն՝ եւ
գառինն՝ աւրհնութիւն եւ պատիւ եւ փառք
յաւիտեանս յաւիտենից։ [14] Եւ չորք կենդանիքն
ասէին. ամէն. եւ երիցունքն անկան եւ երկիր
պագին։

ԳԼ. Զ.

[1] Եւ տեսի, եւ յորժամ եբաց գառնն մի
ի յեւթանց կնքոյն, եւ լուայ զմի ի չորից
կենդանեացն՝ ասէր իբրեւ զձայն որոտման. եկ.

հրեշտակաց | Թիւք | բիւրոց | ռք ռաց | 12 մեծ. |
զզաւրութի | Ե զմեծվաեյլչութի. Բ զմեծ վայելչու-
թի | ԵԲ զիմաստութի | զաւրհնութի | 13 զա՟մ |
ԵԲ ի վերա ([illegible]) | եւ ի նոսա ամէնեցունց.
[illegible] | Ե լուա.
Բ լա | Ե ասեին, Բ—էին | ի վերա (Երկր.) |
ԵԲ աւրհնութի | յօիտենից | 14 Ե ասեին, Բ—էին |
Գլ. Զ.—1 հրաց | գառն | ի յեաւթանց | Ե լուա.
Բ լա | եկն |

2 Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի սպիտակ, եւ որ հե-
ծեալ էր ի նմա՝ ունէր աղեղն. եւ տուաւ նմա
պսակ, եւ ել յաղթող՝ զի յաղթեսցէ։
3 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն զերկրորդ, լուայ
յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր։ 4 Եւ ել այլ ձի
կապոյտ, եւ որ հեծեալն էր ի վերայ՝ տուաւ
նմա խաղաղութիւն յերկրէ, եւ զմիմեանս
սպանցեն. եւ տուաւ նմա սուր մեծ։
5 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն զերրորդ, լուայ
յերրորդ կենդանւոյն՝ զի գայր։ Եւ տեսի՝ եւ
ահա ձի սեաւ, եւ որ հեծեալ էր ի նմա՝ ունէր
ի ձեռին իւրում լուծ։ 6 Եւ լուայ զձայն ի մէջ
չորից կենդանեացն՝ ասելով. կապիճ ցորեան՝
դահեկանի, եւ երեք կապիճ գարի՝ դահեկանի,
եւ գինւոյ եւ ձիթոյ մի՛ վնասեսցես։
7 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն չորրորդ, լուայ
ի չորրորդ կենդանւոյն՝ ասելով. Եկ։ 8 Եւ տեսի՝
եւ ահա ձի զալրտակ, եւ որ հեծեալն էր ի նմա՝

---

2 տուաւ | 3 էբաց | E լուա. B լւա | կենդանոյն |
[illegible] ասէր [illegible] E B, [illegible]
է [illegible] է ծանօթ. | 4 ելայ, [illegible]
[illegible] ել այլ | էր [illegible] | տուաւ |
E B խաղաղութի̅ | տուան (ծեր. տուաւ եւեր.) | E նմ
սուր, [illegible] ծեր.՝ նմա սուր, [illegible]
[illegible] B | 5 էբաց | զկնիք զերրորդն | E լուա.
B լւա | կենդանոյն | հեծեալն | ի ձեռինն | 6 E լուա.
B լւա | ձայն | գինոյ | 7 էբաց | E լուա. B լւա |
կենդանոյն | 8 էր [illegible] |

անուն էր նորա մահ, եւ դժոխք հետեւէին նմա.
եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ չորեքմաս-
նեան երկրի՝ սպանանել սրով եւ սովով եւ մա-
հուամբ եւ ի գազանաց երկրիս։

9 *Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ, տեսի*
ի ներքոյ սեղանոյն զանձինս սպանելոցն վասն
անուանն Աստուծոյ եւ վասն վկայութեանն զոր
ունէին։ 10 *Եւ աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ՝ ասե-*
լով. մինչեւ յե՞րբ, Տէր սուրբ եւ ճշմարիտ,
ոչ դատիս եւ վրէժխնդրութիւնս առնես արեան
մերոյ ի բնակչաց երկրէ։ 11 *Եւ տուաւ նոցա*
իւրաքանչիւր պատմուճան սպիտակ, եւ ասացաւ
նոցա՝ զի հանգիցեն ժամանակ փոքր, զի լցեն
ծառայակիցք եւ եղբարք նոցա՝ որք սպանցին
որպէս նոքա։

12 *Եւ տեսի՝ յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ՝*
շարժումն եղեւ մեծ, եւ արեգակն խաւարեցաւ
իբրեւ զքուրձ սեաւ, եւ լուսինն բովանդակ եղեւ
արիւն, 13 *եւ աստեղք երկնից անկան ի վերայ*
երկրի, որպէս թզենի ընկենու զվաղահասուկն

նի | *նմայ* (*երկր.*) | *տուան* | ԵԲ *իշխանութի̃* | *ի վերա* *չորէքտասան* | *մահուամբ* | **9** *էբաց* | *զկնիք* | Ե *հին-գերորդ.* Բ *ե̃երրորդ* | *սեղանոն* | *անուանն* | ԵԲ *ա̃յ* | **10** ԵԲ *տ̃ր ս̃բդ* | *դասես* (*ձեռ.՝ դատիս*) | *վրէժ-խնտրութիւնս առնուս* | **11** *տուաւ* | *հանկիցեն* | Ե *ծա-ռակիցք.* Բ *ծառայակիցք* | *սպանցեն* | **12** *էբաց* | *զ̃երր"* | *զքուրց* | **13** *ի վերա* | *ընկէնու* |

իւր՝ յուժգին հողմոյ շարժեալ, 14 Եւ երկինք
քակեցան, իբրեւ զմագաղաթ գալարեցաւ։ 15 Եւ
թագաւորք երկրիս եւ մեծամեծք եւ հազարա-
պետք եւ մեծատունք եւ հզաւրք եւ ամենայն
ծառայք թաքուցին զինքեանս յայրս եւ ի ծերպս
վիմաց լերանց. 16 Եւ ասեն վիմաց եւ լերանց
թէ՝ անկերուք ի վերայ մեր, եւ թաքուցէք
զմեզ յերեսաց՝ որ նստին ի վերայ աթոռոյ, եւ
յերեսաց բարկութեան գառինն. 17 զի եկն աւր
մեծ բարկութեան նոցա. եւ ո՞ կարիցէ կեալ։

ԳԼ. Է.

1 Յետ այսորիկ տեսի չորս հրեշտակս զի կային
ի վերայ չորս անկեան երկրի, որք ունէին զչորս
հողմնս երկրի՝ զի մի՛ շնչեսցէ հողմ ի վերայ
երկրիս, եւ մի՛ ի վերայ ծովու, եւ մի՛ ի վերայ
ծառոց. 2 Եւ տեսանէի ա՛յլ հրեշտակ՝ որ ելանէր
յարեւելս ի կողմանէ՝ ունելով զկնիքն Աստուծոյ

ի ուժգին հողմոց | 14 երկինքն | յաղագս սխալ ընթեր-
ցուածոյ՝ գալարեցաւ, որք մերձ ունին ԵԲ, տ. է
ստորեւ դծանօթ. | 15 ամ | թագուցին | 16 ի վե-
րա, այսպէս եւ մեւսք | թագուցէ. սխալ ընթերցուած,
ուրմ տ. է ծանօթ. | Նստի | Ե աթոռոց, անշուշտ երրէ
վրիպակ. Բ աթոռոյն |

ԳԼ. Է.—1 դ̄ հրեշտակս | զի կային տակաւին | ի վե-
րա (տպագր., Երեւ. եւ Լոնդ.) | դ̄ (Երեւ.) | երկրիս | Ե ու-
նեին, Բ—էին | զդ̄ հողմս | հողմն | 2 ԵԲ այ կեն-

կենդանւոյ, եւ աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ չո-
րից կենդանեացն՝ որոց տուաւ նոցա վնասել ի
վերայ երկրի եւ ծովու, ³ ասելով. մի՛ վնասիցէք
երկրի, եւ մի՛ ծովու, եւ մի՛ ծառոց, մինչեւ
կնքեսցուք զծառայս Աստուծոյ մերոյ ի վերայ
ճակատուց նոցա: ⁴ Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն՝
հարիւր քառասուն եւ չորք հազարք, որ կնքե-
ցան յամենայն ցեղից Իսրայելի. ⁵ ի ցեղէն Յու-
դայ՝ երկոտասան հազար, ի ցեղէն Ռուբենի՝
երկոտասան հազար, ի ցեղէն Շմաւոնի՝ երկո-
տասան հազար, ⁶ ի ցեղէն Ղեւեա՝ երկոտասան
հազար, ի ցեղէն Իսաքարա՝ երկոտասան հազար,
ի ցեղէն Զաբուղոնի՝ երկոտասան հազար, ⁷ ի
ցեղէն Բենիամենի՝ երկոտասան հազար, ի ցե-
ղէն Նեփթաղեմի՝ երկոտասան հազար, ի ցեղէն
Գադա՝ երկոտասան հազար, ⁸ ի ցեղէն Ասերա՝
երկոտասան հազար,
⁹ Յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահա բազմու-

դանոյ | տուաւ | ի վերա | 3 ա̃յ մերո ի վերա |
4 Ե լուաւ· Բ լւա | Ե ճ̃խդ· հազարք· Բ ճ̃խդ· ռ̃· |
յա̃մ | Ե իղի· Բ ի̃լի | 5–8 ի ցեղէն յուդա ժբ̃ան·
ռ̃· ի ցեղէն շմօոնի ժբ̃ռ· ի ցեղեն ռուբենի ժբ̃ռ·
ի ցեղեն ղեւի ժբ̃ռ· ի ցեղեն սաքարա ժբ̃ռ· ի
ցեղէն զաբողնի ժբ̃ռ· ի ցեղէն բենիամենի ժբ̃ռ·
ի ցեղէն նեփթաղի ժբ̃ռ· ի ցեղէն գադա ժբ̃ռ·
ի ցեղէն ասերա ժբ̃ռ· | 6 յԵ ——ըն երկոտասան
Նախ գրեալ էր՝ երկոտան, յետոյ ուղղեալ է |

թիւնք յոյժ զոր թուել ոչ ոք կարէ,
յամենայն ազգաց եւ ի ցեղից եւ ի ժողովրդոց
եւ ի լեզուաց, որ կային առաջի աթոռոյն եւ
առաջի գառինն, արկեալ զինքեամբք պատմու-
ճան սպիտակ, եւ արմաւենիք ի ձեռս նոցա.
10 եւ աղաղակէին ձայնիւ մեծաւ՝ ասելով. փրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ի վերայ աթո-
ռոյն, եւ գառինն. 11 Եւ ամենայն հրեշտակք
կային շուրջ զաթոռովն, եւ զծերունեաւքն, եւ
զչորիւք կենդանեաւքն, եւ անկան առաջի աթո-
ռոյն նոցա եւ առաջի գառինն ի վերայ երեսաց
իւրեանց, եւ երկիրպագին Աստուծոյ, 12 եւ ասեն.
ամէն, աւրհնութիւն եւ փառքդ եւ գովու-
թիւնդ եւ պատիւդ եւ զաւրութիւնդ եւ ոյժդ
Աստուծոյ մերոյ՝ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն.
13 Եւ մի ոմն ի ծերոցն պատասխանեաց՝ ասելով.
այսք որք զգեցեալ են պատմուճան սպիտակ՝

---

9 թուել | յա̃մ | ի լեզուաց | աթոռոյ | ԵԲ զինքեամբ, յայտնապէս երևի վրիպակ | ի ձեռինս | 10 Է աղաղա-կէին, Բ—էին | Է փրկութ̃ի, Բ—թիւն | ԵԲ ա̃յ | նստի ի վերա | 11 ա̃մ հշ̃կք | Է կային. Բ կային | զծե-րունաւքն | չորիւք | ի վերա | իւրանց | ԵԲ ա̃յ | 12 Էխկ. առաջնոյ ամէնից Է գրէ՝ ամենայն, Բ՝ ա̃մ. Թուի լինել սխալ ըստ ծագման սկզբնական համառօտագրութեան Եբէ, որպէս Բնբեա՝ ա̃մն, կամ ա̃մ | ԵԲ աւրհնութ̃ի | գովութ̃իդ | զաւրութ̃իդ | յոյժդ | ԵԲ ա̃յ | յօի-տեանս | 13 որ ըզգեցեալ |

ո՞յք են, եւ ուստի՞ եկին։ 14 Եւ ասացի նմա.
Տէ՛ր իմ, դո՛ւ գիտես։ Եւ ասաց ինձ. այս որք
գան ի նեղութեանց մեծաց, եւ լուացին զպատ-
մուճանս իւրեանց՝ եւ սպիտակացուցին զնոսա
արեամբ գառինն։ 15 Վասն այսորիկ են առաջի
Աստուծոյ, եւ պաշտաւորեն նմա ի տուէ եւ
ի գիշերի՝ ի տաճարի նորա. եւ որ նստի ի
վերայ աթոռոյն՝ բնակեսցէ ի նոսա. 16 եւ ո՛չ
քաղցիցեն եւ ո՛չ ծարաւեսցին, եւ ո՛չ հարցէ
զնոսա արեգակն եւ ո՛չ տաւթ, 17 զի գառնն՝ որ
ի մէջ աթոռոյն է՝ հովուեսցէ նոցա եւ առաջ-
նորդեսցէ նոցա ի ջուր կենդանութեան աղբե-
րաց, եւ ընջեսցէ զամենայն արտասուս յերե-
սաց նոցա։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եւթներորդ,
եղեւ լռութիւն յերկինս՝ իբրեւ ժամակէս մի։
2 Եւ տեսի զեւթն հրեշտակսն, որ առաջի աթո-
ռոյն կային. եւ տուաւ նոցա եւթն փող։ 3 Եւ
այլ հրեշտակ եկն եկաց ի վերայ սեղանոյն,

ուսկի՞ | 14 ԵԲ տ̃ր | այսոք (ձեռ. այս որք) | լուա-
ցին | իւրանց | զն̃ս | 15 ԵԲ ա̃յ | ի տուէ | ն̃ր | ի
վերա | ի ն̃ս | 16 զն̃ս | 17 գառն | հովեսցէ | ն̃ց
(երեւէնդ) | Ե աղբիւրաց, Բ—բերաց | զա̃մ |

ԳԼ. Ը.—1 էբաց | զկնիք էերրորդ | եւ եղեւ |
ԵԲ լռութի | 2 զէ̃ հրշտ̃կն | տուաւ ն̃ց է̃ | 3 հշ̃կ |
ի վերա (ջնջեալ եւ վերադր) սեղանոյ |

ունելով լիբանոտին տոն ոսկի. եւ տուաւ նմա
խունկ բազում՝ զի տայցէ աղօթից սրբոցն
ամենեցուն, որ ի վերայ ոսկի սեղանոյն՝ որ
առաջի աթոռոյն էր։ [4] Եւ ել ծուխ խնկոցն աղօ-
թից սրբոցն ի ձեռանէ հրեշտակին առաջի։ [5] Եւ
առ հրեշտակն զլիբանոտին տոնն, եւ ելից զնա
ի հրոյ սեղանոյն, եւ էարկ յերկիր. եւ եղեն
ձայնք եւ որոտմունք եւ փայլատակմունք եւ
շարժումն։

[6] Եւ եւթն հրեշտակքն՝ ունելով զեւթն
փողսն՝ պատրաստեցան զի հարցեն։ [7] Եւ առա-
ջինն եհար զփողն. եւ եղեւ կարկուտ եւ հուր
արիւնախառն, եւ անկաւ յերկիր, եւ երրորդ
մասն ծառոցն այրեցաւ, եւ ամենայն խոտ դա-
լար այրեցաւ։

[8] Եւ երկրորդ հրեշտակն եհար զփողն. եւ
իբրեւ զլեառն մեծ՝ լուցեալ հրով՝ անկաւ ի
ծով. եւ եղեւ երրորդ մասն ծովուն արիւն.
[9] եւ մեռաւ երրորդ մասն կենդանեաց՝ որ ի
ծովու ունէր շունչ, եւ երրորդ մասն նաւաց
ապականեցաւ։

լիբանոտին. տոն (= λιβανωτόν). ըստ այսմ բառէ փ. է ստո-րեւ է ծանօթ. | տուաւ | ամէնեցուն | 4 խընկոցն | հշլկին | 5 հշկն | զլիբանոտին. տոնն, Հմմտ. Վերա-ծոյն Հմր. 3 | էլից | Ե եարկ. Բ էարկ | 6 Ե հրեշտակսն. Բ(է)հրկան | զէ | 7 էհար | երորդ | ամ | 8 հշկն էհար | ի ծովն | 9 մեռօ | Ե որ ի ծով ունէր. Բ որ ի ծովուն էր. Երկուքէնք Եւս այն յանդիման սխալ

10 Եւ երրորդ հրշտակն եհար փող. եւ ան-
կաւ յերկնից աստղ լուցեալ՝ մեծ՝ իբրեւ զղամ-
պար, եւ անկաւ ի վերայ երրորդ մասանց գե-
տոց, եւ ի վերայ աղբերց ջրոցն։ 11 Եւ անուն
աստեղն կոչեցաւ աւշինդր. եւ դարձաւ եր-
րորդ մասն յարիւն յաւշինդր. եւ բազումք
ի մարդկանէ սատակեցան ի ջրոցն, քանզի դառ-
նացեալ էին։

12 Եւ չորրորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
վիրաւորեցաւ երրորդ մասն արեգականն, եւ
երրորդ մասն լուսնի, եւ երրորդ մասն աստե-
ղաց. եւ խաւարեցաւ երրորդ մասն նոցա. եւ
վեցերորդ աւուրն, նոյնպէս եւ գիշերն։ 13 Եւ
տեսի՝ եւ լուայ արծուոյ միոյ՝ Թռուցելոյ ընդ
միջոց երկրի՝ ասելով ձայնիւ մեծաւ. վայ, վայ,
վայ՝ որ բնակեալն են ի վերայ երկրի ի մնացորդ

քրոնիկոնէ, ուրա մարթ է ստուգել՝ բաց ուրեմն նշխարս է է
Միրոյ է Բնագրին | 10 հշկին էհար զփողն | աստղն |
զղամբար | ի վերա (երկուքինդ) | աղբերաց | 11 Ե է
տեղի Բառէդ յարիւն (Ներքնա անմտադրութեամբ ընդօրի-
նակողին) գրէ՝ յարոյն. Բայց աւելոյն սխալ է ընթերցուածդ
է գլխովին, զի չէոք ինչ Թուէ լինել է Բնագրի սոր, ուրեմն
դ. է սորբել է ձանօթ. — էնչ Բ ըստն զԲանդ եւ դար-
ձաւ երրորդ մասն յարոյն յաւշինդր | Ե եին. Բ էին |
12 հշկին էհար | մաս (առաջինդ) | լուսնին | աստե-
ղացն | նոյ | ի վեց աւուրն. — յերկուսին օրինակս ԵԲ
ողջառաջել է տեղիս այս. հմմտ. է սորբեա զձանօթ. |
13 Ե լուա. Բ լւայ | արծուոյ միոյ | բնակեալ |

ձայնի փողոյն երից հրեշտակացն՝ որք հարկանելոց էին զփողսն։

ԳԼ. Թ.

[1] Եւ հինգերորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
տեսի աստղ անկեալ յերկնից յերկիր, եւ տուաւ
նմա բանալի խորոց անդնդոյ։ [2] Եւ եբաց զխորս
անդնդոց. եւ ելեալ ծուխ ինկոց իբրեւ զծուխ
հնոցի վառելոյ մեծի. եւ խաւարեցաւ արեգակն
եւ աւդք յանդնդային ծխոյն։ [3] Եւ ի ծխոյն
ելին մարախք յերկիր, եւ տուաւ նոցա իշխա-
նութիւն, որպէս ունին իշխանութիւն կարիճք
երկրի։ [4] Եւ ասացաւ նոցա՝ զի մի վնասեսցեն
խոտոյ, եւ մի ամենայն բուսոյ, եւ մի ամենայն
ծառոց, բայց միայն մարդկան՝ որք ոչ ունին
զկնիքն Աստուծոյ ի վերայ ճակատուց իւրեանց։

ի վերա | հր̃շկացն | Ե եին. Բ էին |

ԳԼ. Թ.—1 հինկերորդ հշ̃կն էհար | տուաւ | Ե անդընդոց. Բ անտընտոց | 2 անդընդոց | Ե անդնդային, Բ անդընդային. Նախդիրը յ, որպէս երևի, անմտադրութեամբ գրչաց է բաց թողուել | 3 յէ Թուի թէ Նախ գրեալ էր՝ ելանէին, յետոյ երբոր միջին Նշանագրերը անէ քերուել են. Բ գրէ՝ ելին | տուաւ նմ̃ | ԵԲ իշխանութ̃ի, այսպէս և միւսը | որպ̃ս | 4 նմ̃ | խոտոյ | ամ̃ (=ամենայն) բուսոց | ամ̃ ծառոյ | ԵԲ այ̃ | ի վերա | իւրանց |

[5] Եւ տուաւ նոցա՝ զի մի՛ սպանցեն զնոսա, այլ
զի տանջեսցեն ամիսս հինգ. եւ տանջումն նոցա
իբրեւ զհարուածս կարճացն՝ յորժամ հարկանիցէ
զմարդ։ [6] Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեսցեն
մարդիկ զմահ՝ եւ ոչ գտցեն զնա, եւ ցանկաս-
ցեն մեռանել՝ եւ փախիցէ մահ ի նոցանէ։ [7] Եւ
էին նմանութիւնք մարախոյն՝ նման ձիոց պա-
տրաստելոց ի պատերազմ. եւ ի վեր գլխոցն նոցա՝
նմանէին ոսկեղէն պսակերաց. եւ դէմք նոցա՝
իբրեւ զդէմս մարդկան. [8] եւ ունէին հերս՝
իբրեւ զհերս կանանց. եւ ատամունք նոցա
իբրեւ զառեւծուց. [9] եւ գունք նոցա՝ իբրեւ
զգումս երկաթիս. եւ ձայն թեւոց նոցա՝ իբրեւ
զձայն կառաց ձիոց բազմաց՝ ընթացողաց ի
պատերազմ։ [10] Եւ ունէին նմանութիւն կարճաց,
եւ զխայթոցսն. եւ յագիս նոցա՝ իշխանութիւն
նոցա վնասել մարդկան ամիսս հինգ։ [11] Եւ ունէին

5 տուաւ նմ | զնմ | Ե | նմ (Երկր.) | զհարուածս |
6 յաւուրս | խնդրեսցեն մարդիք | զնմ (փխկ. զնա) |
7 նմանութիւք | Ե պատրաստելոց, յետոյ՝ Բոսէ Բե յայլմ
երկ՝ ս եղեալ է վերայ ատէ. Բ պատրաստելոց | ի պա-
տերազմն | ի վերա գլխոց նոցին | Ե նմանեին, Բ–էին
նմ | 8 Ե ունեին, Բ–էին | հերս եղեալ է յառաջ քան
զունէին | նմ | զառիւծոյ | 9 գունք (Հմմտ. զծանօթ.
է Բառս յայս) նմ | զգունս երկաթի | նմ (Երկր.) |
ընթացող ի պատերազմն | 10 Ե ունեին, Բ–էին |
նմանութի | նմ, այաղես եւ ձեռք | Ե իշխանութի.
Բ եւ իշխանութի | Ե | 11 Ե ունեին, Բ–էին |

իւրեանց թագաւոր զհրեշտակն անդնդոց. եւ
անուն էր նորա եբրայեցերէն՝ Նաբաթդոն, եւ
յունարէն՝ կորուսիչ։ [12] Ահա վայն մին գնաց.
ահաւասիկ երկրորդն վայ յետ այսորիկ։

[13] Եւ վեցերորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
լուայ ի միջէ չորից եղջերացն սեղանոյն՝ որ
առաջի Աստուծոյ, [14] ասելով վեցերորդ հրեշտակին՝
որ ունէր զփողն. լոյծ զչորս հրեշտակս կապեալս
ի վերայ գետոյն Եփրատու։ [15] Եւ լուծան չորք
հրեշտակք՝ պատրաստեալք ի ժամ եւ յաւր եւ
յամիս եւ ի տարիս, զի սպանցեն զերրորդ մասն
մարդկան։ [16] Եւ թիւ զաւրականացն հեծելոց՝
բիւրք բիւրուց. լուայ զթիւն։ [17] Եւ այնպէս տեսի
զձիսն ի տեսլեանն, եւ որ հեծեալն էին ի վերայ
նոցա՝ ունելով զզրահս հրեղէնս, եւ յակնթակ
եւ ծծմբատեսիլս. եւ գլուխ ձիոցն՝ իբրեւ

զհրեշտակս | Ե անդընդոց. Բ անտնտոց | նր̃ | յու-
ղարէն փոխադրեալ անուանը Նաբաթդոն հմմտ. է տարբեր գծա-
նօք. | 12 ահայ | եւ ահաւասիկ երկրորդ վայն հետ
այսոր | 13 վեցերրդ" հշ̃կն էհար | Ե լուա. Բ լւա |
ի միջոյ | եղջերուացն | ԵԲ ա̃յ | 14 զ̃երրորդ հշ̃կին |
զդ̃ հշ̃կս | ի վերա | երրադայ | 15 դ̃ հշ̃կք |
16 թիւն | հեծելոցն | բիւրոց | Ե լուա. Բ լւայ |
17 այնպս̃ | Ե եին. Բ էր | ի վերա նր̃ | զումս. տ.
վերադարձն հմր. 9 | յանթակ, ըստ ԵԲ ձեռքենով ունէին, յայտ-
նապէս աղաւաղեալ բնագրեան է, ըստ տ. է տարբեր գծա-
նօք. է բառը | Ե ա̃ծատեսիլս, Բ յա̃ծատեսիլս. ըստ մեզ
նորակերտ բառն — որ յառաջ եկեալ է՝ նման նէ աղաց

զգլուխս առեւծուց. եւ ի բերանոց նոցա ելանէր
հուր եւ ծուխ եւ ծծումբ։ [18] Եւ յերից հա-
րուածոցս յայսոցիկ սպանան երրորդ մասն մար-
դկան՝ եւ ի հրոյն եւ ի ծխոյն եւ ի ծծմբոյն։
[19] Քանզի իշխանութիւն ձիոցն ի բերան իւրեանց
էր եւ յագիս նոցա. քանզի ագիք նոցա նմա-
նին աւձից. զի ունէին գլուխս, եւ նոքաւք
տանջէին զվնասէին։ [20] Եւ մնացորդք մարդկան ոչ
սպանան վիրաւքս այսոցիկ, եւ ոչ զղջացան ի
գործոց ձեռաց իւրեանց, զի մի երկիրպագանի-
ցեն դիւաց եւ ոսկեղէն պատկերաց եւ արծա-
թեաց եւ պղնձեաց եւ քարանց եւ փայտեղէ-
նաց, որք ոչ տեսանել կարեն եւ ոչ լսել եւ
ոչ գնալ. [21] եւ ոչ զղջացան ի սպանութեան
իւրեանց, եւ ոչ ի դիւթութեան իւրեանց,
եւ ոչ ի պոռնկութեան իւրեանց, եւ ոչ ի
գողութեան իւրեանց։

[illegible]՝ է [illegible] — [illegible]. է [illegible] | առիւծոց | նցա | ծծումբ | **18** հարուածոցս այսոցիկ | ի ծծըմբոյն | **19** ԵԲ իշխանութի | ի բերանս իւրանց | նցա, [illegible] | Ե տանջեին (Բ—էին) վնասեին (Բ—էին) | **20** այսոքիկ | իւրանց | արծաթաց | պղընձաց | եւ [illegible] | **21** Ե ի սպանութե ... ի դիւթութե ... ի պոռնկութե. Բ [illegible] | իւրանց ([illegible]) |

Գլ. Ժ.

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ որ իջանէր յեր-
կնից՝ հզաւր՝ ամպով, զգեցեալ զպատիւ ի վերայ
գլխոյ իւրոյ, եւ երեսք նորա իբրեւ զարեգակն,
եւ ոտք նորա իբրեւ զսիւն հրեղէն։ 2 Եւ ունէր
ի ձեռին իւրում զգիրս բացեալս. եւ եդ զոտն
իւր ի վերայ ծովու՝ զաջ, եւ զահեակ իւր
ի վերայ երկրի. 3 եւ աղաղակեաց ձայնիւ մե-
ծաւ՝ իբրեւ զառեւծ զի գոչեսցէ։ Եւ իբրեւ
աղաղակեաց՝ խաւսեցան եւթանեքին որոտմունքն
ի ձայնս իւրեանց։ 4 Եւ որչափ եւ խաւսեցան
եւթանեքին որոտմունքն՝ կամէի գրել. եւ լուայ
ձայն յերկնից՝ զի ասէր. կնքեա՛ զխաւսս եւթն
որոտմանցդ եւ մի՛ գրեր զայդ։ 5 Եւ հրեշտակն,
զոր տեսի՝ կայր ի վերայ ծովու եւ ի վերայ
երկրի, ամբարձ զձեռն իւր զաջ ի վեր յերկինս,

Գլ. Ժ. — 1 հշ̃կ | ամբով | ըզգեցեալ | ի վերա | նյի, այսպէս եւ Մատ. | ոտք սիւն | Ե հրեղէնք, յունականք ունէին երէ Վենետոյ, Բ հրեղէն | 2 Ե ի ձեռ իւրում, Բ ի ձեռն իւր | գիրս | ի վերա, այսպէս եւ Մատ. | զաջ | զահեակն | 3 զառիւծ | եաւթնեկին | իւրանց | 4 եաւթնեկին | ԵԲ Վենետոյն՝ որոտմանցն | Ե կամեի, Բ—էի | Ե լուաւ. Բ լւայ | որ ասէր. կնքեայ | ԵԲ զխաւս | է̃ | 5 հշ̃կն | ի վերա, այսպէս եւ Մատ. | զձեռս | զաջ | վեր (առանց Նախդրի) |

6 երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից, որ արար
զերկինս եւ որ ի նմա, եւ զերկիր եւ որ
ի նմա, զի ժամանակ ոչ եւս լիցէ, 7 այլ յաւուր
Տեառն, ի ձայն եւ յեւթներորդ հրշտակին՝
յորժամ հարկանելոց է, կատարեսցի խորհուրդն
Աստուծոյ, զոր աւետարանեաց ծառայից իւրոց
մարգարէից։ 8 Եւ ձայն լուայ յերկնից դար-
ձեալ, որ խաւսէր ընդ իս՝ ասելով. Երթ,
առ զգիրսն ղւացեալսն ի ձեռանէ հրեշտակին՝
որ կայն ի վերայ ծովու եւ ի վերայ երկրի։
9 Եւ գնացի առ հրշտակն, ասելով՝ տալ ինձ
զգիրսն։ Եւ ասէ ցիս. առ եւ կեր, եւ դառ-
նացուսցէ զքո զորովայնդ, այլ ի բերան քո
լիցի քաղցր իբրեւ զմեղր։ 10 Եւ առի զգիրն
ի ձեռանէ հրշտակին եւ կերայ զայն. եւ էր ի
բերան իմ իբրեւ զմեղր քաղցր. եւ յորժամ
կերայ զայն՝ լցաւ բերան իմ դառնութեամբ։
11 Եւ ասէ ցիս. պարտ է դարձեալ մարգարէա-
նալ քեզ ի վերայ ժողովրդոց եւ ազգաց եւ
լեզուաց, եւ թագաւորաց բազմաց։

---

6 երդուաւ | ի նմայ (Երկր.) | 7 (յօրինուած բանից է ոչինչըն համարէս խանգարեալ է, շուրջ տ. է ծանօթ.) | ԵԲ տ̃ն | Է̃երորդ հշկին | ԵԲ տ̃յ | 8 Ե լուա. Բ լւայ | բացեալ | հշկին | կայ | ԵԲ ի վերա (առՉնոր.) | ի վերա (Երկր.) | 9 հշկն | որովայնդ | ի բերանտ | 10 հրշկին | ԵԲ կերա (Երկոտնոր.) | ի բերանս | զայն Երկր. դոկան | ԵԲ դառնութբ | 11 ի վերա | լեզուաց |

Գլ. ԺԱ.

1 Եւ տուաւ ինձ եղէգն ի նմանութիւն
գաւազանի. եւ կայր հրշտակն՝ ասելով. արի
եւ չափեա՛ զքանն Աստուծոյ, զտաճարն եւ
զսեղանն եւ զերկրպագուս նորին. 2 Եւ զգաւ-
իթն զարտաքին տաճարին՝ մի՛ զայն չափեր, զի
տուաւ ազգաց. եւ զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն
ամիսս քառասուն եւ երկուս: 3 Եւ տաց եր-
կուց վկայից իմոց՝ եւ մարգարէասցին աւուրս
հազար երկերիւր եւ վաթսուն, զգեցեալ քուրձ:
4 Սոքա են երկու ձիթենիքն եւ երկոքեան ճրա-
գանոցքն, որ կան առաջի Տեառն երկրի. 5 Եւ
որ զոսա կամի վնասել, հուր ելանէ ի բերանոյ
նոցա եւ ուտէ զթշնամիս նոցա. եւ որ կամի
զոսա վնասել՝ այնպէս պարտ է նոցա վնասիլ:
6 Սոքա ունին իշխանութիւն զերկինս չափել, զի
մի՛ իջցէ անձրեւ յաւուրս մարգարէութեան

Գլ. ԺԱ. — 1 տուաւ | Ե եղեգն. Բ էղէգն | ԵԲ ի նմանութ̃ի | հշ̃կն | չափեայ | ԵԲ ա̃յ | 2 արտաքին | տուաւ | սր̃ | ի̃ս եւ երկուս | 3 Ե անշուշտ գրչէ սխալ- մամբ՝ տայց. Բ տաց | Ե մարգարեասցին, Բ—րէաս- ցին | ռ̃ երկերիւր եւ կ̃. | փխն. զգեցեալ վրիպանօք առ- նէ Ե զգեցա, Բ ըզգեցա | քուրց | 4 սոքայ | բ̃ (=երկու) | ԵԲ տ̃ն | 5 սոցին | նց̃ (երկուքէնք) | 6 ԵԲ իշխանութ̃ի (ուղղ., Բ նախ. երկր.) | մարգա- րէութե̃ն նց̃ |

նոցա. եւ իշխանութիւն ունին ի վերայ ջուրց՝
դարձուցանել զնոսա յարիւն, եւ հարկանել
զերկիր ամենայն հարուածովք՝ քանիցս անգամ
եւ կամիցին։ [7] Եւ յորժամ կատարեսցեն զվկայ-
ութիւն իւրեանց, գազանն՝ որ ելանէ յանդն-
դոց՝ տացէ պատերազմ ընդ նոսա, եւ յաղթես-
ցէ նոցա եւ սպանցէ զնոսա։ [8] Եւ դիակունք
նոցա ի հրապարակս քաղաքին մեծի անկցին,
որ կոչի ոգեւորականութեամբ՝ Սոդոմ եւ Բա-
բիլոն եւ Եգիպտոս, ուր Տէրն նոցա խաչե-
ցաւ։ [9] Եւ տեսանեն ի ժողովրդոց եւ ի ցեղից
եւ յազգաց զդիակունս նոցա՝ աւուրս երիս եւ
կէս. եւ զդիակունս նոցա ոչ թողցեն դնել ի
գերեզմանս։ [10] Եւ որք բնակեալ են ի վերայ
երկրիս խնդայցեն ի վերայ նոցա, եւ ընծայս
տայցեն տանել միմեանց, զի սոքա երկու մար-
գարէք տանջեցին որ բնակեալ են ի վերայ
երկրի։ [11] Եւ յետ երից աւուրց եւ կիսոց՝ հո-
գի կենդանութեան Աստուծոյ եմուտ ի նոսա, եւ

ԵԲ ի վերա | զնմ յարուն | ամ | անկամ | 7 զվկայ. ութի իւրանց | անտընտոց | պատերազմի (ֆլոր. տացէ պատերազմ) ընդ նմ | նցյ | զնմ | 8 նցյ | ԵԲ ոգեւորականութբ | Ե տրն. Բ տն | նցյ | 9 նցյ (երկոտ.) | յուրս | դիակունս (ֆլոր. երկր. զդիակունս) | 10 որ (ֆլոր.՝ որք) | ի վերա (երեւելեր) | երկրի (տաքնո.) | տացեն | բ | տանջեսցին [illegible] | 11 երից [illegible] | ԵԲ այ | էմուտ ի նմ |

կացին ի վերայ ոտից իւրեանց եւ ահ մեծ
անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա։ 12 Եւ լուայ ձայն
մեծ ի յերկնից՝ որ ասէր նոցա. Ելէք այսր.
եւ ելին յերկինս ամպաւք, եւ տեսին զնոսա
թշնամիք նոցա։ 13 Եւ յայնմ՝ աւուր եղեւ շար-
ժումն մեծ, եւ անկաւ տասներորդ մասն քա-
ղաքին, եւ մեռան ի շարժմանէ արք եւթն
հազար, եւ մնացորդք մարդկան զարհուրեալք
եղեն եւ ետուն փառս Աստուծոյ երկնից։
14 Ահա վայն երկրորդ դնաց. եւ ահաւասիկ
վայն երրորդ գայ արագ արագ։

15 Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
եղեն ձայնք մեծ յերկինս՝ ասելով. եղեւ թա-
գաւորութիւն Տեառն մերոյ՝ Քրիստոսի նորա,
եւ թագաւորեսցէ յաւիտեան եւ յաւիտեանս
յաւիտենից։ 16 Եւ քսան եւ չորք ծերքն՝ որ
առաջի Աստուծոյ էին՝ նստէին ի վերայ աթոռոց

ի վերա (երկու.) | իւրանց | ֆեկ. նոցա Ե ունի՝ նոց, յո-
րոյ վերայ տղա նշոր երոչ եդեալ է՝ ա. Բ երե՝ նյ̃ |
յառաջ քան ընթացուածք «եւ ահ մեծ անկաւ ի վերայ
տեսողաց նոցա» Բ յաւելեալ ունի՝ «եւ ահ կալաւ
որք տեսին զնս̃», ուրեմն փ. է ապաքէն ընթացոց. յոյս հա-
մար | 12 Ե լուա, Բ–յ | ցնս̃ (ֆեկ. նոցա առաջնոյ) |
ամպաւք | զնս̃ | նյ̃ (երկք.) | 13 մերորդ | արք է. ռ. |
ԵԲ այ̃ | 14 ահայ | Ե գա, Բ–յ | 15 էերրդ"
հրեշկն էհար | եղեւ (ֆեկ.՝ եղեն) | ԵԲ թագաւո-
րութի տն | ԵԲ քի | նր | 16 իդ | ԵԲ այ̃, այս-
պէս եւ մնաց | Ե եին (Բ էին)՝ նստեին (Բ–էին) |

նոցա․ եւ իշխանութիւն ունին ի վերայ ջուրց՝
դարձուցանել զնոսա յարիւն, եւ հարկանել
զերկիր ամենայն հարուածովք՝ քանիցս անգամ
եւ կամիցին։ [7] Եւ յորժամ կատարեսցեն զվկայ-
ութիւն իւրեանց, գազանն՝ որ ելանէ յանդն-
դոց՝ տացէ պատերազմ ընդ նոսա, եւ յաղթես-
ցէ նոցա եւ սպանցէ զնոսա։ [8] Եւ դիակունք
նոցա ի հրապարակս քաղաքին մեծի անկցին,
որ կոչի ոգեւորականութեամբ՝ Սոդոմ եւ Բա-
բիլոնն եւ Եգիպտոս, ուր Տէրն նոցա խաչե-
ցաւ։ [9] Եւ տեսանեն ի ժողովրդոց եւ ի ցեղից
եւ յազգաց զդիակունս նոցա՝ աւուրս երիս եւ
կէս․ եւ զդիակունս նոցա ոչ թողցեն դնել ի
գերեզմանս։ [10] Եւ որք բնակեալ են ի վերայ
երկրիս խնդասցեն ի վերայ նոցա, եւ ընծայս
տայցեն տանել միմեանց, զի սոքա երկու մար-
գարէք տանջեցին որ բնակեալ են ի վերայ
երկրի։ [11] Եւ յետ երից աւուրց եւ կիսոց՝ հո-
գի կենդանութեան Աստուծոյ եմուտ ի նոսա, եւ

ԵԲ ի վերա | զնս՟ յարուն | ամ՟ | անկամ | 7 զվկայ-
ութի՟ իւրանց | անտընտոց | պատերազմի (Ֆինկ. տացէ
պատերազմ) ընդ նս՟ | նց՟ | զնս՟ | 8 նց՟ | ԵԲ ոգեւ-
որականութբ | Ե տրն. Բ տն | նց | 9 նց (Երկոտ.) |
յօւրս | դիակունս (Ֆինկ. Երկր. զդիակունս) | 10 որ
(Ֆինկ.՝ որք) | ի վերա (Երեւ+ինոտ) | երկրի (տպ. Ոսկ.) | տա-
ցեն | բ | տանջեցին Եւն. այսպէս է ստէպ Իմաստ
Բանից. տ. գիտնոյն. | 11 երից պակասէ | ԵԲ այ | է-
մուտ ի նս՟ |

կացին ի վերայ ոտից իւրեանց եւ ահ մեծ
անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա։ 12 Եւ լուայ ձայն
մեծ ի յերկնից՝ որ ասէր նոցա. ելէ՛ք այսր.
եւ ելին յերկինս ամպաւք, եւ տեսին զնոսա
թշնամիք նոցա։ 13 Եւ յայնմ աւուր եղեւ շարժումն մեծ, եւ անկաւ տասներորդ մասն քաղաքին, եւ մեռան ի շարժմանէ անտի եւթն
հազար, եւ մնացորդք մարդկան զարհուրեալք
եղեն եւ ետուն փառս Աստուծոյ երկնից։
14 Ահա վայն երկրորդ գնաց. եւ ահաւասիկ
վայն երրորդ գայ արագ արագ։

15 Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
եղեն ձայնք մեծ յերկինս՝ ասելով. եղեւ թագաւորութիւն Տեառն մերոյ՝ Քրիստոսի նորա,
եւ թագաւորեսցէ յաւիտեանս եւ յաւիտեանս
յաւիտենից։ 16 Եւ քսան եւ չորք ծերքն՝ որ
առաջի Աստուծոյ էին՝ նստէին ի վերայ աթոռոց

ի վերա (Երկոտ.) | իւրանց | ֆիլ. Նոցա Ե ունի՝ Նոց, յարոյ վերայ [illegible] նորա [illegible] Ե՛ ա. Բ [illegible] ոչ | յաւել [illegible] «եւ ահ մեծ անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա» Բ յաւելեալ ունի՝ «եւ ահ կալաւ որք տեսին զնո», [illegible] | 12 Ե լուա, Բ—յ | ցնո (ֆիլ. Նոցա [illegible] ամպաւք | զնո | նոյ (Երկր.) | 13 մերորդ | արք է. ա. ԵԲ այ | 14 ահայ | Ե գա, Բ—յ | 15 էերրորդ հրեշտակն եհար | եղեւ (ֆիլ.՝ եղեն) | ԵԲ թագաւորութիւն | ԵԲ քի | նր | 16 իւ | ԵԲ [illegible] | Ե էին (Բ էին)՝ նստէին (Բ—էին),

իւրեանց, եւ երկիր պագին Աստուծոյ. 17 ասելով.
գոհանամք զքէն, Տէր Աստուած ամենակալ,
էդ եւ որ էն, զի առեր զքո զաւրութիւն մեծ,
եւ թագաւորեցեր. 18 Եւ ազգք բարկացան, եւ
եկն բարկութիւն քո, եւ ժամանակ մեռելոց
դատաստանի, եւ տալ զվարձս ծառայից իւրոց
մարգարէից, սրբոց եւ երկիւղածաց անուան քո,
փոքունց եւ մեծամեծաց, ապականել զապակա-
նողս երկրի։ 19 Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ
յերկինս, եւ երեւեցաւ տապանն ուխտից իւրոց
ի տաճարի իւրում. եւ եղեն փայլատակմունք
եւ որոտումն եւ ձայն եւ շարժումն եւ կար-
կուտ մեծ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ նշան մեծ տեսաւ յերկինս՝ կին ար-
կուցեալ զարեգակն եւ զլուսին ի ներքոյ ոտից
իւրոց, եւ ի վերայ գլխոյն պսակ յաստեղաց
երկոտասանից, 2 եւ յղացեալ աղաղակէր եր-
կնելով եւ տանջելով ծնանել։ 3 Եւ տեսաւ այլ
նշան յերկինս, եւ ահաւասիկ վիշապ մեծ, որ

17 ԵԲ տր ա̃ծ | ամէնակալ | Ե զաւրութ̃ի, Բ–թիւն |
18 ազգ | ԵԲ բարկութ̃ի | Ե մարգարեից, Բ–րէից |
անուան | 19 ԵԲ ա̃յ | եղեւ փայլատակումն |

ԳԼ. ԺԲ.—1 զլուսինն | ի վերա | 2 ծնանէր |

ունէր գլուխս եւթն՝ եւ եղջիւրս տասն, եւ
ի վերայ եւթն գլխոց նորա՝ եւթն պսակ. [4] եւ
տուտն նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց
երկնից, եւ արկ զնոսա յերկնից. եւ վիշապն
եկաց առաջի կնոջն՝ որ ծնանելոցն էր, զի յոր-
ժամ ծնցի՝ զորդի նորա կերիցէ։ [5] Եւ ծնաւ
որդի արու, որ հովուելոց է զամենայն ազգս՝
գաւազանաւ երկաթեաւ. եւ յափշտակեցաւ
որդի նորա առ Աստուած եւ առ աթոռ
նորա։ [6] Եւ կինն փախեաւ յանապատ, որ ունի
անդ տեղի պատրաստեալ յԱստուծոյ, զի անդ
կերակրեսցեն զնա աւուրս հազար երկերիւր
վաթսուն եւ հինգ։ [7] Եւ եղեւ պատերազմ
ի յերկինս, Միքայէլ եւ հրեշտակք նորա պա-
տերազմել ընդ վիշապին։ Եւ վիշապն պատե-
րազմեցաւ, եւ հրեշտակք նորա. [8] ոչ կարան
ժոյժ, եւ ոչ տեղի նոցա գտաւ յերկինս։ [9] Եւ
անկաւ վիշապն մեծ, աւձն առաջին, որ է
մատնիչ եւ բեեղզեբուղ եւ սատանայ, որ մո-

3 գլուխ Է | եղջիւրս Ժ | ի վերա Է | Նյ | պսակս Է |
4 Նյ, այսպէս եւ ձեռագ | զնա | էկաց | կնոջն |
5 հովվելոց էր զամ | երկաթաւ | Նյ (Երկու.) |
ԵԲ ած | 6 Ե կին. Բ կին Նյ | ԵԲ յայ | Ռ. երկե-
րիւր եւ կե. (Ե ձեռն ըՀինգ գծէ Բռնաւորով այսպէս՝
ծե) | 7 Նախըէրք ի գաղատ | հշլք Նյ, այսպէս եւ
ձեռագ | որ պատերազմեցան (Երկ.՝ պատերազմել) |
8 ժուժ | Նյ | 9 բեղզեբուղ |

լորեցուցանէ զտիեզերս ամենայն, եւ անկաւ
յերկիր, եւ հրեշտակք նորա ընդ նմա ընկե-
ցան։ 10 Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ ասելով. արդ
եղեւ փրկութիւն եւ զաւրութիւն եւ թագաւ-
որութիւն Աստուծոյ մերոյ, եւ իշխանութիւնք
նորա, զի զարկաւ մատնիչ եղբարց մերոց, որ
մատնէր զնոսա առաջի Աստուծոյ մերոյ՝ ի տուէ
եւ ի գիշերի։ 11 Եւ նոքա յաղթեցին նմա՝
վասն արեան գառինն, եւ վասն վկայութեանց
նոցա, եւ ո՛չ սիրեցին զանձինս մինչեւ ի մահ.
12 Վասն այսորիկ ուրախ եղերո՛ւք, երկինք՝ եւ
որ բնակեալդ էք ի դմա. վա՜յ երկրի եւ ծով-
ու, զի էջ մատնիչն առ ձեզ՝ ունելով զցա-
սումն մեծ, գիտելով զի սակաւ ժամանակ ու-
նի։

13 Յորժամ ետես վիշապն զի ընկեցաւ յերկիր,
եւ զհետ եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ զարուն։ 14 Եւ
տուաւ կնոջն երկու թեւք արծուոյ մեծի, զի
թռիցէ յանապատ՝ ի տեղին իւր, ուր կերա-
կրի անդ՝ ժամանակ եւ ժամանակս եւ կէս ժա

ա̄մ | դաշտաւէ եւ շրջորդ | հշկ̄ք նր̄ | 10 Ե լուա. Բ լւայ | փրկ . . . զաւր . . . թագ . . . ըստ աւլորակնին համառօտեալ վերջատառութեամբ | Ե Բ ա̄յ (երկու.) | իշխա- նու̄թ նր̄ | զն̄ | ի տւէ | 11 վկայութ̄ն̄ նց̄ | 13 է- տես | կնոջն | 14 տուաւ կնոջն բ | արծւոյ | ժեւն. ժամանակս Ե Բ՝ [illegible] ժամանակ |

մանկի՝ յերեսաց աւձին։ 15 *Եւ էարկ աւձն ի*
բերանոյ իւրմէ զկնի կնոջն հուր, ջուր իբրեւ
զգետ՝ զի զնա գետատար արասցէ։ 16 *Եւ աւգ-*
նեաց երկիր կնոջն, եւ եբաց զբերան իւր եւ
եկուլ զգետն՝ զոր արկ վիշապն ի վերայ կնոջն.
17 *եւ գնաց առնել պատերազմ ընդ մնացորդս*
զաւակի նորա՝ որք պահէին զպատուիրանս Աս-
տուծոյ, եւ որք ունէին զվկայութիւնն Յիսուսի։

ԳԼ. ԺԳ.

(ԺԲ.) 18 *Եւ կացի ես ի վերայ աւազի*
եզեր ծովուն։ 1 *Եւ տեսի ի ծովէն գազան զի*
ելանէր՝ ունելով եղջեւրս տասն եւ գլուխս
եւթն, եւ ի վերայ եղջերաց նորա՝ պսակք
տասն. եւ ի վերայ գլխոյ նորա՝ անուն հայհոյ-
ութեան։ 2 *Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման էր*
ընձու, եւ ոտք նորա իբրեւ զարջոյ, եւ բե-

15 *կնոջն* | ԵԲ *գետատարասցէ, մայր գրչաւ, ան-*
շուշտ գրչի վրիպանօք, ուղղել՝ գետատար արասցէ |
16 *կնոջն (երկ.)* | *էբաց* | *ի վերա* | 17 *պատե-*
րազմն | *նր̄* | Ե *պահեին*, Բ–*էին* | *զպատուիրանս* |
ԵԲ *ա̄յ ... յի̄* | 18 *յեզեր* |

ԳԼ. ԺԳ. — 1 Ե *ելաներ*, Բ–*էր* | *եղջիւրս ժ̄* |
Ե *գլուխք*. Բ *գլուխ* | *է̄* | ԵԲ *ի վերա (երկուքն)* |
նր̄ (երկ.) | ԵԲ *պսակ* | *ժ̄* | *հայհոյութե̄* | 2 *ըն-*
ձու | *նր̄ (երկ.)* | *զառջոյ* |

րան նորա իբրեւ բերան առեւծու. եւ ետ
նմա վիշապն զզաւրութիւն իւր եւ զաթոռ իւր
եւ զիշխանութիւն մեծ։ [3] Եւ մի ի գլխոց իւ-
րոց իբրեւ սպանեալ ի մահ, եւ հարուած
մահու նորա ողջացաւ։ Եւ զարմացաւ ամե-
նայն երկիր զհետ գազանին, [4] եւ երկիր պագին
վիշապին՝ զի ետ զիշխանութիւն իւր գազանին,
ասելով. ո՞ է նման գազանին, կամ ո՞ կարիցէ
մարտնչել ընդ նմա։ [5] Եւ տուաւ նմա բերան
որ խաւսէր մեծամեծս եւ հայհոյութիւն. լի-
նել ամիսս քառասուն եւ երկուս։ [6] Եւ եբաց
զբերան իւր ի հայհոյութիւն առ Աստուած,
հայհոյել զանուն նորա եւ զբնակութիւն նորա,
եւ որք ի յերկինս բնակեալ են։ [7] Եւ տուաւ
նմա առնել պատերազմ ընդ սուրբսն եւ յաղ-
թել նոցա. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի
վերայ ամենայն ցեղից եւ ժողովրդոց եւ ազ-

առիւծոյ | նՏ (էէկ.՝ նմա) | ԵԲ զզաւրութի̈ | զիշխա-
նութի̈ | 3 հարւած | նՏ | ա̃մ | 4 զիշխանութի̈ |
ո՞ էնմանգազ գազանին, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ըն-
[illegible] ԵԷ | ո՞յ կարէ մարտընչել ընդ նա |
5 տւաւ | հայհոյութի̈ս լսել ամիսս խբ. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]. ԵԲ. [illegible]. [illegible].
է [illegible] [illegible] | 6 էբաց | ԵԲ ի հայհոյութի̈ |
ԵԲ ա̃ծ | նյի (Երկու.) | զբնակութի | որ յերկինս |
7 տւաւ (Երկու.) | ընդ սբս | նցյ | իշխանութի̈ ի
վերա ա̃մ |

դայ եւ լեզուաց։ 8 Եւ երկիր պագցեն նմա
ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ի վերայ երկրի,
որոց ոչ եւս գրեալ էր անուն նորա ի գիրս
կենդանութեան գառինն սպանելոյ՝ ի սկզբանէ
աշխարհի։ 9 Որ ունի ականջ լսելոյ՝ լուիցէ։ 10 Որ
ի գերութիւն երթայ. որ սրով սպանցէ՝ պարտ
է նմա սրով սպանանել։ Աստ է համբերու-
թիւն եւ հաւատք սրբոց։

11 Եւ տեսի այլ գազան որ ելանէր յեր-
կրէ, եւ ունէր եղջեւրս երկուս՝ նման գառինն,
եւ խաւսէր իբրեւ զվիշապն։ 12 Եւ զիշխանու-
թիւն զառաջնոյ գազանին առնէր առաջի նորա.
Եւ առնէր զերկիր իբրեւ որ ի նմա բնակեալ
են՝ զի երկիր պագցեն գազանին առաջնոյ, որոյ
բժշկեցաւ հարուածք մահու իւրոյ։ 13 Եւ արա-
ցէ նշանս մեծամեծս, զի հուր արասցէ իջա-
նել յերկնից՝ առաջի մարդկան։ 14 Եւ մոլորե-
ցուցանէ զբնակեալս ի վերայ երկրի՝ վասն

լեզուաց | 8 ամէնեքեան | ի վերա | գրեալ է | նր̃ ի գիր կենդանութե̂ | 9 ունիցի ականջս | լուիցէ | 10 գեր. ... համբ. ... ըստ ասորականին համառօտ. վերջ. | ԵԲ երթա. — Ներքի է իմաստ բանիցս. տ. է ստորեւ ընթանալ. յայս համար | որբոցն | 11 ԵԲ փրեն ծերէնակ վրեղակաւ՝ տեսեալ, զոր պարզ է ասացէ՝ տեսի այլ | Ե գազանն. Բ գազան | եղջիւրս Բ | 12 եւ առա-ջէն պակասէ | զիշխ. համառօտ. վերջ. | առաջի (բեկ.՝ զառաջնոյ) | որով բժշկեցաւ | հարուածք | 14 ի

րան նորա իբրեւ բերան առեւծու. եւ ետ
նմա վիշապն զզաւրութիւն իւր եւ զաթոռ իւր
եւ զիշխանութիւն մեծ։ 3 Եւ մի ի գլխոց իւ-
րոց իբրեւ սպանեալ ի մահ, եւ հարուած
մահու նորա ողջացաւ։ Եւ զարմացաւ ամե-
նայն երկիր զկնի գազանին, 4 եւ երկիր պագին
վիշապին՝ զի ետ զիշխանութիւն իւր գազանին,
ասելով. ո՞ է նման գազանին, կամ ո՞ կարիցէ
մարտնչել ընդ նմա։ 5 Եւ տուաւ նմա բերան
որ խաւսէր մեծամեծս եւ հայհոյութիւն. լի-
նել ամիս քառասուն եւ երկու։ 6 Եւ եբաց
զբերան իւր ի հայհոյութիւն առ Աստուած,
հայհոյել զանուն նորա եւ զբնակութիւն նորա,
եւ որք ի յերկինս բնակեալ են։ 7 Եւ տուաւ
նմա առնել պատերազմ ընդ սուրբս եւ յաղ-
թել նոցա. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի
վերայ ամենայն ցեղից եւ ժողովրդոց եւ ազ-

առիւծոյ | Նր̃ (էջ.՝ նմա) | ԵԲ զզաւրութի̃ | զիշխա-
նութի̃ | 3 հարւած | Նր̃ | ա̃մ | 4 զիշխանութի̃ |
ո՞ էնմանգազ գազանին, Նուէ Նե ըն՝ անմտադրութեամբ
ընդօրինակողին սխալմամբ, ուղղեալ ըստ Միւսոյներուն ըն-
թերցուածոյք ԵԷ | ո՞յ կարէ մարտընչել ընդ նա |
5 տուաւ | հայհոյութի̃ս լսել ամիսս խբ. խառնակ նե-
նիւթէ են բանէդ ատրէն յերկ. օրէն. ԵԲ. հմմտ. ըծանօթ.
է տեղիս յոյս | 6 էբաց | ԵԲ ի հայհոյութի̃ |
ԵԲ ա̃ծ | Նյ̃ (երկոք.) | զբնակութի | որ յերկինս |
7 տուաւ (երկոք.) | ընդ սբ̃ս | Նց̃ | իշխանութի̃ ի
վերա ա̃մ |

գայ եւ լեզուաց։ 8 Եւ երկիր պագցեն նմա
ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ի վերայ երկրի,
որոց ոչ եւս գրեալ էր անուն նորա ի գիրս
կենդանութեան գառինն սպանելոյ՝ ի սկզբանէ
աշխարհի։ 9 Որ ունի ականջ լսելոյ՝ լուիցէ։ 10 Որ
ի գերութիւն երթայ. որ սրով սպանիցէ՝ պարտ
է նմա սրով սպանանել։ Աստ է համբերու-
թիւն եւ հաւատք սրբոց։

11 Եւ տեսի այլ գազան որ ելանէր յեր-
կրէ, եւ ունէր եղջերս երկուս՝ նման գառինն,
եւ խաւսէր իբրեւ զվիշապն։ 12 Եւ զիշխանու-
թիւն զառաջնոյ գազանին առնէր առաջի նորա.
Եւ առնէր զերկիր իբրեւ որ ի նմա բնակեալ
են՝ զի երկիր պագցեն գազանին առաջնոյ, որոյ
բժշկեցաւ հարուածք մահու իւրոյ։ 13 Եւ արա-
ցէ նշանս մեծամեծս, զի հուր արասցէ իջա-
նել յերկնից՝ առաջի մարդկան։ 14 Եւ մոլորե-
ցուցանէ զբնակեալս ի վերայ երկրի՝ վասն

լեզուաց | 8 ամէնեքեան | ի վերա | գրեալ է | նր̃
ի գիր կենդանութ̃ե | 9 ունիցի ականջս | լուիցէ |
10 գեր. ... համբ. ... ըստ ամերիկեանին համառօտ. վերջ. |
ԵԲ երթա. — Ներքի է ընդոտ ընկէցր. տ. է ...
...ցնոտնօր. յայս համար | սրբոցն | 11 ԵԲ ...
...՝ տեսեալ, ... է ...՝ տեսի այլ |
Ե գազանն. Բ գազան | եղջիւրս Բ | 12 եւ ...
...ջին ... | զիշխ. համառօտ. վերջ. | առաջի (...՝
զառաջնոյ) | որով բժըշկեցաւ | հարուածք | 14 ի

6 երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից, որ արար
զերկինս եւ որ ի նմա, եւ զերկիր եւ որ
ի նմա, զի ժամանակ ոչ եւս լիցի, 7 այլ յաւուր
Տեառն, ի ձայն եւ յեւթներորդ հրեշտակին՝
յորժամ հարկանելոց է, կատարեսցի խորհուրդն
Աստուծոյ, զոր աւետարանեաց ծառայից իւրոց
մարգարէից։ 8 Եւ ձայն լուայ յերկնից դար-
ձեալ, որ խաւսէր ընդ իս՝ ասելով. Երթ,
առ զգիրսն զբացեալսն ի ձեռանէ հրեշտակին՝
որ կայն ի վերայ ծովու եւ ի վերայ երկրի.
9 Եւ գնացի առ հրեշտակն, ասելով՝ տալ ինձ
զգիրսն. Եւ ասէ ցիս. առ եւ կեր, եւ դառ-
նացուսցէ զքո զորովայնդ, այլ ի բերան քո
լիցի քաղցր իբրեւ զմեղր. 10 Եւ առի զգիրսն
ի ձեռանէ հրեշտակին եւ կերայ զայն. եւ էր ի
բերան իմ իբրեւ զմեղր քաղցր. եւ յորժամ
կերայ զայն՝ լցաւ բերան իմ դառնութեամբ.
11 Եւ ասէ ցիս. պարտ է դարձեալ մարգարէա-
նալ քեզ ի վերայ ժողովրդոց եւ ազգաց եւ
լեզուաց, եւ թագաւորաց բազմաց։

---

6 երդուաւ | ի նմայ (երկր.) | 7 (յօրինուած բանից է ոճիցն համարիս խանգարեալ է, որպէս գ. է ծանօթ.) | ԵԲ տ̃ն | է̃երորդ հշ̃կին | ԵԲ ա̃յ | 8 Ե լուաւ. Բ լւայ | բացեալ | հշ̃կին | կայ | ԵԲ ի վերա (առաջնոյ.) | ի վերա (երկր.) | 9 հշ̃կն | որովայնդ | ի բերանդ | 10 հրշ̃կին | ԵԲ կերա (երկոքին.) | ի բերանս | զայն երկր. պակասէ | ԵԲ դառնութք | 11 ի վերա | լեզուաց |

ԳԼ. ԺԱ.

[1] Եւ տուաւ ինձ եղէգն ի նմանութիւն
գաւազանի. եւ կայր հրեշտակն՝ ասելով. արի՛
եւ չափեա՛ զքանն Աստուծոյ, զտաճարն եւ
զսեղանն եւ զերկրպագուս նորին. [2] Եւ զգաւ-
իթ զարտաքին տաճարին՝ մի՛ զայն չափեր, զի
տուաւ ազգաց. եւ զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն
ամիս քառասուն եւ երկու: [3] Եւ տաց եր-
կուց վկայից իմոց՝ եւ մարգարէասցին աւուրս
հազար երկերիւր եւ վաթսուն, զգեցեալ քուրձ:
[4] Սոքա են երկու ձիթենիքն եւ երկոքեան ճրա-
գանոցքն, որ կան առաջի Տեառն երկրի. [5] Եւ
որ նոցա կամի վնասել, հուր ելանէ ի բերանոյ
նոցա եւ ուտէ զթշնամիս նոցա. եւ որ կամի
նոցա վնասել՝ այնպէս պարտ է նոցա վնասիլ:
[6] Սոքա ունին իշխանութիւն զերկինս չափել, զի
մի՛ իջցէ անձրեւ յաւուրս մարգարէութեան

ԳԼ. ԺԱ. — 1 տուաւ | Ե եղեգն. Բ էղէգն | ԵԲ ի նմանութ̃ի | հշ̂կն | չափեայ | ԵԲ ա̃յ | 2 արտաքին | տուաւ | սբ̃ | ի̂ս եւ երկուս | 3 Ե անշուշտ էրեւ սխալմամբ՝ տայց. Բ տաց | Ե մարգարեասցին, Բ–րէասցին | ռ̃ երկերիւր եւ կ. | Էբն. զգեցեալ վրիպմամբ ունի Ե զգեցա, Բ ըզգեցա | քուրց | 4 սոքայ | բ̃ (=երկու) | ԵԲ ա̃ն | 5 սոցին | նց̃ (երկուսէնք) | 6 ԵԲ իշխանութ̃ի (ուղղ., Բ նաեւ երկր.) | մարգա-րէութ̃ե նց̃ |

նոցա. եւ իշխանութիւն ունին ի վերայ ջուրց՝
դարձուցանել զնոսա յարիւն, եւ հարկանել
զերկիր ամենայն հարուածովք՝ քանիցս անգամ
եւ կամիցին։ [7] Եւ յորժամ կատարեսցեն զվկայ-
ութիւն իւրեանց, գազանն՝ որ ելանէ յանդն-
դոց՝ տացէ պատերազմ ընդ նոսա, եւ յաղթես-
ցէ նոցա եւ սպանցէ զնոսա։ [8] Եւ դիակունք
նոցա ի հրապարակս քաղաքին մեծի անկցին,
որ կոչի ոգեւորականութեամբ՝ Սոդոմ եւ Բա-
բիլոն եւ Եգիպտոս, ուր Տէրն նոցա խաչե-
ցաւ։ [9] Եւ տեսանեն ի ժողովրդոց եւ ի ցեղից
եւ յազգաց զդիակունս նոցա՝ աւուրս երիս եւ
կէս. եւ զդիակունս նոցա ոչ թողցեն դնել ի
գերեզմանս։ [10] Եւ որք բնակեալ են ի վերայ
երկրի խնդասցեն ի վերայ նոցա, եւ ընծայս
տայցեն տանել միմեանց, զի սոքա երկու մար-
գարէք տանջեցին որ բնակեալ են ի վերայ
երկրի։ [11] Եւ յետ երից աւուրց եւ կիսոց՝ հո-
գի կենդանութեան Աստուծոյ եմուտ ի նոսա, եւ

ԵԲ ի վերա | զն̃ս յարուն | ն̃մ | անկամ | 7 զվկայ-ութ̃ի իւրանց | անտընտոց | պատերազմի (ֆլոր. տացէ պատերազմ) ընդ ն̃ս | ն̃ց | զն̃ս | 8 ն̃ց | ԵԲ ոգեւ-որականութ̃բ | Ե ն̃որն. Բ ն̃ն | ն̃ց | 9 ն̃ց (Երեւ.) | յաւուրս | դիակունս (ֆլոր. Երեւ. զդիակունս) | 10 որ (ֆլոր.՝ որք) | ի վերա (Երեւ+ֆլոր) | երկրի (ստընդ.) | տա-ցեն | է | տանջեցին Եւն. այլայլել է առաջն ձեռաց բանից. դ. գծանօթ. | 11 երից պակասէ | ԵԲ ն̃յ | է-մուտ ի ն̃ս |

կացին ի վերայ ոտից իւրեանց եւ ահ մեծ
անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա։ [12] Եւ լուայ ձայն
մեծ ի յերկնից՝ որ ասէր նոցա. Ելէ՛ք այսր.
եւ ելին յերկինս ամպաւք, եւ տեսին զնոսա
թշնամիք նոցա։ [13] Եւ յայնմ՝ աւուր եղեւ շար-
ժումն մեծ, եւ անկաւ տասներորդ մասն քա-
ղաքին, եւ մեռան ի շարժմանէ արք եւթն
հազար, եւ մնացորդք մարդկան զարհուրեալք
եղեն եւ ետուն փառս Աստուծոյ երկնից։
[14] Ահա վայն երկրորդ դնաց. եւ ահաւասիկ
վայն երրորդ գայ արագ արագ։

[15] Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհար փող. եւ
եղեն ձայնք մեծ յերկինս՝ ասելով. եղեւ թա-
գաւորութիւն Տեառն մերոյ՝ Քրիստոսի նորա,
եւ թագաւորեսցէ յաւիտեան եւ յաւիտեանս
յաւիտենից։ [16] Եւ քսան եւ չորք ծերքն՝ որ
առաջի Աստուծոյ էին՝ նստէին ի վերայ աթոռոց

ի վերա (երկու.) | իւրանց | փխ. նոցա Ե ունի՝ նոց, յա-
րոյ վերայ որպ նորա երրոլ երեւել է՝ ա. Բ գրէ՝ նց |
յառաջ քան զհարսանեաց «եւ ահ մեծ անկաւ ի վերայ
տեսողաց նոցա» Բ յաւելու ունի՝ «եւ ահ կալաւ
որք տեսին զնա», զոր Մ. Բ. է ուրեք զձանօթ. յոյժ հա-
մար | 12 Ե լուա, Բ—յ | ցնա (փխ. նոցա առաջնոյ) |
ամպաւք | զնա | նց (երկր.) | 13 մերորդ | արք Է. Ռ. |
ԵԲ այ | 14 ահայ | Ե գա, Բ—յ | 15 էերրդ"
հրեշտկն էհար | եղեւ (փխ.՝ եղեն) | ԵԲ Թագաւո-
րութի ան | ԵԲ քի | նր | 16 իչ | ԵԲ այ, այա-
պէս եւ մասր | Ե երին (Բ հին)՝ նստեին (Բ—էին) |

իւրեանց, եւ երկիր պագին Աստուծոյ, [17] *ասելով.*
գոհանամք զքէն, Տէր Աստուած ամենակալ,
էդ եւ որ էն, զի առեր զքո զաւրութիւն մեծ,
եւ թագաւորեցեր. [18] *Եւ ազգք բարկացան, եւ*
եկն բարկութիւն քո, եւ ժամանակ մեռելոց
դատաստանի, եւ տալ զվարձս ծառայից իւրոց
մարգարէից, սրբոց եւ երկիւղածաց անուան քո,
փոքունց եւ մեծամեծաց, ապականել զապակա-
նողս երկրի։ [19] *Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ*
յերկինս, եւ երեւեցաւ տապանն ուխտից իւրոց
ի տաճարի իւրում. եւ եղեն փայլատակմունք
եւ որոտմունք եւ ձայն եւ շարժմունք եւ կար-
կուտ մեծ։

Գլ. ԺԲ.

[1] *Եւ նշան մեծ տեսաւ յերկինս՝ կին ար-*
կուցեալ զարեգակն եւ զլուսին ի ներքոյ ոտից
իւրոց, եւ ի վերայ գլխոյն պսակ յաստեղաց
երկոտասանից, [2] *եւ յղացեալ՝ աղաղակէր եր-*
կնելով եւ տանջելով ծնանել։ [3] *Եւ տեսաւ այլ*
նշան յերկինս, եւ ահաւասիկ վիշապ մեծ, որ

---

17 ԵԲ *տ̃ր ա̃ծ* | *ամէնակալ* | Ե *զաւրութ̃ի*, Բ–*թիւն* |
18 *ազգ* | ԵԲ *բարկութ̃ի* | Ե *մարգարեից*, Բ–*րէից* |
անուան | 19 ԵԲ *ա̃յ* | *եղեւ փայլատակումն* |

Գլ. ԺԲ. — 1 *զլուսինն* | *ի վերա* | 2 *ծնանէր* |

ունէր գլուխս եւթն՝ եւ եղջեւրս տասն, եւ
ի վերայ եւթն գլխոց նորա՝ եւթն պսակ. 4 Եւ
տուտն նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց
երկնից, եւ արկ զնոսա յերկնից. եւ վիշապն
եկաց առաջի կնոջն՝ որ ծնանելոցն էր, զի յոր-
ժամ ծնցի՝ զորդի նորա կերիցէ։ 5 Եւ ծնաւ
որդի արու, որ հովուելոց է զամենայն ազգս՝
գաւազանաւ երկաթեաւ. եւ յափշտակեցաւ
որդի նորա առ Աստուած եւ առ աթոռ
նորա։ 6 Եւ կինն փախեաւ յանապատ, որ ունի
անդ տեղի պատրաստեալ յԱստուծոյ, զի անդ
կերակրեսցեն զնա աւուրս հազար երկերիւր
վաթսուն եւ հինգ։ 7 Եւ եղեւ պատերազմ
ի յերկինս, Միքայէլ եւ հրեշտակք նորա պա-
տերազմել ընդ վիշապին։ Եւ վիշապն պատե-
րազմեցաւ, եւ հրեշտակք նորա. 8 ոչ կալան
ժոյժ, եւ ոչ տեղի նոցա գտաւ յերկինս։ 9 Եւ
անկաւ վիշապն մեծ, աւձն առաջին, որ է
մատնիչ եւ բեեղզեբուղ եւ սատանայ, որ մո-

---

3 գլուխ է̂ | եղջիւրս Ժ̂ | ի վերա է̂ | Նյ̂ | պսակս է̂ | 4 Նյ̂, այսպէս եւ Պ̂ուպ | զնո̂ | էկաց | կնոջն | 5 հովվելոց էր զա̂մ | երկաթաւ | Նյ̂ (Երկոտ.) | ԵԲ ա̂ծ | 6 Ե կին. Բ կին Նյ̂ | ԵԲ յա̂յ | ռ̂. երկերիւր եւ կ̂ե. (Ե մայն շհինգ գնէ Նասաերով այսպէս՝ մ̂ե.) | 7 Նախադէպ ի պակասէ | հշ̂կք Նյ̂, այսպէս եւ Պ̂ուպ | որ պատերազմեցան (ձեռ.՝ պատերազմեալ) | 8 ժուժ | Նյ̂ | 9 բեղզեբուղ |

*լորեցուցանէ զտիեզերս ամենայն, եւ անկաւ
յերկիր, եւ հրեշտակք նորա ընդ նմա ընկե-
ցան։ [10] Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ ասելով. արդ
եղեւ փրկութիւն եւ զաւրութիւն եւ Թագաւ-
որութիւն Աստուծոյ մերոյ, եւ իշխանութիւնք
նորա, զի զարկաւ մատնիչ եղբարց մերոց, որ
մատնէր զնոսա առաջի Աստուծոյ մերոյ՝ ի տուէ
եւ ի գիշերի։ [11] Եւ նոքա յաղթեցին նմա՝
վասն արեան գառինն, եւ վասն վկայութեանց
նոցա, եւ ոչ սիրեցին զանձինս մինչեւ ի մահ։
[12] Վասն այսորիկ ուրախ եղերուք, երկինք՝ եւ
որ բնակեալդ էք ի դմա. վայ երկրի եւ ծով-
ու, զի էջ մատնիչն առ ձեզ՝ ունելով ցա-
սումն մեծ, գիտելով զի սակաւ ժամանակ ու-
նի։*

*[13] Յորժամ ետես վիշապն զի ընկեցաւ յերկիր,
եւ զհետ եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ զարուն։ [14] Եւ
տուաւ կնոջն երկու Թեւք արծուոյ մեծի, զի
Թռիցէ յանապատ՝ ի տեղին իւր, ուր կերա-
կրի անդ՝ ժամանակ եւ ժամանակս եւ կէս ժա-*

ամ | դանակաւ եւ ջրհորոյ | հշկք նի | **10** Ե լուա.
B լուայ | փրկ . . . զաւր . . . Թագ . . . ըստ սովորականին
համառօտեալ վերջաւորութեամբ | EB ում (երկու.) | իշխա-
նութի նի | զնն | ի տուէ | **11** վկայութն նն | **13** է-
տես | կնոջն | **14** տուաւ կնոջն բ | արծուոյ | ժէկ.
ժամանակս EB՝ Բոաէ Բե ըմ եբնէ հեղանօք ամենէ՝
ժամանակ |

մանակի՝ յերեսաց աւձին։ [15] *Եւ էարկ աւձն ի բերանոյ իւրմէ զկնի կնոջն հուր, ջուր իբրեւ զգետ՝ զի զնա գետատար արասցէ։* [16] *Եւ աւգ-նեաց երկիր կնոջն, եւ եբաց զբերան իւր եւ եկուլ զգետն՝ զոր արկ վիշապն ի վերայ կնոջն։*
[17] *եւ գնաց առնել պատերազմ ընդ Մնացորդս զաւակի նորա՝ որք պահէին զպատուիրանս Աս-տուծոյ, եւ որք ունէին զվկայութիւնն Յիսուսի։*

ԳԼ. ԺԳ.

(ԺԲ.) [18] *Եւ կացի ես ի վերայ աւազի եզեր ծովուն։* [1] *Եւ տեսի ի ծովէն գազան զի ելանէր՝ ունելով եղջեւրս տասն եւ գլուխս եւթն, եւ ի վերայ եղջերաց նորա՝ պսակս տասն. եւ ի վերայ գլխոյ նորա՝ անուն հայհոյ-ութեան։* [2] *Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման էր ընձու, եւ ոտք նորա իբրեւ զարջոյ, եւ բե-*

15 *կնոջն* | ԵԲ *գետատարասցէ*, *մայր էջեալ, ան-շուշտ էրն վրիպակ, ուղղել՝ գետատար արասցէ* | 16 *կնոջն* (*Երկոք.*) | *էբաց* | *ի վերա* | 17 *պատե-րազմն* | *նր* | Ե *պահեին*, Բ—*էին* | *զպատուիրանս* | ԵԲ *այ* … *յի* | 18 *յեզեր* |
ԳԼ. ԺԳ.—1 Ե *ելաներ*, Բ—*էր* | *եղջիւրս* *Ժ* | Ե *գլուխք*. Բ *գլուխ* | *Է* | ԵԲ *ի վերա* (*Երկոքենք*) | *նը* (*Երկոք.*) | ԵԲ *պսակ* | *Ժ* | *հայհոյութե* | 2 *ըն-ձու* | *նը* (*Երկոք.*) | *զարջոյ* |

րան նորա իբրեւ բերան առեւծու. եւ ետ
նմա վիշապն զզաւրութիւն իւր եւ զաթոռ իւր
եւ զիշխանութիւն մեծ։ 3 Եւ մի ի գլխոց իւ-
րոց իբրեւ սպանեալ ի մահ, եւ հարուած
մահու նորա ողջացաւ։ Եւ զարմացաւ ամե-
նայն երկիր զկնի գազանին, 4 եւ երկիր պագին
վիշապին՝ զի ետ զիշխանութիւն իւր գազանին,
ասելով. ո՞ է նման գազանին, կամ ո՞ կարիցէ
մարտնչել ընդ նմա։ 5 Եւ տուաւ նմա բերան
որ խաւսէր մեծամեծս եւ հայհոյութիւն. լի-
նել ամիսս քառասուն եւ երկուս։ 6 Եւ եբաց
զբերան իւր ի հայհոյութիւն առ Աստուած,
հայհոյել զանուն նորա եւ զբնակութիւն նորա,
եւ որք ի յերկինս բնակեալ են։ 7 Եւ տուաւ
նմա առնել պատերազմ ընդ սուրբսն եւ յաղ-
թել նոցա. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի
վերայ ամենայն ցեղից եւ ժողովրդոց եւ ազ-

առիւծոյ | նր (Հէկ.՝ նմա) | ԵԲ զզաւրութի | զիշխա-
նութի | 3 հարւած | նր | ամ | 4 զիշխանութի |
ո՞ էնմանգազ գազանին, [illegible]
[illegible]
[illegible] ԵԷ | ո՞յ կարէ մարտընչել ընդ նա |
5 տւաւ | հայհոյութիս լսել ամիսս խբ. [illegible]
[illegible] ԵԲ. [illegible]
է [illegible] | 6 էբաց | ԵԲ ի հայհոյութի |
ԵԲ ած | նր (Երկու.) | զբնակութի | որ յերկինս |
7 տւաւ (Երկու.) | ընդ սբս | նց | իշխանութի ի
վերա ամ |

գաց եւ լեզուաց։ [8] Եւ երկիր պագցեն նմա
ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ի վերայ երկրի,
որոց ո՛չ եւս գրեալ էր անուն նորա ի գիրս
կենդանութեան գառինն սպանելոյ՝ ի սկզբանէ
աշխարհի։ [9] Որ ունի ականջ լսելոյ՝ լուիցէ։ [10] Որ
ի գերութիւն երթայ. որ սրով սպանիցէ՝ պարտ
է նմա սրով սպանանել։ Աստ է համբերու-
թիւն եւ հաւատք սրբոց։

[11] Եւ տեսի այլ գազան որ ելանէր յեր-
կրէ, եւ ունէր եղջեւրս երկուս՝ նման գառինն,
եւ խաւսէր իբրեւ զվիշապն։ [12] Եւ զիշխանու-
թիւն զառաջնոյ գազանին առնէր առաջի նորա.
Եւ առնէր զերկիր իբրեւ որ ի նմա բնակեալ
են՝ զի երկիր պագցեն գազանին առաջնոյ, որոյ
բժշկեցաւ հարուածք մահու իւրոյ։ [13] Եւ արաս-
ցէ նշանս մեծամեծս, զի հուր արասցէ իջա-
նել յերկնից՝ առաջի մարդկան։ [14] Եւ մոլորե-
ցուցանէ զբնակեալս ի վերայ երկրի՝ վասն

լեզուաց | 8 ամէնեքեան | ի վերա | գրեալ է | նր̃ ի գիր կենդանութե̂ | 9 ունիցի ականջս | լուիցէ | 10 գեր. ... համբ. ... ըստ ոսկերականեին համառօտ. վերլ. | ԵԲ երթա. — Ընդ է ընթաց բանից. դ. է սերբե-զծանոր. յայս համար | սրբոցն | 11 ԵԲ ելեն ծովէնակ վերլուծ՝ տեսեալ, զոր պարտ է ասելն՝ տեսի այլ | Ե գազանն. Բ գազան | եղջիւրս Բ | 12 եւ առա-ջին դադարե | զիշխ. համառօտ. վերլ. | առաջի (եւս՝ զառաջնոյ) | որով բժշկեցաւ | հարուածք | 14 ի

նշանին, որ տուաւ նմա՝ առնել առաջի գազա-
նին, ասելով բնակչաց ի վերայ երկրի՝ առնել
պատկեր գազանին՝ որ ունի զհարուածս սրոյն
եւ կենդանացաւ։ 15 Եւ տուաւ նմա տալ շունչ
պատկերի գազանին, եւ արասցէ սպանումն՝
որք ոչ երկիր պագանիցեն գազանին։ 16 Եւ առնէ
զամենայն՝ մեծամեծս եւ զփոքունս, եւ զհզաւրս
եւ զաղքատս, եւ զազատս եւ զծառայս, զի
տացէ նոցա դրոշմ ի վերայ աջու ձեռին նո-
ցա՝ կամ ի վերայ ճակատից նոցա, 17 զի մի ոք
կարասցէ գնել կամ վաճառել, բայց եթէ որ
ունի զդրոշմն կամ զանուն գազանին կամ զթիւ
անուան նորա։ 18 Աստ է իմաստութիւն. որ ունի
միտս՝ համարեսցէ զանուն գազանին. քանզի
թիւ մարդոյ է։ Եւ թիւ նորա եւ վեցհարիւր
եւ վեցտասան։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ տեսի՝ եւ ահաւասիկ գառն կայր ի
վերայ լերինն Սիովնի. եւ ընդ նմա հարիւր

վերա, այսպէս ունի E լուսանցին, F չերկոսին եւս | տուաւ | զհարուածս | 15 տուաւ | երկիրպագանէ |
16 զամ | եւ երր. եւ հինգերր. ղոկաոէն | նշ (երեքէնր) |
ի վերա (երկուք.) | 17 E եթե. F էթէ | անուան նր |
18 իմաստուե | EF անուն, յայտնապէս էրևի վրիպակ |
նր եւ վեց Ձ. եւ վեց Ժ.ան |
ԳԼ. ԺԴ.—1 ի վերա (երկուք.) | սիոնի | Ձ. եւ Խ.

եւ քառասուն եւ չորք հազարք, որք ունէին
զանուն նորա եւ զանուն հաւրն նորա՝ գրեալ
ի վերայ ճակատուց իւրեանց։ [2] Եւ լուայ ձայն
յերկնից՝ իբրեւ զձայն ջրոց բազմաց՝ եւ իբրեւ
զձայն սաստիկ որոտման, եւ ձայնն էր զոր
լուայ՝ իբրեւ զձայն քնարահարաց՝ որք հարկա-
նէին զքնարս իւրեանց. [3] եւ երգէին երգ նոր
առաջի աթոռոյն եւ առաջի չորից կենդանեացն
եւ առաջի ծերունեացն. եւ ոչ կարէր ուսա-
նել զերգն, բայց հարիւր եւ քառասուն եւ
չորք հազարքն՝ որք գրեալ էին յերկրէս։ [4] Սո-
քա են՝ որ ընդ կանայս ոչ պոռնկեցան, քան-
զի կուսանք են. սոքա են՝ որք հետեւէին գա-
ռինն ուր եւ երթիցէ. սոքա են՝ որք գնեցան
ի մարդկանէ երախայրիք Աստուծոյ եւ գառինն,
[5] եւ ի բերան նոցա ոչ գտաւ ստութիւն,
քանզի ամբիծք են։

[6] Եւ տեսի այլ հրշտակ թռուցեալ ի մէջ
երկնից, զի ունէր աւետարան՝ աւետարանել որ
նստէին ի վերայ երկրի, եւ ի վերայ ամենայն
ազգաց եւ ցեղից եւ լեզուաց եւ ժողովրդոց,

եւ դ̃ռ̃ք | Ե ունեին, Բ ունին | նր̃ (Երկ.ք.) | հաւր | իւրանց | 2 Ե լուա, Բ լւայ (Երկ.ք.) | իւրանց 3 զերգսն | ձ̃. եւ խ̃. եւ դ̃ռ̃քն | 4 սոքայ (Երեքեանք) | որք (Ջէկ.՝ որ) | պոռընկեցան | այլ (Ջէկ.՝ քանզի) | ԵԲ ա̃յ | 5 նց̃ | ստութ̃ի | էին (Ջէկ.՝ են) | 6 հշ̃կ | Ե նստեին, Բ—էին | ի վերա (Երկ.ք.) | ա̃մ | լեզուաց |

7 զի ասէր ձայնիւ մեծաւ. Երկերուք յԱստու-
ծոյ՝ եւ տուք նմա փառս, զի եկն եհաս ժա-
մանակ դատաստանի նորա, եւ երկիր պագէք
արարչին երկնից եւ երկրի եւ ծովու եւ աղ-
բերց ջրոյ: 8 Եւ այլ երկրորդ հրեշտակն զհետ
նորա՝ ասելով. անկաւ, կործանեցաւ մեծն Բա-
բիլոն, ի գինւոյ բարկութեան նորա անկան
ամենայն ազգք: 9 Եւ այլ երրորդ հրեշտակ եր-
թայր զհետ նոցա՝ ասելով ձայնիւ մեծաւ. որ
երկիր պագանէ գազանին եւ պատկերի նորա,
եւ առնու դրոշմ ի վերայ ճակատու իւրոյ
կամ ի վերայ ձեռին, 10 եւ նա արբցէ ի գինւոյ
բարկութենէն Աստուծոյ, որ խառնեցաւ անա-
պակ՝ բաժակին ի բարկութենէ նորա, եւ տան-
ջեսցի հրով եւ ծծմբով առաջի հրեշտակաց
սրբոց եւ առաջի գառինն: 11 Եւ տանջանացն
ծուխ յաւիտեանս յաւիտենից ելցէ. եւ ոչ
ունին հանգիստ ի տուէ եւ ի գիշերի՝ որք եր-
կիր պագանեն գազանին եւ պատկերի նորա,

7 ԵԲ յայ | էհաս | նր | ջուրց | 8 հշին | նր (Երկոտ.) | բաբելոնի | ի գինոյ բարկութն | ամ ազգ | 9 հշին | նց | նր | ի վերա (Երկոտ.) | 10 ի գինոյ | ԵԲ բարկութենէն (Բ դակ. յօդդ ն) . . . ի բարկութենէ | ԵԲ այ | նր | ծծըմպով | հրեշտակաց | 11 յօիտենից | ի ուէ | ՅԵ [illegible] գազանին եւ [illegible]
[illegible]

եւ որ առնու դրոշմ զանուան նորա։ [12] Աստ
է համբերութիւն սրբոցն՝ որք պահեն զպա-
տուիրանս Աստուծոյ եւ զհաւատսն Յիսուսի։
[13] Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր. գրեա.
երանի մեռելոցն՝ որ ի Տէր մեռանին յայսմ-
հետէ. այո, ասէ Հոգին, զի հանգիցեն յաշ-
խատութեանց իւրեանց. քանզի գործք նոցա
ընդ նմա հետեւին։

[14] Եւ տեսի՝ եւ ահաւասիկ ամպ սպիտակ,
եւ ի վերայ ամպոյն զի նստէր նման որդւոյ
մարդոյ, ունելով ի գլուխն 'իւր պսակ ոսկի.
եւ ի ձեռին իւրում գերանդի սուր յոյժ։ [15] Եւ
այլ հրեշտակ ելանէր ի յերկնից, աղաղակելով
մեծաւ բարբառով որ նստէրն ի վերայ ամպոյն.
առաքեա զգերանդիդ քո եւ հնձեա, զի եհաս

պագանեն Ի– պատկերի. ըստ Նմին օրինակի Ի– է Բ՝ Բ–– գազանին, առանց եւ է, Ի–– է է լ––– | Նր (Ե––) | դրոշմն | 12 եւ (ջեռ.՝ է) | ԵԲ համբերութի | որ | զպատուիրանս | ԵԲ այ | զհաւատս | ԵԲ յի | 13 Ե լուա. Բ լւա | որ ասէր | որք (ջեռ.՝ որ) | ԵԲ ի տր | այոյ | Ե յաշխատութեան, ––– է Ն––– Ն ––– յ––– է՝ ց. Բ յաշխատութն | իւ-րանց | նց | 14 ամբ | ի վերա ամբոյն | որդի մար-դւոյ | ի գլուխ | ի ձեռինն | գերանտի | չԵ յոյժ յ––– է՝ ––– ––– է Ն––– ––– սուր. Բ ––– յոյժ է ––– ––– | 15 հշկ | ԵԲ ––– ––՝ ի յերկնի | ի վերա ամբոյն. առաքեայ զգերանդիտ | հնձեայ | էհաս |

ժամանակ հնձելոյ, քանզի չորացան հունձք
երկրիս։ 16 Եւ եարկ զգերանդին իւր որ նստէրն
ի վերայ ամպոյն ի վերայ երկրի, եւ հնձե-
ցաւ երկիր։ 17 Եւ այլ հրշտակ ել ի տաճարէն
Աստուծոյ որ յերկինս է, ունելով եւ նա գե-
րանդի սուր։ 18 Եւ այլ հրշտակ ել ի սեղանոյն,
որ ունէր իշխանութիւն ի վերայ հրոյ սեղա-
նոյն, եւ ձայնեաց մեծաւ բարբառով այն որ
ունէր զգերանդին սուր՝ ասելով. առաքեա զգե-
րանդիդ քո սուր եւ կթեա զողկոյզ երկրի,
զի հասեալ է խաղող նորա։ 19 Եւ արկ հրեշ-
տակն զգերանդի իւր յերկիր, եւ կթեաց զայ-
գի երկրիս եւ արկ ի հնծան մեծ բարկու-
թեանն Աստուծոյ։ 20 Եւ կոխեցաւ հնծանն ար-
տաքոյ քաղաքին, եւ ել արիւնն ի հնծանէն
մինչեւ ի սանձս ձիոցն, իբրեւ ասպարիզաւք
հազար եւ վեցհարիւր։

---

16 Ե եարկ, Բ ե — | Ե զգերանդ, որ է վերոյ յետին փոսէր՝ մանր բոլոր գրով յաւելեալ է՝ ին. Բ զգերանդին | նստէր | ի վերա, այսպէս ունի Բ չերկուէնք, Ե միայն չերկուքեք | ամբոյն | 17 հշկ | ԵԲ այ | գերանոի | 18 հշկ | ԵԲ ի (դակ. Բ) սեղանեոյն | իշխանութի | ԵԲ ի վերա (Բ յաւելեալ է վերոյ տողին) | կթեայ | նր | 19 հշկն զգերանոի | ած (Ղեկ.՝ արկ) ի հնձան | բարկութեն | ԵԲ այ | 20 հնձանն | արիւն ի հնձանէն | ռ. եւ չճ |

ԳԼ. ԺԵ.

¹ Եւ տեսի այլ նշան յերկինս՝ մեծ եւ
սքանչելի. հրշտակս եւթն՝ ունելով արարած
զհարուածս, որ նշանակէին եւթն չարագոյնս
քան զամենայն չար. զի այնոքիւք կատարեցաւ
ցասումն Աստուծոյ։ ² Եւ տեսի իբրեւ ծով
ապակեղէն՝ խառնեալ հրով, եւ զյաղթող գա-
զանին եւ պատկերի նորա եւ թուոց անուան
նորա՝ զի կային ի վերայ ապակեղէն ծովուն,
ունել զքնարս Աստուծոյ. ³ Եւ երգէին զերգս
Մովսիսի՝ ծառային Աստուծոյ, եւ զերգս գա-
ռինն՝ ասելով. մեծ եւ սքանչելի են գործք քո,
Տէր Աստուած ամենակալդ. արդար, ճշմարիտ
են գործք քո, թագաւոր ազգաց։ ⁴ Ո՞վ ոչ եր-
կիցէ եւ փառաւորեսցէ զանուն քո. զի մի-
այն սուրբ ես, զի ամենայն ազգք եկեսցեն եւ

Գլ. ԺԵ. — 1 հչ̃իս Է̃ | զհարուածս. թերթս այս խանգարեալ է, ըստ Գ. է ստորեւ ջնջեալ. | Ե Նշանակերին, Բ—էրին | զէ̃ (ձեռ. եւթն Երկրորդէ) | զա̃մ | այնոքիւկ | 2 զծով | զպատկերի | Նր̃ (Երկրոր.) | ըսթուոց անուան | ի վերա | ԵԲ ա̃յ | 3 Ե երգերին, Բ—էրին | մովսէսի ծառաին | ԵԲ ա̃յ | յէ են ստորին յաւելեալ է է վերոյ տողին. Բ ունի ջնջած է կարծին | գործ քո ա̃ր ա̃ծ (չորրին ջերկորեան բառը Ե ունի համառօտէիր) | ամենակալ | են Երկր. ջնջեալ | 4 ո̃ր | ա̃մ ազգ երկրի |

երկիր պագցեն առաջի քո, զի արդարութիւնք
քո յայտնեցան։
5 Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահաւասիկ
տաճարն տաղաւարին վկայութեան յերկինս. 6 Եւ
ելին ի տաճարէն եւթն հրշտակք՝ որք ունէին
զեւթն հարուածս, զգեցեալ կտաւս սուրբս
եւ սպիտակս, եւ պնդեալ ոսկի գաւտւով
զլանջս իւրեանց։ 7 Եւ մի ոմն ի չորից կենդա-
նեացն ետ եւթն հրշտակացն եւթն բաժակս
ոսկիս՝ լցեալ բարկութեամբ Աստուծոյ կենդա-
նւոյ յաւիտեանս յաւիտենից։ 8 Եւ լցաւ տա-
ճարն Աստուծոյ ծխով ի փառացն Աստուծոյ
եւ ի զաւրութենէ Նորա, եւ ոչ ոք կարէր
մտանել ի տաճարն՝ մինչեւ կատարեսցին եւթն
հարուածքն եւթն հրշտակացն։

Ե արդարութիւք, Բ—թի | 5 Նախ տաղաւարահա-րաց էջեալ, յետոյ ուղղեալ՝ տաղաւարին | ԵԲ վկայու-թէ | 6 ելին ին, սխալմամբ կրկնութեան վերջաւորնկէ | Է հրշկք | Ե ունեին, Բ—էին | զէ հարւածս, ազե-ցեալ կտօս սբս | պնտեալ | ԵԲ գաւ(Բ գօ)տով | իւրանց | 7 Է հրեշտակին Է | ԵԲ բարկութբ այ | 8 ԵԲ այ, այսպէս եւ մեւսը | ի զաւրութենէ նր | Է հարւածքն Է հրեշտակացն |

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ լուայ ի մեծ բարբառոյ յերկնից՝
ասելով եւթն հրշտակացն. երթա՛յք եւ հե-
ղէ՛ք զեւթն բաժակ ցասմանդ Աստուծոյ։ 2 Եւ
գնաց առաջինն եւ եհեղ զբաժակն իւր յեր-
կիր. եւ եղեն վէրք մեծամեծք եւ չարաչարք
ի վերայ մարդկան, որ ունէին զդրոշմ գազա-
նին, եւ երկիր պագին պատկերի նորա։
3 Եւ երկրորդն եհեղ զբաժակն իւր ի ծով.
եւ եղեւ արիւն իբրեւ սպանելոց, եւ ամենայն
կենդանի մեռաւ՝ որ ի ծովուն էին։
4 Եւ երրորդն եհեղ ի գետս եւ յաղ-
բեւրս ջրոց. եւ եղեւ արիւն։ 5 Եւ լուայ ի
հրշտակէն ջրոց՝ զի ասէր. արդար ես, էն՝ էդ՝
սուրբդ, զի զայս դատեցար, 6 զի զարիւն սրբոց
եւ մարգարէից հեղին, եւ ետուր դոցա ըմ-

Գլ. ԺԶ.—1 Ե լուա. Բ լւա | երկնից | Է հրեշ-տակացն | զէ̃ | ԵԲ ա̃յ | 2 էհեղ | զբաժակ | վերք | չարաչար ի վերա | Ե ունեին, Բ—էին | զդրոշմն | երկիրպագանէին | 3 էհեղ | ա̃մ | Ե եին, Բ էին | 4 էհեղ | աղբեր | 5 Ե լուա. Բ լւա | ԵԲ ի հր(բե)շ-տակին, ունէրեւ երևէ Հրէդոյ | որ ասէր | զայդ դա-տեցար | 6 սրբոցն | մարգարէիցն | ԵԲ ճիկ. ե-տուր դոցա ունէին՝ եւ արդուոց(Ն Բ), ունէրկէայ ան-մատուցութեամբ ընթերցողաց խառնակեալ ճշմարտութեան, զոր

պել արիւն. արժանի են։ 7 Եւ լուայ ի սե-
ղանոյն՝ զի ասէր. այո՛, Տէր Աստուած ամենա-
կալդ, ճշմարիտ եւ արդար են դատաստանք քո։
8 Եւ չորրորդն հեղոյր զբաժակն իւր ի
վերայ արեգականն, եւ տուաւ նմա տապա-
ցուցանել զմարդիկ հրով. 9 Եւ տապացան մար-
դիկ զտապումն, եւ հայհոյեցին զանուն Աս-
տուծոյ՝ որ ունէր իշխանութիւն ի վերայ հա-
րուածոցս այսոցիկ, եւ ո՛չ զղջացան՝ տալ նմա
փառս։
10 Եւ հինգերորդն եհեղ զբաժակն իւր ի
վերայ աթոռոյ գազանին. եւ եղեւ թագաւո-
րութիւն նորա խաւարեալ, եւ ծամէին զլե-
զուս իւրեանց ի սաստիկ ցաւոյն, 11 եւ հայ-
հոյէին զԱստուած երկնից ի ցաւոց իւրեանց,
եւ ի գործոց իւրեանց ո՛չ զղջացան։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակն եհեղ զբաժակն
իւր ի վերայ գետոյն մեծ Եփրատայ. եւ չո-
րացաւ ջուրն նորա, զի պատրաստեսցէ ճա-

[illegible] [illegible] [illegible] ըստ յունարէն բնագրին |
7 Ե լուա. Բ լւայ | որ (յէխ. զի) | այո | ԵԲ տ̃ր
ա̃ծ | 8 ի վերա | տւաւ | զմարդիք | 9 մարդիք |
Ե հայհոեցին, Բ—հոյ— | զանունն | ԵԲ ա̃յ | ԵԲ իշ-
խանութ̃ի | ի վերա հարուածոցս | 10 ե̃երորդն |
ԵԲ ի վերա | թագաւորութ̃ի ն̃ր | իւրանց | ցօոյն |
11 Ե հայհոէին, Բ—հոյ— | ԵԲ զա̃ծ | ի ցօոց | իւ-
րանց (Երկ․․) | 12 վեցերրորդ հշ̃ն էհեղ | ԵԲ ի
վերա | գետոյն եփրադայ մեծ | ջուր ն̃ի |

նապարհ Թագաւորին յարեւելից կողմանէ։ [13] Եւ
տեսի ի բերանոյ գազանին եւ ի բերանոյ վի-
շապին եւ ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիս
երիս պիղծս՝ իբրեւ զգորտս. [14] քանզի են շունչք
դիւաց՝ որ առնեն նշանս, եւ ելանեն ի վերայ
Թագաւորաց երկրիս ամենայնի, եւ ժողովեն
զնոսա առ ի պատերազմ մեծին Աստուծոյ ամե-
նակալի։ [15] Ահաւասիկ գամ իբրեւ զգող. երա-
նի՜ որ արթուն է, եւ որ պահէ զհանդերձս
իւր, զի մի՜ մերկ գնասցէ, եւ տեսցեն զան-
ձեւութիւն նորա։ [16] Եւ ժողովեաց զնոսա ի տե-
ղին՝ անուանեալ եբրայեցերէն Առմագեդովն։
[17] Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհեղ զբա-
ժակն իւր ի վերայ աւդոյ. եւ ել ձայն մեծ
յերկնից յաթոռոյն։ [18] Եւ եղեն փայլատակ-
մունք եւ որոտմունք, եւ շարժումն եղեւ
մեծ, որպէս չէ՛ք եղեալ ի սկզբանէ՝ յորմէ հետէ
եղեն մարդիկ ի վերայ երկրի՝ այսպիսի շար-
ժումն մեծ։ [19] Եղեւ քաղաքն մեծ յերիս բա-
ժինս, եւ քաղաքքն ազգաց անկան. եւ մեծն
Բաբելոն յիշեցաւ առաջի Աստուծոյ, տալ նմա

13 ոչ գորտս | 14 ի վերա | ամի | ժողովին զնս առ ի պատերազմն | ԵԲ ոյ | ամենակալ | 15 զհան-դերձս | գնասցէ | ԵԲ զանձեւութի | նի | 16 զնս | անուանեալ | սխալմամբ գրչաց ունին ԵԲ առնագե-(Բ է)դոմն. հմմտ. է ատորէս գծանօքն. յանուանց յոյզ | 17 էերորդ հշին էհեղ | ի վերա | 18 շարժմունք | ոչ | մարդիք ի վերա | 19 ԵԲ ոյ |

զբաժակն գինւոյ ցասման նորա։ 20 *Եւ ամենայն*
կղզիք փախեան, եւ լերինք ոչ գտան։ 21 *Եւ*
կարկուտ մեծ իբրեւ զտաղանդ իջանէր յեր-
կնից ի վերայ մարդկան. եւ հայհոյեցին մար-
դիկ զԱստուած յերկինս՝ վասն կարկտին, զի
մեծ էին հարուածք նորա։

ԳԼ. ԺԷ.

1 *Եւ եկն մի ոմն յեւթն հրեշտակացն՝ որ*
ունէին զեւթն բաժակսն, եւ խաւսեցաւ ընդ
իս՝ ասելով. եկ, եւ ցուցից քեզ զդատաս-
տանն մեծ պոռնկին՝ որ նստի ի վերայ ջրոց
բազմաց, 2 *ընդ որում պոռնկեցան թագաւորք*
երկրի, եւ արբեցան բնակիչք երկրի ի գինւոյ
պոռնկութեան նորա։ 3 *Եւ տարապարտ հոգւով։*
Եւ տեսի կին՝ զի նստէր ի վերայ կարմիր գա-

գինոյ | նա̃ | 20 ա̃մ | 21 զտաղանդ, այսպէս նաեւ ինչ ուղղէ օրինակէս Ե՝ վտաղանդ, Բ՝ վտաղանտ. — տ. է տպուած գծանօք. | ի վերա | Ե հայհոեցին, Բ —հոյ— | մարդիք | ԵԲ զա̃ծ | Ե եին. Բ էին | հարուածք նա̃ |

ԳԼ. ԺԷ.—1 է̃ հրեշտակացն | որ ունէր զէ̃ բաժակն | խօսեցաւ | պոռընկին | ի վերա | 2 պոռընկեցան | ի գինոյ պոռընկութեան նա̃ | 3 յաղագս նորանոյ ընթերցուածոյս տարապարտ, ըստ ԵԲ ձեռագրաց գրեն, տ. է տպուած գծանօք. յայս բառ | ի վե-

զանի, եւ լի էր անուամբք հայհոյութեան, ու-
նէր գլուխս եւթն եւ եղջեւրս տասն։ 4 Եւ կինն
էր զգեցեալ ծիրանի եւ կարմիր, եւ զարդա-
րեալ ոսկւով եւ մարգարտով եւ պատուա-
կան ականմբք, ունելով բաժակ ոսկի ի ձեռին
իւրում, եւ լի էր պղծութեամբ եւ անմա-
քուր պոռնկութեամբ, 5 եւ ի վերայ ճակա-
տու նորա գրեալ անուն. խորհուրդ, մեծ Բա-
բիլոնն, մայրն պղծութեանց եւ պոռնկաց եր-
կրիս։ 6 Եւ տեսի զկինն արբեալ արեամբ սրբոց
եւ արեամբ վկայիցն Յիսուսի. եւ զարմացայ՝
տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ։ 7 Եւ ասէ ցիս
հրեշտակն. ընդէ՞ր զարմացար. ես ասացից քեզ
զխորհուրդ կնոջս եւ գազանիս՝ որ բարձցէ
զսա, որ ունի զեւթն գլուխս եւ զտասն եղ-
ջեւրս։ 8 Զգազանդ զոր տեսեր՝ որ էր, եւ չէ,
եւ հանդերձեալ է ելանել յանդնդոց՝ եւ ի
կորուստ երթալ. եւ զարմասցին ամենեքեան՝
որ բնակեալ են ի վերայ երկրի, որոց ոչ է

րա | անուամբք հայհոյութե̄ | եւ գլուխս է̄ | եղ-
ջերս Ժ̄. | 4 ըզգեցեալ | պատուական | ԵԲ պղծու-
թք ... պոռ(բը)նկութք | 5 ԵԲ ի վերա | նր |
բաբելոնն | մայր պղծութե̄ց | 6 սրբոցն | վկայից |
ԵԲ յի̄ | ԵԲ զարմացա | 7 հշ̄կն | կնոջս | զէ̄ | զժ̄
եղջիւրս | 8 զգազանտ. — այլայլեալ է ձեռօք հա-
րաձեւ, զորմէ տ. է տարբեր ընթերցումն. յայս տեղի | յան-
տընդոց | ամէնեքեան | ի վերա |

գրեալ անունն ի գիրս կենաց՝ ի սկզբանէ աշ-
խարհիս, տեսանելով զգազանն՝ զի էր, եւ չէ,
եւ առընթեր լիցի: 9 Աստ միտք՝ որ ունի զի-
մաստութիւն: Եւթն գլուխքն՝ եւթն լերինք
են, ուր կինն նստի ի վերայ նոցա, 10 եւ թա-
գաւորք եւթն են. հինգն անկան, եւ միւսն
չեւ եւս է եկեալ, եւ յորժամ եկեսցէ՝ պարտ
է նմա սակաւ մի մնալ: 11 Եւ գազանն՝ որ էր
եւ ոչ եւս է, եւ նա ութերորդ է, եւ է
յեւթանց անտի. եւ ի կորուստ երթայ: 12 Եւ
զտասն եղջիւրսն զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք
են, որոց զթագաւորութիւնն չեւ եւս են ա-
ռեալ. իշխանութիւն իբրեւ զթագաւորս ի մի
ժամ առնուն ընդ գազանին: 13 Սոքա մի միտս
ունին, եւ զզաւրութիւն իւրեանց գազանին
տան: 14 Սոքա ընդ գառինն պատերազմեսցին.
եւ գառնն յաղթեսցէ նոցա, զի տէր է տե-
րանց եւ թագաւոր է թագաւորաց, եւ որ
ընդ նմա՝ կոչեցեալ են եւ ընտրեալք եւ
հաւատայեալք: 15 Եւ ասաց ցիս. Ջուրս՝ զոր

9 ԵԲ զիմաստութի | Երկոտքն եւթն Երեւալ են Բոստ-գրոմ՝ է | ի վերա նց | 10 էն | միուսն | սակօ մի | 11 ըերրորդ | էանց (Ձեռ.՝ յեւթանց) | Ե երթա, Բ–յ | 12 զժ եղջիւրսն | ժ | զթագաւորութին | ԵԲ իշխանութի | 13 ԵԲ զ(դոկ. Բ)զաւրութի | իւրանց | 14 պատերազմեսցեն | նց | որ (Նախ Ե) որանց | Թգր | Թգրաց |

տեսեր, ուր նստի պոռնիկն, ժողովուրդն եւ
բազմութիւնք են, եւ ազգք եւ լեզուք։ [16] Եւ
տասն եղջերսն զոր տեսեր՝ դատեսցեն զբոզն,
եւ անապատ եւ մերկ արասցեն զնա, եւ
զմարմինս նորա կերիցեն՝ եւ զնա այրեսցեն
հրով. [17] քանզի Աստուած ետ ի սիրտս նոցա՝
առնել զկամս նորա, եւ առնել մի կամս, եւ
տալ զԹագաւորութիւնս նոցա գազանին՝ մին-
չեւ կատարեսցի բանն Աստուծոյ։ [18] Եւ կինն
զոր տեսեր՝ է քաղաք մեծ, որ ունի Թագա-
ւորութիւն ի վերայ երկրի։

ԳԼ. ԺԸ.

[1] Յետ այսորիկ տեսի հրեշտակ իջեալ ի
յերկնից, ունելով իշխանութիւն մեծ, եւ եր-
կիր լուսաւորեցաւ ի փառաց նորա։ [2] Եւ աղա-
ղակեաց ձայնիւ հզաւր՝ ասելով. անկաւ, ան-
կաւ Բաբիլոն մեծ, եւ եղեւ բնակութիւն
դիւաց, եւ արգելան ամենայն այսոյ պղծոյ

15 բազմութ̃իք | ազգ | 16 ժ̃ եղջիւրսն | տերն
(ծնկ.՝ տեսեր) | նր̃ | 17 ԵԲ ա̃ծ | նց̃ (եւրկտ.) |
նր̃ | ԵԲ զԹագաւորութ̃իս | ԵԲ ա̃յ | 18 Ե Թա-
գաւորութ̃ի, Բ զ — Թ̃ին | ի վերա |
ԳԼ. ԺԸ.— 1 հշ̃լ | ի առաջին պակասէ | իշխանու-
Թ̃ի | նր̃ | 2 բաբելոն | Ե բնակութ̃ի, Բ—Թ̃ք |
ծնկ. արգելան ԵԲ ձեռքինով գրեն՝ արգելաւ, զոր պատ-

եւ ատեցելոյ, եւ պահապան ամենայն ոգւոյ
անսրբոյ եւ ատեցելոյ. [3] զի ի բարկութենէ
գինւոյ պոռնկութեան նորա անկան ամենայն
ազգք, եւ թագաւորք երկրի ընդ նմա պոռն-
կեցան, եւ վաճառականք երկրիս ընդ նմա
պոռնկեցան, ի զաւրութենէ փափկութեանց
նորա մեծացան։ [4] Եւ լուայ ձայն յերկնից՝
ասելով. ելէ՛ք ի դմանէ, ժողովուրդք իմ, զի
մի հաղորդիցիք ի մեղաց դորա, եւ ի հա-
րուածոց դորա զի մի առցէք. [5] զի կցեցաւ
դորա մինչեւ յերկինս, եւ յիշեաց Աստուած
զանիրաւութիւնս նորա։ [6] Հատուցէ՛ք դմա որ-
պէս հատոյցն ձեզ, եւ կրկնեցէ՛ք դմա երկ-
պատիկ ըստ գործոց իւրոց. բաժակաւն որով
խառնեաց՝ խառնեցէ՛ք դմա կրկին. [7] որչափ
փառաւորեաց զինքն եւ փափկեաց, այնչափ
հատուցէ՛ք դմա տանջանս եւ սուգ. զի ի

[illegible] պահապան Գ. Է [illegible] | ամ̃, [illegible] | 3 բարկութենէ, [illegible] | ԵԲ պոռ(ԲԸ)նկութե̃ | նր̃ ([illegible]) | անկաւ ամ̃ ազգ | պոռընկեցան | պոռընկեցաւ, ի զաւրութենէ փափկութե̃ց | 4 Ե լուա. Բ լւա | ելէ՛ք | ժողովուրդ | դորայ | ի հարուածոց | 5 [illegible] կցեցաւ [illegible] ԵԲ, [illegible] Գ. Է [illegible] | ԵԲ ած̃ | Ե զանիրաւութի̃ս, Բ-թի̃ | նր̃ | 6 որպ̃ս | խառնէցէք |

սրտի իւրում ասաց եթէ՝ Նստիմ դշխոյ յաւ-
իտեան, եւ այրի ոչ եւս եմ, եւ սուգ ոչ
տեսից։ 8 Վասն այսորիկ ի միում աւուր եկես-
ցեն տանջանք նորա՝ մահ եւ սուգ եւ սով,
եւ հուր այրեսցէ զնա. զի հզաւր է Տէր
Աստուած՝ որ դատեսցուն զնա։

9 Եւ լայցեն եւ կոծեսցեն Թագաւորք եր-
կրիս ի վերայ նորա, որք ընդ նմա պոռնկե-
ցան եւ վրիրակ խաղացին, յորժամ տեսցեն
զծուխ կիզման նորա, 10 ի հեռաստանէ կալով
վասն երկիւղի եւ տանջանաց նորա. վա՜յ, վա՜յ,
քաղաք մեծ, Բաբելոն, քաղաք հզաւր, զի
ի միում ժամու եկին դատաստանք քո։ 11 Եւ
վաճառականք երկրիս լայցեն եւ սգայցեն ի
վերայ նորա, զի զբեռն նոցա ոչ ոք գնէ.
12 զբեռն ոսկւոյ եւ քարի պատուականի եւ
բեհեզի եւ ծիրանւոյ եւ կերպասոյ եւ որ-
դան, եւ զամենայն փայտ Թիւինոյ եւ ամե-
նայն անաւթ փղոսկրեայ եւ ամենայն անաւթ
ի փայտէ պատուականէ եւ պղնձոյ եւ եր-
կաթոյ եւ կճոյ, 13 եւ կինամոմին եւ ամենայն

7 Թէ | 8 նր̃ | Ե Բ տ̃ր ա̃ծ | 9 Ե Բ ի վերա |
նր̃ (երկու.) | պոռընկեցան | 10 նր̃ | յառաջ քան զմիջ-
արկութիւնսն վա՜յ վա՜յ դնին ինչ յերկ. օրին. Ե Բ |
11 ի վերա նր̃ | նց̃ | 12 ոսկոյ | պատուականի |
զի̃մ | ա̃մ (երկու.) | Ե փղոսկրեա, Բ–յ | փայտէ
(առանց նախդրի) պատուականէ | պղնծոյ | 13 ա̃մ |

խունկ եւ եւղ եւ կնդրուկ եւ գինի եւ
ձէթ եւ նաշիհ եւ ցորեան, եւ արջառ եւ
ոչխար, եւ ձիոց եւ կառաց եւ մարմնոց եւ
ոգւոց մարդկան. [14] եւ ժամանակ ցանկութեան
անձին քո գնաց ի քէն, եւ ամենայն պարարտ
եւ սպիտակ կորեաւ ի քէն, եւ ո՛չ եւս
գտցես զայդ: [15] Վաճառականք այսոքիւք՝ մե-
ծացեան ի սմանէ, ի հեռաստանէ կալով վասն
երկիւղի եւ տանջանաց նորա՝ լալով եւ սուգ
առնելով, [16] եւ ասելով. վա՜յ, վա՜յ, քաղաք
մեծ, որ արկեալ էր զկւրեաւ բեհեզ, որդան,
ոսկւով եւ քարիւ պատուականաւ եւ մարգար-
տով, զի ի միում աւուր աւերեցաւ այսչափ
մեծութիւն: [17] Եւ ամենայն աւար, եւ ամե-
նայն որք ի տեղիս նաւեն, եւ նաւազք եւ
որ միանգամ գործաւք գործեն, ի հեռաս-
տանէ կայցեն՝ [18] աղաղակեսցեն՝ տեսանելով
զծուխ կիզման նորա, ասելով. ո՞ նման է քա-

իւղ | կնտրուկ | ձեթ | կառոց | 14 ԵԲ ցանկու-թ̄ե | ա̄մ | ա̄պ | 15 [illegible] Հմմտ. [illegible] | նէ̄ | սուք | 16 զիւրաւ | որդեան | Ե պատուականեաւ. Բ պա-տուականիւ | Ե մարգարտւով, Բ—տիւ | աւիրեցաւ | ԵԲ մեծութ̄ի | 17 ա̄մ, [illegible] | ԵԲ աւ-ար, [illegible] | միան-կամ | ԵԲ գործաւք, [illegible] գործեաւք. [illegible] | 18 նմանէ |

ղաքիս մեծի։ 19 Եւ արկին հող ի վերայ գլխոց
իւրեանց, աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ՝ լա-
լով եւ ողալով եւ ասելով. վա՛յ, վա՛յ, քա-
ղաք մեծ, որ այժմ մեծացաք ամենեքեան՝
որք ունէաք զնաւս ի ծովու՝ ի պատուակա-
նութեան նորա, զի ի միում ժամու աւերե-
ցաւ։ 20 Ուրախ լե՛ր ի վերայ նորա, երկինք
եւ սուրբ առաքեալք եւ մարգարէք, զի դա-
տեցաւ Աստուած զդատաստան ձեր ի նմանէ։
21 Եւ առ հրեշտակ մի հզաւր՝ քար իբրեւ
զերկան մեծ, եւ ընկէց ի ծով՝ ասելով. այա-
պէս յարձակմամբ անկցի Բաբելոնն մեծ քա-
ղաք, եւ ոչ եւս գտցի անդր։ 22 Եւ ձայն
քնարերգաց եւ երաժշտականաց եւ փողարաց
եւ փողոց՝ ո՛չ եւս լուիցին ի քեզ, 23 եւ լոյս
ճրագի ո՛չ եւս երեւեսցի ի քեզ, եւ ձայն
փեսայի ո՛չ եւս լուիցի ի քեզ. զի վաճառա-
կանք քո էին մեծամեծք երկրի, զի կախար-
դութեամբ քով մոլորեցան ամենայն ազինք.

---

19 ԵԲ ի վերա | իւրանց | ոգով (ճիշ.՝ ոգալով) | այժմն | ամէնեքեան | ԵԲ ի պատուա(Բ—ւա)կանու-թե | Նր. — Իմաստ բանից տարէն յայսմ համարէ խան-գարեալ է. ըստ Գ. է ծանօթ. | 20 ի վերա Նր | սբ | ԵԲ ած | 21 հշկ | ընկեց | այապս | 22 ճիշ. լուի-ցին (լաւ եւս՝ լուիցի)՝ Նաեւ Նէ ըն Գրչի Հեղաշաւ-անէին Ե լուիցեն, Բ ըւիցեն | 23 Ե ե(Բ է)ին | ԵԲ կախարդութբ | ամ |

24 եւ ի նմա ամենայն արիւն սրբոց եւ մար-
գարէից գտաւ, եւ ամենայն խողխողելոց ի
վերայ երկրի։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ յետ այսորիկ լուայ ձայն բազմու-
թեան յերկնից մեծ՝ ասելով. ալէլուիա,
փրկութիւն եւ փառք Աստուծոյ մերոյ. 2 զի
ճշմարիտ եւ արդար են դատաստանք նորա,
զի դատեցաւ զպոռնիկն մեծ որ ապականեաց
զերկիր ի պոռնկութեան իւրում, եւ խնդրեաց
զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ի ձեռաց նորա։
3 Եւ կրկին ասացին. ալէլուիա, եւ ծուխ նորա
ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից։ 4 Եւ անկան
քսան եւ չորք ծերքն՝ եւ չորք կենդանիքն,
եւ երկիր պագին Աստուծոյ՝ որ նստի ի վերայ
աթոռոյն, ասելով. 5 աւրհնեցէք, աւրհնեցէք
զԱստուած ամենայն ծառայք նորա, եւ դք

---

24 ամ (երկուքին) | ի վերա |

ԳԼ. ԺԹ. — 1 Ե լուա. Բ լւա | բազմութե | ալէ-
լուիայ | փրկութի | ԵԲ այ | 2 նի (երկուք.) | ԵԲ ի
պոռ(Բ ը)նկութե | խընդրեաց | 3 էլւկ. ծուխ նորա
ԵԲ ունին՝ ծուխն որ, որ Ընթեռնու ըստ յետին ձեռագրաց է,
ԵԲԵ ունի մայլուներով ինչ ընթերցուած, ըստ որ. է ձա-
նօթ. | 4 իդ ծերքն | ԵԲ այ | ի վերա | 5 աւհ-
ցէք աւհցէք | ԵԲ զած | ամ |

երկնչիք ի նմանէ, եւ փոքունք եւ մեծա-
մեծք։ 6 Եւ լուայ ձայն իբրեւ բազմութեան
մեծի եւ իբրեւ զձայն ջրոց բազմաց, իբրեւ
զձայն հզաւր որոտմանց. ալէլուիա, եւ Թա-
գաւորեաց ի մեզ Տէր Աստուած ամենակալ։
7 Եւ խնդամք եւ ցնծամք, եւ տացուք փառս
նմա, վասն զի կրկին ի հարսանիս իւր գա-
ռինն, եւ կինն՝ հարսն նորա պատրաստեաց
զինքն. 8 եւ տուաւ նմա՝ զի արկցէ զնովաւ
բեհեզ սպիտակ լուսափառ սուրբ. քանզի
բեհեզն արդարութիւնք սրբոցն են։ 9 Եւ ասէն
ցիս. գրեա. երանելիք են՝ որ կոչեցեալ են
յընթրիս գառինն։ Եւ ասէն ցիս. այս բանք
ճշմարիտ են Աստուծոյ։ 10 Եւ անկայ առաջի
ոտից նորա եւ երկիր պագի նմա։ Եւ ասէ.
տես, մի՛ թէ. ծառայակից քո եմ եւ եղբարց
քոց՝ որք ունին զվկայութիւնն Յիսուսի. Աս-

---

6 լուա. B լւա | բազմութ̃ե | ալէլուիայ. — պակաս Նախընթաց բառս ենչ յերկուսին օրինակը EB | EB տ̃ր ա̃ծ | 7 ցընծամք | Հարած բանէցը վասն զի կրկին մինչև գառինն, զոր մոռցան ունին EB, պաշտօնական ե. ի. ըմանօր. յայս համար | նր̃ | 8 տուաւ | սր̃ | արդարութ̃իք | 9 ըերկուէնը ասէն հրե E՝ ասեն, իսկ B ունի ըստընդ.՝ ասեն, եւ չէրեր.՝ ասէ | կոչեցեալ | E անըստըր հրեէ Հրեղակա՝ յնթ̃րիս. B յընթ̃րիս | EB ա̃յ | 10 E անկա, B –յ | նջ̃ | երկրպագի | զվկայութ̃ին | E յի̃ ա̃յ. B ա̃յ յի̃ |

տուծոյ երկրպագեա՛. քանզի հաստատութեամբն
Յիսուսի է մարգարէութիւն։
[11] Եւ տեսի զերկին բացեալ, եւ ահաւ-
ասիկ ձի սպիտակ, եւ որ հեծեալն էր ի
նմա՝ կոչի հաւատարիմ եւ ճշմարիտ, եւ ար-
դարութեամբ դատի եւ պատերազմի։ [12] Եւ
աչք Նորա իբրեւ զՋահս հրեղէնս, եւ ի
վերայ գլխոյ Նորա պսակ բազում, անուանս
ունելով գրեալս, զոր ո՛չ ոք կարէ գիտել՝
բայց միայն ինքն, [13] եւ արկեալ զինքեամբ
հանդերձ անկեալ արեամբ, որ կոչի անուն
Նորա՝ Բանն Աստուծոյ։ [14] Եւ զաւրավարք եր-
կնից եւ զաւրք երկնից երթային զհետ Նորա
ձիովք սպիտակաւք, զգեցեալ բեհեզ սպի-
տակ սուրբ։ [15] Եւ ի բերանոյ Նորա ելանէր
սուր սրեալ, զի Նովաւ հարցէ զազգսն. եւ
Նա հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկա-
թեաւ, եւ Նա կոխեսցէ զնոսա իբրեւ հնձան
գինւոյ ցասման Աստուծոյ ամենակալի։ [16] Եւ

հաստատութիւն յի (Ե նոյնպէս յի) | մարգարէութի |
11 զի երկին | կոչեալն (փխկ. հեծեալն), անմտադրու-
թեան վրիպանօք, նոյն է՝ ուղղեցուցանէ հետագայ կոչի
բառին | ԵԲ արդարութբ | 12 նր (երկոք.) | ի վե-
րա | անուանս | 13 նր | ԵԲ այ | 14 երթային |
նր | Ե ձեւք. Բ ձիաւք | ըզգեցեալ | սբ | 15 նր |
հովւեսցէ զնս գաւազանեաւ | զնս (երկր.) | հնձան |
ԵԲ այ |

էր ի վերայ զգեստոյ, եւ ի վերայ Նորա երա-
նաց իւրոց, եւ ի վերայ աչոյ բարձին՝ Թա-
գաւոր Թագաւորաց եւ տէր տերանց։
17 Եւ տեսի մի Հրեշտակ՝ որ կայր ի վերայ
արեգական, աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝ ասե-
լով ամենայն հաւուց թռուցելոց ընդ մէջ
երկնից. եկա՛յք ժողովեցարո՛ւք ի մեծ ընթրիս
Աստուծոյ, 18 եւ կերիջիք զմարմինս Թագաւո-
րաց, եւ զմարմինս հազարապետաց, եւ զմար-
մինս հզաւրաց, եւ զմարմինս երիվարաց եւ
հեծելոց ի նոսա, եւ զմարմինս զամենայն
ազատաց եւ զծառայից, եւ զփոքրկաց եւ
զմեծամեծաց։ 19 Եւ տեսի զգազանն եւ զԹա-
գաւորս երկրիս եւ զզաւրս նոցա ժողովեալ՝
առնել պատերազմ ընդ այն որ հեծեալն էր
ի ձի՝ եւ ընդ զաւրս Նորա։ 20 Եւ ըմբռնեցաւ
գազանն, եւ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ
արար զնշանս առաջի Նորա, որով մոլորեցոյց

16 ԵԲ ի վեր(աԲ) սգեստոյ | ի վերա (ԽՐԵՇԷՆՔ) | ն̃ր | երանացիտոց (Փխկ.՝ երանաց իւրոց). աղաւաղու-
թիւն ինչ թուի լինել ի բնագրին յերկուսին օրինակս ԵԲ.
գ. է ստորև գծանօթ. | թ̃գր թ̃գց եւ տ̃ր (տ̃ր Նա
Խա Ե) տ̃րանց | 17 եւ տեսի այլ հշ̃լ ի վերա
(Ե Խա ի վերա) արեգականն կայր | մ̃մ | ի մէջ |
ԵԲ ա̃յ | 18 կերիչիք | թ̃գց | հ̃ապետաց | ն̃ջ
(Փխկ. ի նոսա) | մ̃մ | ծառայից | 19 զթ̃գրս | ն̃ջ |
պատերազ̃մն | ն̃ր |

որք առին զշնորհս գազանին՝ եւ զերկրպագուս
պատկերի նորա. կենդանւոյն ընկեցին ի լիճ
հրոյն բորբոքելոյ ծծմբով. 21 Եւ մնացեալքն սպա-
նան սրով հեծելոյն ի բերանոյ նորա. եւ ամե-
նայն թռչունք յագեցան ի մարմնոց նոցա.

ԳԼ. Ի.

1 Եւ տեսի հրեշտակ զի իջանէր յերկնից,
ունելով զբանալիս անդնդոց եւ շղթայ մեծ ի
ձեռին իւրում. 2 Եւ կալաւ զվիշապն մեծ,
զաւձն զառաջին, որ է մատնիչ եւ սատանայ,
եւ կապեաց զնա զհազար ամ՝ 3 յանդունդս,
եւ կապեաց եւ փակեաց եւ կնքեաց ի վե-
րայ նորա, զի մի եւս մոլորեցուսցէ զազգիս,
մինչեւ կատարեսցի հազար ամն. եւ յետ այ-
սորիկ պարտ է լուծանիլ ի փոքր ժամանակ.
4 Եւ տեսի աթոռս, եւ նստան ի նոսա,

---

20 նր, այսպէս եւ Վենետ | 21 ի բերանո նր. որեղէս այս խոնկորէնաւ է յերկ. օրէն. ԵԲ. հմմտ. գծանօթ. | ամ | ի մարմնոց նց |

ԳԼ. Ի. — 1 հշկ | անտընդոց | ԵԲ շղթա | ի ձեռինն | 2 սատանա | ու (տառից Նախպրէ) ամ | 3 յանտունտս. — տառաջրյ բառը էնչ դոկտոեն յերկրոբն օրէն. ԵԲ. — հմմտ. խոնարհաէոյն գծանօթ. յայս համար | ի վերա նր | ու ամ | 4 ԵԲ էէրկ. աթոռս ստ. նքն՝ յայտնապէս էրլէ սխալմամբ՝ աթոռ | ի նս |

եւ դատաստան տուաւ նոցա, եւ զանձինս
չարչարելոցն վասն անուանն Յիսուսի եւ վասն
Բանին, որք ոչ պագին երկիր գազանին եւ
պատկերի նորա, եւ ոչ առին դրոշմ ի վերայ
ճակատու եւ ձեռին իւրեանց. եւ կեցցեն
եւ թագաւորեսցեն ընդ Քրիստոսի զհազար
ամ։ 5 Եւ մնացորդք մեռելոցն ոչ եւս եկեա-
ցեն, մինչեւ կատարեսցին ի վերայ նոցա
հազար ամն։ Այս է առաջին յարութիւնն։
6 Երանելի են եւ սուրբ՝ որ ունին մասն յա-
րութեան առաջնումն. զի ի վերայ այսոցիկ
երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն, այլ
են քահանայք Յիսուսի Քրիստոսի, եւ թա-
գաւորեսցեն ընդ նմա զհազար ամ։

7 Եւ յորժամ կատարեսցի հազար ամն՝
լուծցի սատանայ, եւ ելցէ ի բանդէն՝ ի կա-
պանաց իւրոց, 8 եւ ելցէ մոլորեցուցանել
զազգինս՝ որք են ի չորս անկիւնս երկրի, եւ

տուաւ նմ | վմ, այսպէս եւ մեզ | անուանն | ԵԲ յի |
նր | ԵԲ ի վերա | ճակատուն | ի վերա ձեռինն իւ-
րանց | ԵԲ քի | զռ ամ | 5 ոչ եւս եկեսցեն,
— սխալ ինչ կայ է տեղւոյս, ասէ որոյ փ. խմբագրա-
կոյն զծանօթ. յայս համար | կատարեսցի ի վերա նմ
ռ | յարութիւնն | 6 որք | ԵԲ յարութե | յառաջ-
նումն | ի վերա այնոցիկ | իշխանութի | քհյք |
ԵԲ յի քի | թգրեսցեն | զռ ամ | 7 ռ ամն |
սատանա | ի բանտէն | 8 ԵԲ ելցեն |

զԳոգ եւ զՄագոգ, եւ ժողովել զնոսա
առ ի պատերազմ, որոց թիւն է իբրեւ
զաւազ ծովու։ [9] Եւ ելցեն ի վերայ լայնու-
թեան երկրի, եւ պատերազմեսցին ընդ բա-
նակս սրբոցն եւ ընդ քաղաքն սիրելի. եւ
էջ հուր յԱստուծոյ յերկնից եւ եկեր զնո-
սա. [10] Եւ բանսարկուն՝ որ մոլորեցոյց զնոսա՝
ընկեցաւ ի լիճ հրոյն եւ ծծմբոյն, ուր գա-
զանն եւ սատանայ մարգարէն, եւ տանջեսցին ի տուէ եւ ի գիշերի յաւիտեանս յաւիտենից։

[11] Եւ տեսի աթոռ մեծ եւ սպիտակ եւ
որ նստէր ի վերայ նորա, յորոյ երեսաց փա-
խեաւ երկին եւ երկիր, եւ տեղի ոչ գտաւ
նոցա։ [12] Եւ տեսի զմեռեալս՝ եւ զմեծամեծս
եւ զփոքունս, որ կային առաջի աթոռոյն,
եւ գիրս բացան, եւ այլ գիրս բացան՝ որ
են կենդանութեան. եւ դատեցան մեռեալքն
ի գրելոցն ի գիրսն՝ եւ գործք նոցա։ [13] Եւ
ետ ծովն զմեռեալսն որ ի նմա էին։ [14] Եւ
մահ եւ դժոխք ընկեցան ի լիճ հրոյն. Սա է

զնս | առ ի պատերազմն | 9 լայնութե | Ե պա-
տերազմեսցեն, Բ-ցին | ԵԲ յայ | զնս | 10 զնս |
Ե ծըծմբոյն, Բ ծծմ- | ի տուէ | 11 նպ | ի վերա
նր | ի նս (ՔԽԿ.՝ նոցա) | 12 կային | ԵԲ կենդա-
նութե | եւ ի գործք նց | 13 Ե ելին. Բ էին |

մահն երկրորդ։ 15 Որ ոչ գտաւ գրեալ ի
գիրս կենդանութեան՝ ընկեցաւ ի լիճ հրոյն։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ տեսի զերկինս թափուր՝ եւ զերկիր
թափուր, եւ թափուր երկին եւ երկիր անց.
եւ ծով ոչ եւս է։ 2 Զի զքաղաքն սուրբ
Երուսաղէմ տեսի նոր՝ իջանելով յերկնից
յԱստուծոյ, պատրաստեալ իբրեւ զհարսն՝
զարդարեալ առն իւրում։ 3 Եւ լուայ ձայն
մեծ յերկնից՝ ասելով. ահաւասիկ բնակու-
թիւն Աստուծոյ ընդ մարդկան, եւ բնակեսցէ
ընդ նոսա, եւ նոքա ժողովուրդ նորա եղի-
ցին, եւ նա՝ Աստուած՝ ընդ նոսա եղիցի.
4 եւ սրբեսցէ զամենայն արտասուս յաչաց նո-
ցա, եւ մահ ոչ եւս իցէ, եւ ոչ աղաղակ,

---

15 գրեալ պակասէ | ԵԲ կենդ(Բ տ)անութե՛ |

ԳԼ. ԻԱ.—1 յաղագս բառիս թափուր, որ առ-
դիմանէ ի չէութեան երկնից յատուկին նմանոյն բառից
ընդ միմեանս, տ. Խանդարհապեայն ղծանօթ. է համարս յայս |
2 նք | Ե Ե՛մ. Բ Է՛մ | ԵԲ սխալ բաժանմամբ բառից
գրեն՝ տեսին որ, փխ.՝ տեսի նոր | ԵԲ յ՛յ |
3 Ե լուա. Բ լւա | ԵԲ բնակութի՛ ա՛յ | մարդկա |
ընդ նմ՛, այնպէս եւ միւսդ | նի | ԵԲ ա՛ծ |
4 զա՛մ | նյ՛ | մա հովեսցէ, խառնակ գրութեան,
փխ.՝ մահ ոչ եւս իցէ | եւս երկր. պակասէ |

եւ ցաւք ո՛չ եւս իցեն. առաջինքն գնացին։
5 Եւ ասաց ինձ որ նստէրն ի վերայ աթո-
ռոյն. ահաւասիկ նոր առնեմ զամենայն։ Եւ
ասէ. գրեա՛, զի այս բանք հաւատարիմ են
եւ ճշմարիտ։ 6 Եւ ասաց. եղէ ես այփն եւ
ովն, սկիզբն եւ կատարածն. եւ ծարաւելոյն
տաց յաղբիւրէ ջրոյն կենդանութեան ձրի։
7 Որ յաղթէն՝ ժառանգեսցէ զայս. եւ եղէց
նոցա Աստուած, եւ նա եղիցի իմ որդի։
8 Իսկ թերահաւատից եւ վատաբարոյց եւ
պղծոց եւ պոռնկաց եւ կախարդաց եւ
կռապաշտից եւ ամենայն դերատուաց եւ
ստոց՝ բաժին նոցա ի լիճ բորբոքեալ հրով եւ
ծծմբով, որ է մահ երկրորդ։

9 Եւ եկն մի ոմն յեւթն հրեշտակացն՝
որք ունէին զեւթն բաժակսն զլցեալսն եւթն
յետին հարուածովն, եւ խաւսեցաւ ընդ իս՝

---

5 Ձեռ. ասաց ինձ ԵԲ սխալ դասաւորութեամբ բա-
ռերը գրեն՝ ասացին | նստէրն ի վերա | ԵԲ ունենա-
լով՝ այս բան | 6 սկիզբն | տաց ես |
ԵԲ կենդանութե̄ | 7 ժառանկեսցէ | եղիցի (Ձեռ.՝
եղէց) նý ա̄ծ (Ե նոյնպէս ա̄ծ). — Հմմտ. ըծանօք.
յայս տեղի | Ձեռ. իմ նախ գրեալ՝ ինձ, ապա՝ ջնջե-
լով նոյնն գրչաւ՝ մ եղբեալ է ի վերայ ն տառին |
8 թէրէհաւատից | պոռընկացն | ա̄մ | բաժինք
նý | ծծըմբով | 9 է̄ հրշկացն | որ (Ձեռ.՝ որք) |
Ե ունեին, Բ—էին | զէ̄ | է̄ յետին հարուածովն |

ասելով. Եկ՝ եւ ցուցից քեզ զկինն՝ զհարսն
զգառինն։ 10 Եւ տարաւ զիս հոգւով ի վերայ
լերին մեծի եւ բարձու, եւ եցոյց ինձ
զքաղաքն զվերին Երուսաղէմ սուրբ՝ զի իջա-
նէր յերկնից յԱստուծոյ, 11 ունելով լեառն
խաղաղութեան զփառս. որոյ լոյսն նման էր
յասպիս ական լուսաւորի. 12 որ ունէր պա-
րիսպ մեծ եւ բարձր, ունելով դրունս եր-
կոտասան, եւ անուանք գրեալ էին, որ են
անուանք ցեղից որդւոցն Իսրայելի։ 13 Յա-
րեւելից կողմանէ դրունք երեք, եւ ի հիւ-
սիսոյ կողմանէ դրունք երեք, եւ ի հարաւ-
ոյ կողմանէ դրունք երեք, եւ յարեւմտից
կողմանէ դրունք երեք։ 14 Եւ լայնութիւն քա-
ղաքին ունէր երկոտասան թիւ, եւ երկոտա-

եւ [illegible] դոկաւէ | 10 Է ի վէրայ. Բ ի վերա | վերինն | ԷԲ Եմ (Բ Էմ) ՜ր | Է յ՜յ. Բ ՜յ | 11 ունելով դոկաւէ | ԷԲ խաղաղութե. — [illegible] [illegible] | մի այն ([illegible] նման) | 12 երկոյտասան | անուանք ([illegible]) | Է եին. Բ էին | որդոցն | Է իղի. Բ իղի | 13 [illegible] երեք [illegible] Գ | ի հիւսուսոյ | [illegible]՝ եւ յարեւմտից կողմանէ դրունք Գ, եւ հարաւոյ կողմանէն դրունք Գ | 14 ԷԲ լայնութի | [illegible] երկոտասան [illegible] ՃԺան, [illegible] երկոյտասան |

սան առաքելոցն գառինն։ 15 Որ խաւսէր ընդ
իս՝ ունէր չափ ձող ոսկի, զի չափեսցէ զքա-
ղաքն եւ զդրունս նորա եւ զպարիսպս նորա։
16 Եւ քաղաքն չորեքանկիւնի կայ. եւ երկայ-
նութիւն նորա՝ որչափ եւ լայնութիւն նորա։
Եւ չափեաց զքաղաքն երկոտասան ասպարէզ.
զերկայնութիւն նորա, եւ զլայնութիւն եւ
զբարձրութիւն նորա։ 17 Որ ¦ եւ չափեաց զպա-
րիսպ նորա՝ հարիւր քառասուն եւ չորք կան-
գուն, զչափ մարդոյ՝ որ է հրեշտակի։ 18 Եւ
յարկք պարսպին՝ յասպիս ականց, եւ բոլոր
քաղաքին յոսկւոյ սրբոյ՝ ի նմանութիւն սուրբ
ապակւոյ։ 19 Եւ շինուած պարսպի քաղաքին՝
ամենայնն յականց պատուականաց. երկրորդն՝

յԵ էին. առաքելոցն՝ նախ գրեալ ունէր՝ առաք է վերջ տողին, եւ է ներքին յանցորդ տողին՝ Ն. ապա նէց առաքէր ի լուսանցս նոյն գրով յաւելեալ է՝ ելոց. էսկ Բ ունի ի կարգին՝ առաքելոցն. — Ընթերցի է ասկայն ԲԵ՝ համաձայն այս թուլանդակ յերկ. եւս օրին. ԵԲ խանգարեալ է. հմմտ. զծանօթ. յայս համար | 15 Նր (երկու.) | 16 Ե կա, Բ-յ | ԵԲ չընդհուին ջարած՝ յանգեալը է –թիւն՝ ունին համառօտաբէր վերջին՝ –թի | Նր (լըրեւէնդ) | ԺԲան ասպարեզ | եւ զբարձրութի Նր եւ զլայնութի Նր | 17 զպարիսպն Նր Ճ. եւ Խ. եւ Դ. | հշկի | 18 պարըսպին | յոսկոյ | ԵԲ ի նմանութի որ | ԵԲ ապակոյ | 19 շինեած պարըսպի | ամն (=ամենայնն) | պատուականաց | յառաջ ...ան

շափիւղա, երրորդն՝ կարկեհան, չորրորդն՝
զմրուխտ, [20] հինգերորդն՝ եղունգն, վեցերորդն՝
սարդիոն, եւթներորդն՝ ոսկիակն, ութերորդն՝
բիւրեղ, իններորդն՝ տպազիոն, տասներորդն՝
գոճազմ, մետասաներորդն՝ յակինթ, երկո-
տասաներորդն՝ յակաթ, երեքտասաներորդն՝
մարգարիտ. [21] դուռն՝ որք էին ի միջէ մար-
գարտէ։ Եւ հրապարակ քաղաքին՝ ոսկի սուրբ,
իբրեւ զապակի փայլուն։ Եւ մաւտ առ-
դրամբն ճառագայթագոյն իբրեւ զբիւրեղ։
[22] Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա, զի Տէր Աս-
տուած ամենակալ է տաճար նորա՝ եւ
գառնն։ [23] Եւ քաղաքին ոչ պիտոյ էր արե-
գակն եւ ոչ լուսին, զի ծագեսցեն. զի ինքն
փառքն Աստուծոյ լուսաւորեսցեն զնա, եւ
ճրագ նորա՝ գառնն։ [24] Եւ թագաւորք երկրի

զՔառէր երկրորդն՝ ըստ Խմաստին՝ Նեղէ ինչ կայ, ըրր-
մե ու. է ծանօթ. յայս տեղէ | շափիղա | կարկէհան |
զմրուխթ | 20 հինկեր" եղունք | վեցերրորդն |
եաւթներորդն | ութերորդ բիւրեղն | Թերր". տպա-
զիոնն, Ժեր" | ԺԱ·երր". | ԺԲերր" յակատ | Էրէք-
տասաներորդ | 21 քաղակին | որ | որպս (Չէնկ.՝
իբրեւ) | ճառագայդագոյն. — որպէս Վերջին մասն Նախ-
ընթաց համարին, այնպէս եւ սորին բնագիրն յերկ. եւս
օրինակաց ԵԲ բոլորովին աղաւաղեալ է. — ու այս տ.
է սորին ընթանօթ. | 22 ի նա (Չէնկ.՝ ի նմա) | ԵԲ տր
ած | Ե ամէ(Բ ե)նակալ | նր | 23 ԵԲ այ | նր զառն |

բերեն զփառս իւրեանց ի նա. [25] Եւ դրունք
նորա ոչ փակեսցին ի տուէ, քանզի գիշեր
չիք անդ. [26] Եւ բերցեն զփառս եւ զպատիւ
ազանց ի նա։ [27] Եւ ոչ մտցէ ի նա ամենայն
ապականեալ եւ որ առնէ զպղծութիւն եւ
ստութիւն, բայց միայն գրեալքն ի գիրս կեն-
դանութեան գառինն։

ԳԼ. ԻԲ.

[1] Եւ եցոյց ինձ գետ ջուր կենդանի՝ լու-
սաւոր իբրեւ զբիւրեղ, զի ելանէր յաթոռոյն
Աստուծոյ եւ գառինն. [2] ընդ մէջ հրապարա-
կի նորա եւ գետոյն՝ աստի եւ անտի՝ փայտ
կենդանի՝ առնէր պտուղ երկոտասան, ըստ
ամսոյ ամսոյ տալով զպտուղ իւր, եւ տերեւ
փայտին յառողջութիւն ազանց։ [3] Եւ ամե-
նեւին նզովք ոչ եւս լիցին։ Եւ աթոռն Աս-

24 իւրանց | 25 նր | ի տուէ | [illegible] | 27 Ե ամենայն. Բ ամ | ԵԲ զպղծութի եւ (Բ առնէ եւ) (Բ զ)ստութի | կենդանութե |

Գլ. ԻԲ.—1 կենտանի | Ե զբեւրեղ. Բ զբիւրեղ | ԵԲ այ | 2 նր | կենտանի | բժան | ԵԲ յառող-ջութի | 3 ամէնեւին | [illegible] | ԵԲ այ |

աթոռոյ եւ գառինն ի նմա են. եւ ծառայք
նորա պաշտեն զնա. [4] եւ տեսցեն զերեսս
նորա, եւ զանուն նորա ի վերայ ճակատուց
իւրեանց: [5] Եւ գիշեր ոչ եւս լիցէ, եւ ոչ
է նոցա պիտոյ լոյս ճրագի եւ ոչ լոյս արե-
գական, զի Տէր Աստուած լուսաւորեսցէ զնո-
սա. եւ թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւի-
տենից: [6] Եւ ասաց ինձ. այս բանք հաւատա-
րիմ եւ ճշմարիտ են. եւ Տէր Աստուած հո-
գւոց մարգարէից առաքեաց զհրեշտակ իւր
ցուցանել ծառայից իւրոց որ լինելոցն է վաղ-
վաղակի: [7] Ահաւասիկ գամ փութանակի: Երա-
նի որ պահէ զբանս մարգարէութեան գրոցս
այսոցիկ:

[8] Եւ ես Յովհաննէս լսէի եւ տեսանէի
զայս. եւ յորժամ լուայ եւ տեսի, անկայ
եւ երկիր պագի առաջի ոտից հրեշտակին՝ որ
ցուցանէր ինձ զայս: [9] Եւ ասէ ցիս. տես,
գուցէ. ծառայակից քո եմ եւ եղբարց քոց
մարգարէից, եւ որք պահեսցին զբանս գրոցս

ի նմայ | նր̃ | 4 նր̃, այսպէս եւ [illegible] | ԵԲ ի վերա | իւրանց | 5 պիտոյ (է պակասէ) նց̃ | ԵԲ տր̃ ած̃ | զնս̃ | Թգ̃րեսցեն | 6 ԵԲ տր̃ ած̃ | զհշկ̃ | 7 ԵԲ մարգարէութե̃ | այսորիկ | 8 Ե տեսանէի, Բ -նէի | Ե լուա. Բ լւա | Ե անկա, Բ -յ | հշկ̃ին | ԵԲ ցուցանէ, [illegible]՝ ցուցանէր | 9 [illegible] եմ [illegible]՝ ես |

այսոցիկ. Աստուծոյ պագ երկիր։ 10 Եւ ասէ
ցիս. մի կնքեսցես զբանս մարգարէութեան
գրոցս այսոցիկ. քանզի ժամանակն մօտ է։
11 Որ վնասելոցն է՝ վնասեսցէ եւս, եւ աղ-
տեղին՝ աղտեղասցի, եւ արդարն՝ արդարու-
թիւն արասցէ, եւ սուրբն յաւելցէ։
12 Եւ զի ահաւասիկ գամ փութանակի եւ
վարձք իմ ընդ իս՝ հատուցանել իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրոց։ 13 Ես ալփն եւ ովն, Նախն
եւ կնիք, սկիզբն եւ կատարած։ 14 Երանի որ
պահեն զպատուիրանս Նորա, զի եղիցի իշխա-
նութիւնն Նոցա ի վերայ փայտին կենաց, եւ

ԵԲ *ա̃յ* | 10 ԵԲ *մարգարէութե̃* | 11 ԵԲ [illegible] *վնասեսցի* | ԵԲ *արդարութի̃* | *սրբն* | 12 [illegible] *եւ զի* [illegible] *ընդ իս* [illegible] *ահաւասիկ գամ փութա-նակի եւ վարձք իմ.* [illegible] — [illegible] | 13 [illegible] *նախն եւ կնիք* ԵԲ [illegible] *նախ եկնիք*, [illegible] — [illegible] *նախ եւ զկնիքն*. — [illegible] | *սկիսբն* | 14 *զպատուիրանս նր̃* | Ե *իշխա-*

ընդ դրունս մտցեն ի քաղաքն։ 15 Եւ ելցեն
արտաքս շունք եւ կախարդք եւ պոռնիկք
եւ սպանողք եւ կռապաշտք եւ ամենայն
որք առնեն ստութիւն։ 16 Եւ ես առաքեցի
զհրեշտակ իմ վկայել ձեզ զայս յեկեղեցիս։
Ես եմ արմատ եւ ծնունդ Դաւթի, աստղն
լուսաւոր առաւօտին։ 17 Եւ Հոգին եւ հարսնն
ասեն։ Եւ որ լսէն ասասցէ. Եկ։ Եւ որ ծա-
րաւին է՝ եկեսցէ, որ կամին՝ առցէ զջուրն
կենդանութեան։

18 Վկայեմ ես ամենայնի՝ որ լսիցէ զբանս
գրոցս այսոցիկ։ Եթէ ոք յաւելցէ ի վերայ
սոցա՝ յաւելցէ Աստուած ի վերայ նոցա
զհարուածս զգրեալս ի գիրս յայսմիկ. 19 Եւ
եթէ ոք պակասեցուսցէ ի բանից մարգարէու-

նութ̃ին, Բ–թ̃ի | նր̃ (փխկ.՝ նոցա) | դրունքս | 15 եւ [illegible] | ի տեղի բառիս ստութիւն Ե գրէ ստա թ̃ի, միջին տառքն քերեալ եղծեալ. իսկ Բ ունի՝ ստայ ւթ̃ի, որ մարթ է ընթեռնուլ կամ՝ ստութիւն, եւ կամ թերեւս՝ ստայօդութիւն | 16 առաքեցից զհշկ̃ | 17 [illegible] Ե Բ. [illegible] | Ե լսեն. Բ լսէ | կենդանութե̃ | 18 յա̃մի եւ որ լսիցէ | գրոցս այսմիկ | էթէ | ի վերա սորա (փխկ. սոցա) | Ե Բ ա̃ծ | ի վերա (այսպէս եւ Ե) նց̃ ([illegible]) զհարուածս | 19 թէ (փխկ.՝ եթէ) | գրոցս մարգարէութե̃ (–թե̃ նաեւ Ե) |

Թեան գրոցս այսորիկ՝ պակասեցուսցէ Ա-
ստուած զբաժին նորա ի փայտէն կենաց եւ
ի քաղաքէն սրբոյ՝ գրելոյ ի գիրս յայսմիկ։
20 Ասէ որ վկայէ զայս գոլ. այո՛, ահաւա-
սիկ գամ վաղվաղակի։ Ե՛կ, Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս։

21 Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի ընդ ամենայն սուրբս. ամէն։

այսորիկ պակասէ | ԵԲ ած | զբաժինն նր | Ե ի քա-
ղաք . . . , յետին հանէր եղծեալ. Բ ի քաղաքաց |
20 այոյ | ԵԲ որ յս քս | 21 շնորք | ԵԲ տն.
նմանապէս՝ յի քի | Էիկ. ամենայն անէ՝ ամէնեսեան |
պակասեն յետին քառոց՝ սուրբս. ամէն։

Գ.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

թեան գրոցս այսորիկ՝ պակասեցուսցէ Աս-
տուած զբաժին նորա ի փայտէն կենաց եւ
ի քաղաքէն սրբոյ՝ գրելոյ ի գիրս յայսմիկ։
20 Ասէ որ վկայէ զայս գոլ. այո՛, ահաւա-
սիկ գամ վաղվաղակի։ Ե՛կ, Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս։
21 Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի ընդ ամենայն սուրբս. ամէն։

այսորիկ պակասէ | ԵԲ ա̃ծ | զբաժինն ն̃ր | Ե ի քա-
ղաք . . . , յետին ձեռնէր եղծեալ. Բ ի քաղաքաց |
20 այոյ | ԵԲ ո̃ր յ̃ս ք̃ս | 21 շնորք | ԵԲ տ̃ն.
նմանապէս՝ յ̃ի ք̃ի | ԷԺԿ. ամենայն ընդ՝ ամէնեսեան |
պակասեն յետին ձեռագր՝ սուրբս. ամէն։

Գ.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

ՆԱԽԱԿԱՐԳ ԳԻՏԵԼԻՔ

Ա.

Թ *նշանակէ* զհին Հայերէն թարգմանութիւն Յայտնութեանն Յովհաննու, *ի լոյս ընծայեալս այսու առաջին տպագրութեամբ.*

Ե » *զօրինակ թէ որ յԵրուսաղէմեան ձեռագրին.*

Բ » *զօրինակ թէ որ ի Բերլիննեան ձեռագրին (տ. վերագոյն էջ 3).*

Լ » զՆերսիսի Լամբրոնացւոյն *արարեալ* թարգմանութիւն Յայտնութեանն Յովհաննու, *ըստ տպագր.* Զոհրապեանի («Աստուածաշունչ Մատեան *Հին եւ Նոր Կտակարանաց, ըստ ճշգրիտ թարգմանութեան նախնեաց մերոց՝ ի Հելլենականն հաւատարմագոյն բնագրէ ի Հայկականս բարբառ. Նորոգապէս ի լոյս ընծայեալ յընտրելագոյն գրչագիր դաղափարէ, համեմատութեամբ այլ եւ այլ օրինակաց, հանդերձ կարեւոր ծանօթութեամբք բնաբանին։ Յաշխատասիրութենէ Տն. Հ. Յովհաննու* Զոհրապեան *վրդպետի.* —

տպագրեալ — ի Վենետիկ, 1805 — *ի գործարանի Սրբյն Ղազարու*»).

Մ *Նշանակէ զբնաբանն Յայտնութեան որ ի* «Մեկնութեան Յայտնութեան *Ս. Աւետարանչին Յովհաննու, արարեալ Տ.* Անդրէի *եւ* Արետասայ *եպիսկոպոսացն Կեսարու, թարգմանեալ ի Յոյն բնագրէ եւ սրբագրեալ Տ.* Ներսէսի *Արքեպիսկոպոսի Տարսօնի Կիլիկեցւոյ. տպ. յԵրուսաղէմ, ի տպարանի Ս. Յակովբեանց*, 1855».

Յ " զՅունական *ստուգաբանեալ* բնագիրն Յայտնութեան *ըստ* Տիշընդորֆեան — Գեբհարտեան *քննական հրատարակութեան Յունարէն Նոր Կտակարանի, տպագր. ի Լիպսիա, յամի* 1896 („*Novum Testamentum Graece* recensionis Tischendorfianae ultimae textum cum Tregellesiano et Westcottio-Hortiano contulit et brevi adnotatione critica additisque locis parallelis illustravit Oscar de *Gebhardt*. Editio stereotypa septima. Ex officina Bernhardi Tauchnitz. Lipsiae 1896.").

Այլ եւ առ ի համեմատութիւն առաջիկայ նորատիպ Թարգմանութեանս Յայտնութեան ընդ այլ եւ այլ օրինակս Յունական Բնագրին՝ ուրեք ուրեք ի կիր առեալ է, ի մէջ այլոց, քննական հրատարակութիւնն Նոր Կտակարանի, յարդարեալն ի Տիշընդորֆէ, *Հտ. Բ., տպ. ի Լիպսիա* 1872, *հան-*

ՈՒՂՂԵԼԻՔ

ԷՋ	ՏՈՂ		ՍԽԱԼ	ՈՒՂԻՂ
4	7	ի Ներքուստ	ձայն	ձայն
5	8	»	գրեալ	գրեալ
9	4	»	[illegible].	[illegible].
11	2	»	վերայ	վերայ
11	1	»	տաղաչափութեան	տաղաչափութեան
17	5	»	է	:է: (Բ է)
19	1	»	էր ձայնաւ	էր Երկրորդ ձայնաւ
21	7	»	[illegible].	[illegible].
22	2	ի վերուստ	միասնել	միասնել
23	5	ի Ներքուստ	առաջնոյ	առաջնոյ
27	7	»	որպէս	որպէս.
28	4	»	[illegible]	[illegible]
29	3	»	տաղաչափեալ	տաղաչափեալ
32	7	»	[illegible]	[illegible]
35	1	ի վերուստ	իւրեանց եւ	իւրեանց, եւ
36	9	»	Աստուծոյ	Աստուծոյ
36	10	ի Ներքուստ	յերկինս՝ կին	յերկինս. կին
41	1	»	զառաջնոյ	զառաջնոյ, [illegible] [illegible]՝ զառաջնո, որպէս գրէ Ե
42	12	ի վերուստ	զանսուն	զանուն
45	12	ի Ներքուստ	առանց	առանց
47	6	»	ընթուոց	ընթւոց
51	8	ի վերուստ	ահաւասիկ	ահաւասիկ
75	11	ի Ներքուստ	ձայնաւն	ձայնաւն
73	6	»	բառքդ (է ձայնաւ) ջնջելի են	

